

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс
университеті» коммерциялық емес АҚ
Ақпараттық технологиялар институты
IT-инжиниринг кафедрасы

ҚОРҒАУҒА ЖІБЕРІЛДІ

Кафедра меңгерушісі

PhD, доцент

_____ А.У. Утегенова

« ____ » _____ 2021 ж.

ДИПЛОМДЫҚ ЖОБА

Тақырыбы: Интернет дүкеннің электрондық базасын құру

Мамандығы: 5В060200 – «Информатика»

Орындаған: Маратова В.С. Тобы: ИНФк-17-1

Ғылыми жетекші: ф.-м.ғ.к., доцент Калижанова А.У.

Кеңесшілер:

Экономикалық бөлім: э.ғ.д., доцент _____ Е.М. Нұрпейіс

« ____ » _____ 2021 ж.

Өміртіршілік қауіпсіздігі: аға оқытушы _____ Т.М. Сапаев

« ____ » _____ 2021 ж.

Программалық қамтама бөлімі: аға оқытушы _____ Ш.П. Жұмағұлова

« ____ » _____ 2021 ж.

Норма бақылаушы: аға оқытушы _____ П. Оралхан

« ____ » _____ 2021 ж.

Сын-пікір беруші: PhD _____ М. Тұрдалыұлы

« ____ » _____ 2021 ж.

Алматы, 2021

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс
университеті» коммерциялық емес АҚ

Ақпараттық технологиялар институты

IT-инжиниринг кафедрасы

Мамандығы 5B060200 – «Информатика»

Дипломдық жобаны орындауға берілген
ТАПСЫРМА

Білім алушы Маратова Ванесса Саясатовна

Жобаның тақырыбы: Интернет дүкеннің электрондық базасын құру

2020 жылғы «27» қазан № 217 университет бұйрығымен бекітілген.

Аяқталған жобаны тапсыру мерзімі: «24» мамыр 2021 ж.

Дипломдық жобаның бастапқы мәліметтері (зерттеу (жоба) нәтижелерінің талап етілген параметрлері мен объектінің бастапқы мәліметтері): Ұсынылып отырған дипломдық жобада “AS V AS” интернет дүкенінің ақпараттық жүйесінің программалық қамтамасын құру және электрондық базасын құру, интернет дүкенінің жұмысына жаңа бағыт беру, идея-бұл 3D визуализация манекен арқылы киімді алдын-ала қарау болып табылады. AS V AS интернет дүкенінің міндеті – объектіні жаңарту, оны жаңа талаптар мен нормаларға, техникалық шарттарға, сапа көрсеткіштеріне сәйкес келтіру. Жобаны орындау барысында SQL Server МҚБЖ және HTML,CSS,JAVASCRIPT программалау тілін қолданамын.

Дипломдық жобада қарастырылған мәселелер тізімі немесе дипломдық жобаның қысқаша мазмұны:

- талдау бөлімі;
- жобалау бөлімі;
- жобаны жүзеге асыру және тестілеу бөлімі;
- экономикалық бөлім;
- өміртіршілік қауіпсіздігі;
- А қосымшасы. Техникалық тапсырма;
- Ә қосымшасы. Программа листингі.

Графикалық материалдар тізімі (міндетті сызбалар дәл көрсетілуі тиіс).
12 кесте, 54 сурет ұсынылған.

Ұсынылатын негізгі әдебиеттер:

1 Мамаев Е. MS SQL Server. Проектирование и реализация баз данных. Сертификационный экзамен. - СПб.: BHV, 2004. - 416 с.

2 Прохоренок Н. – Джентельменский набор веб-мастера. – СПб.: БХВ-Петербург 2015. – 768 с.

3 Суэринг С., Конверс С., Парк Д. PHP и MySQL. – М.: Вильямс, 2015.- 544 с.

4 Техничко-экономическое обоснование дипломных проектов. Под редакцией Беклешова В.К.- Москва, «Высшая школа», 2001. [4]

Дипломдық жобаның бөлімдеріне қатысты белгіленген кеңес берушілер

Бөлімдер	Кеңесшілер	Мерзімі	Қолы
Экономикалық бөлім	Нұрпейіс Е.М.		
Өміртіршілік қауіпсіздігі	Сапаев Т.М.		
Программалық қамтама	Жұмағұлова Ш.П.		
Норма бақылау	Оралхан П.		

Дипломдық жобаны дайындау
КЕСТЕСІ

Бөлімдер атауы, қарастырылатын мәселелер тізімі	Ғылыми жетекшіге ұсыну мерзімдері	Ескерту
Талдау бөлімі		
Жобалау бөлімі		
Жобаны жүзеге асыру және тестілеу бөлімі		

Тапсырманың берілген күні « ___ » _____ 20__ ж.

Кафедра меңгерушісі _____ А.У. Утегенова

Жобаның ғылыми жетекшісі _____ А.У. Калижанова

Тапсырманы орындауға алған білім алушы _____ В.С. Маратова

Аңдатпа

Бұл дипломдық жобада, жобаның мақсаты- «AS V AS» интернет дүкенінің ақпараттық жүйесінің программалық қамтамасын құру және электрондық базасын құру, интернет дүкенінің жұмысына жаңа бағыт беру, идея-бұл 3D визуализация манекен арқылы киімді алдын-ала қарау болып табылады. Бұл менің идеям болып табылады, мен оны концептуальды түрде жасайтың боламын. AS V AS интернет дүкеннің міндеті - объектіні жаңарту, оны жаңа талаптар мен нормаларға, техникалық шарттарға, сапа көрсеткіштеріне сәйкес келтіру. Негізінен Машиналар, жабдықтар, технологиялық процестер сайттар жаңғыртылады. Модернизация болып табылады. Тақырыптың өзектілігі-Қазіргі адам барынша жайлылыққа қол жеткізу үшін бәрін жасайды. Бүгінгі таңда көпшіліктің қалауының бірі - Интернетке қол жеткізу. Олар әрқашан желіде болғысы келеді. Осылайша, 3D модельдеу және визуализация қызметтері келесі жағдайларда ұсынылады: түпнұсқа мөлшерде, материалда және конфигурацияда жасалғанға дейін өнімнің физикалық және техникалық ерекшеліктерін бағалау қажет; болашақ манекеннің 3D моделін жасау қажет. 3D – модельдер-сапалы презентациялар мен техникалық құжаттаманың ажырамас бөлігі, сондай-ақ өнімнің прототипін жасау үшін негіз болып табылады. Барлық жұмыстарды кешенде жүргізуге болатындықтан, бұл орындаушыларды іздеуге және жаңа техникалық тапсырмаларды қоюға кететін уақыт пен шығындарды айтарлықтай азайтады. Егер өнім туралы айтатын болсақ, біз сізге оның сынақ сериясын шығаруға және одан әрі өндірісті, шағын топтаманы немесе өнеркәсіптік масштабты құруға көмектесеміз. Жүйені дамытубарысында келесі құралдар пайдаланылды: JAVASCRIPT, HTML, CSS программалау тілі, MySQL.

Техникалық экономикалық негіздеу бөлігінде жобаның экономикалық тиімділігі есептелді. Сондай-ақ өміртіршілік қауіпсіздігі мәселелері қарастырылды және қажетті есептеулер жүргізіледі.

Аннотация

В данном дипломном проекте цель проекта-Создание и создание электронной базы программного обеспечения информационной системы интернет магазина "AS V AS", новое направление в работе интернет магазина, идея-это 3D визуализация с помощью манекена. Это моя идея,и я буду делать это концептуально. AS V AS задача интернет магазина-обновить объект, привести его в соответствие с новыми требованиями и нормами, техническими условиями, показателями качества. В основном модернизируются машины, оборудование, технологические процессы. Модернизация является. Актуальность темы заключается в том, что современный человек делает все, чтобы добиться максимального комфорта. Сегодня одним из желаний большинства является доступ в интернет. Они всегда хотят быть в сети. Таким образом, услуги 3D-моделирования и визуализации предоставляются в следующих случаях:необходимо оценить физические и технические особенности изделия до его создания в оригинальном размере, материале и конфигурации;необходимо разработать 3D-модель будущего манекена. 3D-модели-неотъемлемая часть качественных презентаций и технической документации, а также основа для создания прототипа изделия. Поскольку все работы можно проводить в комплексе, это значительно сокращает время и затраты на поиск исполнителей и постановку новых технических заданий.Если речь идет о продукте, мы поможем вам выпустить его тестовую серию и создать дальнейшее производство, небольшую партию или промышленный масштаб. При разработке системы использовались следующие инструменты: язык программирования JAVASCRIPT, HTML, CSS MySQL.

В части технико-экономического обоснования была рассчитана экономическая эффективность проекта. Также были рассмотрены вопросы безопасности жизнедеятельности и произведены необходимые расчеты.

Annotation

In this diploma project, the goal of the project is to create a software package and create an electronic database of the information system of the online store "AS V AS", to give a new direction to the work of the online store, the idea is a preview of clothing using a 3D visualization dummy. It's my idea, and I want you to do it conceptually. AS V AS the task of the online store is to update the object, bring it in line with new requirements and norms, technical specifications, and quality indicators. It is mainly machines, equipment, and technological processes that are modernized on sites. "I'm sorry," I said. The relevance of the topic is that a modern person does everything to achieve maximum comfort. Today, one of the many desires is to have access to the Internet. They always want to be online. Thus, 3D modeling and visualization services are provided in the following cases: it is necessary to evaluate the physical and technical characteristics of the product before it is made in the original size, material and configuration; it is necessary to develop a 3D model of the future mannequin. 3D models are an integral part of high-quality presentations and technical documentation, as well as the basis for creating a prototype of a product. Since all work can be carried out in a complex way, this significantly reduces the time and costs of finding performers and setting new technical tasks. If we talk about the product, we will help you develop a Test series of it and create further production, small batch or industrial scale. During the development of the system, the following tools were used: JAVASCRIPT, HTML, CSS programming language, MySQL.

In terms of feasibility studies, the economic efficiency of the project was calculated. The issues of life safety were also considered and the necessary calculations were made.

Мазмұны

Кіріспе	8
1 Талдау бөлімі	11
1.1 Интернет дүкенің құру мәселесінің қазіргі жағдайы	11
1.2 Желілік интернет дүкен	11
1.3 Виртуалды фитингтер шолу	14
1.4 Зерттеу	15
1.5 Модернизация түсінігі	20
1.6 Визуализация түсінігі	21
2 Жобалау бөлімі	21
2.1 HTML - гипермәтінді белгілеу тілі	21
2.2 JavaScript. Сценарийді бағдарламалау тілі	22
2.3 CSS. Стилль кестелерін каскадтау	25
2.4 Adobe Photoshop – графикалық редакторы	25
2.5 Қосымша даму құралдары	26
2.6 MySQL деректер қоры	26
2.7 Деректер қорын құру жолдары	30
2.8 Сервер түсінігі	35
3 Жобаны жүзеге асыру және тестілеу бөлімі	37
3.1 AS V AS интернет-дүкенді кезең-кезеңмен іске асыру	37
3.2 Прецеденттер диаграммасы	50
3.3 Тізбек диаграммасы	52
3.4 Кооперация диаграммасы	53
3.5 Класстар диаграммасы	55
4 Экономикалық бөлім. Бағдарламалық өнімді әзірлеудің техникалық-экономикалық негіздемесі	55
4.1 Бағдарламалық өнімді әзірлеудің еңбек сыйымдылығы	55
4.2 Бағдарламалық өнімді әзірлеуге арналған шығындарды есептеу	56
4.3 ПП ықтимал (шарттық) бағасын анықтау	61
4.4 Бағдарламалық өнімнің жұмыс істеуінің әлеуметтік-экономикалық нәтижелерің бағалау	62
5 Өміртішілік қауіпсіздігі	63
5.1 Бағдарламашының жұмыс орны	63
5.2 Компьютердің адам организіміне қауіпсіздігін тексеру	64
5.3 Нөлденуді есептеу	65
Қорытынды	71
Әдебиеттер тізімі	73
А қосымшасы. Техникалық тапсырма	74
Ә қосымшасы. Програма листингі	78

Кіріспе

Ұсынылып отырған жұмыстың мақсаты AS V AS дизайнерлік киім интернет дүкеннің электрондық базасын құру. Қазіргі уақытта елімізде интернет дүкендер артып келеді, жылдан-жылға сандық та сапалық даму байқалады. Дегемен де, осы қызметтерде ақпараттық технологияның қазіргі жетістіктерін қолдану жеткіліксіз деуге болады. Осы жұмыс кемелде интернет дүкеннің электрондық базасын құру мақсатында дайындалған. Дайындалған интернет дүкен негізінде адамдар өздерінің қажеттіліктеріне сай өз ойындағыдай дизайнерлік киім үлгісіне үйінде отырып-ақ қол жеткізе алады.

Ал мен өзіме тұтынушылар қабылдай аламын. Интернет-технологиялар қазіргі заманда компьютерде ақпаратты тасымал-дау мен өңдеу аймағындағы ең дамып келе жатқан және қолайлы мүмкіндік болып табылады. Осы бағытта пайдаланылатын қолданбалы бағдарламалар саны күннен күнге артуда. Интернет бұл – әр түрлі ақпарат көздеріне қолайлы жол, мысалы, өз алдына оқу, интернет-дүкендер, интернет-банкинг және басқалар. Бұл қосымшалар желілік компьютерлер технологияларына негіз-делген. Қолданушылардың интерактивті байланысын қамтамасыз етеді. Интернет – қосымшаларды жасау ақпаратты технологиялар облысындағы мамандардың кәсіби тәжірибиелерінің ажырамас бөлігі. Ақпараттық ағымдармен толық қамтамасыз болу үшін, жобаларды тез және тиімді жасауға мүмкіндік беретін заманға сай технологиялық шешімдерді қолдану керек. Қазіргі таңда, Интернет – ақпараттық өзара қарым-қатынастың шынайы түрдегі негізгі факторы болып отыр, ал шындықты елемеу мүмкін емес. Осы-дан бірнеше жыл бұрын компьютер арқылы мәлімет беруге мамандар мен тәжірибелі пайдаланушылар ғана көңіл бөлетін.

Ал қазіргі кезде жергілікті және ғаламдық компьютер желісін пайдалану ДК тәрізді әдеттегіден де кең түрде таратылған болып отыр, өйткені компьютер коммуникациясын пайдалану арнайы білімді талап етпейді. Ғаламдық ақпараттық-коммуникация технологиясын дамыту үрдісі қазіргі таңда өте өсіп, ал оның мүмкіндіктерін қоғам мен экономика үшін масштабты түрде пайдалану енді басталып жатыр. Өзінің дамуындағы «ком-муникациялық» кезеңде Интернет желісінің басты міндеті қажетті серіктестер іздеуде көмек көрсету және онымен қажетті қарқындылықтағы ком-муникацияның керекті түрін ұйымдастыру үшін құрал ұсыну болып табылады. Соңғы жасалған зерттеулердің қорытындысы Интернет-технологияны пайдалану нақты үнемділік пен пайда әкелетінін көрсетті. Қазіргі заманғы Интернет – әлемнің әр түрлі түріндегі адамдармен араласуға, кез келген қажетті ақпаратты тез, әрі қолайлы түрде іздеп табуға, бүкіл әлемге хабарлағысы келген деректі көпшілік үшін жариялауға мүмкіндік беретін барынша күрделі, әрі жоғары технологиялық жүйе болып табылады. Интернеттің көмегімен өзіне қолайлы жұмыс іздеп табуға, таныстар қатарын ұлғайтуға, өзін қызықтыратын тақырыпты талқылауға болады, әрі Интернетте жұмыс жасай отырып, бос уақытты өткізуге ыңғайлы.

1 Талдау бөлімі

1.1 Интернет дүкенің құру мәселесінің қазіргі жағдайы

Интернет дүкен бұл – тауарларды немесе қызмет көрсетулерді дүние жүзі бойынша барлық желі қолданушыларына сататын және жарнамалайтын Интернеттегі орын.

Интернет дүкен бұл – Интернет желісінде бизнесті жүзеге асыру мақсатында екі материалды емес материяның үйлесімі; компьютерлік ақпарат және олардың электронды орналасуы. Компьютерлі ақпарат жағынан; ақырғы сіздің дүкеніңізге айналатының бәрі экранда пайда болатын компания логотипі, фирма жайындағы ақпарат, өнім каталогы және, сіздің немесе фирманың иелігіндегі компьютерде туындайды, ол арқылы сіз Интернет желісіне қосыласыз, және де барлық ақпарат сонда сақталады.

Электронды орналасуы жағынан; дүкен жазылған компьютер интернеттің бір бөлігі, сондықтан ол оған кіріп шыққысы келген немесе ақпаратпен танысқысы келген желінің кез-келген қолданушысы үшін ашық.

Бүгінгі таңдағы ақпараттық технологиялардағы төңкеріс бизнесті жүргізу жайындағы барлық дәстүрлі көзқарастарды өзгеруде. Электронды коммерция әдеттегі бәсекелестіктегі мүмкіндіктерді теңестіреді, яғни үлкен және кішігірім компанияларға бір деңгейдегі сапа, баға және өім түрлерінен сайсқа түсуге мүмкіндік береді. Жергілікті газетте жарнама беру бағасымен теңдей бола отырып, ол сауда ұжымдарына дүниежүзілік нарыққа қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл кішігірім компаниялар үшін кейде жалғыз мүмкіндік. Қазіргі кезде Интернет арқылы ақша табу тәсілдері де аз емес. Желі арқылы қарапайым қызметті жариялап немесе қарапайым тауарларды сатуға болады. Кейбір тауарларды тек сатып қана қоймай, желі арқылы төлемді жүргізуге де болады. Web-сайттардың барлығы тікелей кіріс алуға арналмаған. Олар жүйелі емес коммерциялық операцияларға белгілі бір қолдау көрсетуді қамтамасыз етуге немесе олардың барынша арзан қолды баламасы ретінде қаралады. Интернет бірте-бірте сауда жүйесі саласына да еніп жатыр. Электрондық дүкен арқылы сауда жасаудың ең тиімді жолы тұтынушының уақытын біршама үнемдейді. Ақпараттық технологиялардың қосылу тенденциясы мен Интернет-технологиясына негізделген жаңа біріктірілген «Интернет-дүкен» арқылы сауда жасау технологиясының жасалуының қазіргі уақытта өзіндік орын алып отырғанын аса бір сенімділікпен айтуымызға болады. Интернет-дүкендердің қарқынды дамуы, күннен-күнге дамып жатқан өзгерістерге ілесіп, солармен қатар жүріп отырумен тікелей байланысты. Кейбір программалық өнімдер автономды режимде жұмыс істеп, оларды тестілеуден өткізіп, кейін серверді өзі жүктей береді. Бұл өзгертулер тек сол жалғыз компьютерде орындалып, жұмыс істейді. Барлық ақпараттарды шынайы уақыт режимінде жаңарту қолайлы болып табылады.

Бірақ бұл да тиімді шешім емес, мұнда енгізілген өзгертулер тестілеуден өтпей жатып, Web-парақтарда бейнеленеді. Мысалы тауардың бағасы дұрыс

көрсетілмей қалған болса, бұл дүкенге үлкен шығын әкеледі және мұндай жағдайлар жиі кездескен. Мысалы, 1999 жылы ақпан айында buy.com желілік дүкенінде 300\$-лық 19-дюмді Hitachi монитормы 163\$-ға долларға сатылған. Дүкен басшылығы жіберілген қатені кешірек анықтап, басында тапсырысты қабылдаудан бас тартып, кейіннен шешімдерін өзгертіп, қоймадағы қалған 150 данасын сол көрсетілген бағада сатуға тура келген. Бұл оқиға тұтынушылардың компанияға ұжымдық талапты қадағалауын ескерумен аяқталған. Мұндай жағдай ShowNow.com дүкенінде орын алған. Бағадан қате жіберген дүкен 50 мың доллар шығын әкелген. Дүкен тұтынушыларды жоғалтпау үшін, тапсырысты рәсімдеп үлгерген тұтынушылардың барлығына қызмет көрсеткен. Сондықтан да Интернет-дүкеннің жұмысының ешбір қателіксіз белсенді жүруі үшін Web-сайттың мәліметтер қоры болуы өте маңызды.

Мәліметтер қоры автоматты түрде енгізілген ережелер бойынша тексеріліп, жаңартылып, өзгертіліп отырады. Сонымен қатар енгізілген өзгертулер сайт парақтарында жарияланбастан бұрын, толығымен тексерулерден өтуі қажет. Бұл жұмыста электрондық сауда бойынша мәліметтер базасы мысалында Web-түйін жасалынады. Қазіргі уақытта «Интернет-дүкен» Интернет желісіндегі бірден-бір қызмет түрі болып табылады. Қолданушыларға ақпарат беруден басқа Web-парақтардың маңызды қызметтерінің бірі Web-түйіндерге белгілі бір мәліметтерді жіберу мен серверде оларды өңдеу. Бұл мақсаттар үшін парақ кодына арнайы тәгтер қосылады. Олар HTML-парақтарда арнайы объект-қалыптарды анықтайды. Олардың көмегімен интерактивті интерфейс жасауға болады. Бұл бітіру жұмысында HTML, CSS, JavaScript, PHP (Personal Home Page) технологиясында интернет-дүкен жасау қарастырылады. Сонымен бірге MySQL мәліметтер базасының сервері қолданылады. PHP программалау тілі әр түрлі операциялық жүйелердің администраторлары қолданатын құралдан World Wide Web жасайтын платформаға айналды. Бұл бітіру жұмысында жобаның экономикалық бөлімі қарастырылған. Онлайн дүкен арқылы тауарларды сатуды қалай бастау керек. Бүгінгі күні электрондық сауда біздің елімізде үлкен қарқын алып келеді, бірақ шын мәнінде мұндай бизнесті құру оңай емес. Бұл материалда біз интернет-дүкен құру қандай кезеңдерден тұратынын қысқаша айтып береміз, оны тіркеу үшін не істеу керек және заңды сауда бастау керек. Электрондық саудамен айналысу шарттары, талаптары және кезеңдері. Электрондық сауда деп тауарларды интернет-дүкен немесе интернет-алаң арқылы өткізу жөніндегі қызмет түсініледі. Қазіргі әлемде адамдар интернет арқылы сатып алуды жиі жасайды-жоқ, негізгі себептері:

– қарапайымдылық-әлдеқайда оңай, бағдарламаға немесе сайтқа кіріп, қажет нәрсенің бәріне тапсырыс беріңіз. Күні бойы сізге жеткізіледі тапсырыс (егер Тапсырыс жасалған қалада тұру), немесе жеткізеді курьермен немесе поштамен егер сіз тапсырыс басқа елден берсеңіз де бәрібір;

– ыңғайлылық-үйден шығудың қажеті жоқ, сіз жай ғана салдыңыз-себетке қажет нәрсенің бәрі;

– сервис-қазіргі уақытта Қазақстанда "электрондық коммерция" жоғары дамымаған. Негізгі алыптар: Ticketon, Processing, Intervale. Нарықта e-commerce аз болғандықтан, маңызды нүкте Клиентті Қорқытпайды, кенеттен бұл оның интернеттегі алғашқы тапсырысы. Сондықтан, Қазақстанда ғана емес, онлайн сатып алу сервисі офлайн сатып алуға қарағанда, біршама жоғары;

– таңдау-интернетте сіз кез-келген нәрсеге тапсырыс бере алатын сайттар көп. Бұл сіз қалағанның бәрін таба аласыз дегенді білдіреді.

Менің диссертациямның негізгі міндеті-пайдаланушылар тарапынан да, сатушы тарапынан да тез, ыңғайлы жұмыс істеу үшін сайтпен жұмыс істеуге арналған модельдер, микросервистер әзірлеу. Негізгі бөлігі біздің операторлар үшін сайт жұмысын жеделдету болады, неғұрлым ұзақ уақыт ішінде тауарлардың көп мөлшерін өндеуге болады. Адам факторын азайту, адам үшін күрделі мәселелерді автоматты режимге көшіру.

Мысалы, қоймаға дейінгі қашықтықты, тыныш уақытта немесе асығыс уақытта жол жүру уақытын ескере отырып, қойманы таңдау үшін модель жазу қоймалардағы тауарлардың бағасын, оңтайлы маржаны Таңдауды немесе минималды пайданы таңдауды ескеру қажет, бірақ клиент қуанышты болады біз дизайнерлік киімді ең қысқа мерзімде жеткіземіз.

Пайдаланушы жағы да ескеріледі, мысалы, сайтты пайдалану ыңғайлылығы, сайттың жылдам жауап беруі сайттың ыңғайлы архитектурасы. Сондай-ақ, бізге басқа онлайн дизайнерлік киім дүкендерінен ерекшелену керек, ол үшін біз сайттағы адамның мінез-құлқын талдаймыз, адамға ұнамағанын немесе бас тарту себебін байқаймыз. Ол үшін бізде кері байланыс функциясы бар, онда адам түсініктеме қалдыра алады, сонымен қатар қандай сәттерді жақсартқысы келетінін жазады [1].

1.2 Желілік интернет дүкен

Интернет желісі арқылы қазір тауарларды сатып алу қазіргі таңда кең қолданысқа ие болып отыр. Интернет дүкені арқылы үйреншікті сатып алу процесіне деген көзқарасты, экономикаға қомақты әсерін тигізе алады. Электронды коммерцияның дамуының маңызын Интернет желісінің ары қарай дамуымен тығыз байланыстырады, яғни бұл интернет дүкен желі үшін оның дамуына қаражат әкеле алатын қозғалтқыш күш болып табылады. Интернет дүкен бұл-тауарларды немесе қызмет көрсетулерді дүние жүзі бойынша барлық желі қолданушыларына сататын және жарнамалайтын Интернеттегі орын.

Интернет дүкен бұл – тауарларды немесе қызмет көрсетулерді дүние жүзі бойынша барлық желі қолданушыларына сататын және жарнамалайтын Интернеттегі орын.

Интернет дүкен бұл – Интернет желісінде бизнесті жүзеге асыру мақсатында екі материалды емес материяның үйлесімі; компьютерлік ақпарат және олардың электронды орналасуы. Компьютерлі ақпарат жағынан; ақырғы сіздің дүкеніңізге айналатының бәрі экранда пайда болатын компания логотипі, фирма жайындағы ақпарат, өнім каталогы және, сіздің немесе фирманың

иелігіндегі компьютерде туындайды, ол арқылы сіз Интернет желісіне қосыласыз, және де барлық ақпарат сонда сақталады.

Электронды орналасуы жағынан; дүкен жазылған компьютер интернеттің бір бөлігі, сондықтан ол оған кіріп шыққысы келген немесе ақпаратпен танысқысы келген желінің кез-келген қолданушысы үшін ашық.

Бүгінгі таңдағы ақпараттық технологиялардағы төңкеріс бизнесті жүргізу жайындағы барлық дәстүрлі көзқарастарды өзгеруде. Электронды коммерция әдеттегі бәсекелестіктегі мүмкіндіктерді теңестіреді, яғни үлкен және кішігірім компанияларға бір деңгейдегі сапа, баға және өім түрлерінен сайсқа түсуге мүмкіндік береді. Жергілікті газетте жарнама беру бағасымен теңдей бола отырып, ол сауда ұжымдарына дүниежүзілік нарыққа қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл кішігірім компаниялар үшін кейде жалғыз мүмкіндік.

Тауарлар мен қызмет көрсетудің алға жүруі жағынан немесе потенциалды сатып алушыларды хабарландыру жағынан бұл жағдайда, Интернет желісінің қоладнушылары интернет дүкендер де сол баяғы функцияларды атқарады, мысалға:

- брошюрлар мен листовкалар;
- каталогтар;
- газеттер мен журналдардағы хабарландырулар;
- радио және телевизиядағы роликтер;
- плакаттар және жарнамалық тумбалар.

Алайда интернет дүкеннің оларға қарағандағы ерекшелігі, оған деген сұраныс жоғалғаннан кейін өзі де қоса жоғалып кетпейді, мысалға газет бетіндегі жарнама. Ол еш нәрсеге тәуелсіз жұмыс істей береді, яғни өз қызметтерін сіздің қалауыңыздың шегіне дейін ұсынып, сіздің уақытыңызды шектемейді.

Сонымен қатар сатып алушылармен байланысты қамтамасыз ететін түрлі интерактивты байланыс құрылғылары бар, олар мультимедияға негізделген және де тапсырыстарды өңдеуде де қолданылуы мүмкін.

Интернет дүкенді құру ақпарат пен жарнаманы жоюға негізделген болатын болса, онда Интернеттегі бизнесті электронды пошта, таратулар тізімі мен телеконференциялар арқылы жүзеге асыруға болады, олар да сол мақсаттарға құрылған емес пе Бірақ мұндай байланыс формалары өте тартымды болғандықтан, жарнама тарату мақсатында қолданылған кездерінде қолданышылардың бұрыс реакциясын туғызады. Мультимедиялық мүмкіндіктері бір жағынан дүкендердің түрлі-түсті витриналарына жақын. WWW жүйесі, Интернеттегі жарнама мен коммерция үшін артығырақ.

Интернет дүкендер басқарушылар үшін жаңа, қолданыстағы жарнама түрлерінен асып түсетін мүмкіндіктерді береді, оның қызмет алаңы мен аудиториясы күннен күнге кеңеюде. 1.1-суретте брендтің логотипі көрсетілген.

1.1-сурет – Брендтің логотипы

Алайда интернет дүкеннің оларға қарағандағы ерекшелігі, оған деген сұраныс жоғалғаннан кейін өзі де қоса жоғалып кетпейді, мысалға газет бетіндегі жарнама. Ол еш нәрсеге тәуелсіз жұмыс істей береді, яғни өз қызметтерін сіздің қалауыңыздың шегіне дейін ұсынып, сіздің уақытыңызды шектемейді.

Сонымен қатар сатып алушылармен байланысты қамтамасыз ететін түрлі интерактивты байланыс құрылғылары бар, олар мультимедияға негізделген және де тапсырыстарды өңдеуде де қолданылуы мүмкін.

Интернет дүкенді құру ақпарат пен жарнаманы жоюға негізделген болатын болса, онда Интернеттегі бизнесті электронды пошта, таратулар тізімі мен телеконференциялар арқылы жүзеге асыруға болады, олар да сол мақсаттарға құрылған емес пе Бірақ мұндай байланыс формалары өте тартымды болғандықтан, жарнама тарату мақсатында қолданылған кездерінде қолданышылардың бұрыс реакциясын туғызады. Мультимедиялық мүмкіндіктері бір жағынан дүкендердің түрлі-түсті витриналарына жақын. WWW жүйесі, Интернеттегі жарнама мен коммерция үшін артығырақ.

Интернет дүкендер басқарушылар үшін жаңа, қолданыстағы жарнама түрлерінен асып түсетін мүмкіндіктерді береді, оның қызмет алаңы мен аудиториясы күннен күнге кеңейеді.

Электронды орналасуы жағынан; дүкен жазылған компьютер интернеттің бір бөлігі, сондықтан ол оған кіріп шыққысы келген немесе ақпаратпен танысқысы келген желінің кез-келген қолданушысы үшін ашық [1].

1.3 Виртуалды фитингтер шолу

Өмірдің қазіргі қарқыны өз ережелерін, соның ішінде сауда жасауды талап етеді. Көптеген әйелдер қолайлы нәрсені табу үмітімен бірнеше сағат бойы сауда жасай алмайды. Киім-бұл өнім емес, сіз тізіммен келе алмайсыз және сөрелерден қажет нәрсенің бәрін ала алмайсыз. Мәселені ішінара Интернет-дүкендер шешеді, ерекшелігі немесе жақсы жағы бар: затқа тапсырыс беру арқылы сіз оның сізге қалай отыратынын және оның мөлшерін алдын-ала біле аласыз.

Егер сіз үйде алдын-ала киім ала алсаңыз, содан кейін оны сауда орталығынан ала аласыз!

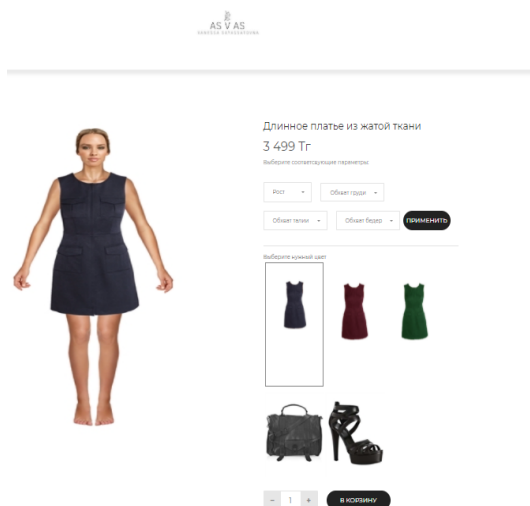
Бұл үшін виртуалды фитингтер ойлап тапты. Бала кезінен бастап әр әйел "қуыршақ киіңіз" ойынын есіне алады, онда қағаз сұлулығына гардероб

салынған. Виртуалды фитингтер бірдей, жалғыз айырмашылық-сіз өзіңізді киіндіресіз, ал сіздің иелігіңізде қазіргі заманғы өндірушілердің нақты киімдері болады.

Алайда, бұл өте жақсы, іс жүзінде бәрі бірдей қызғылт емес. Виртуалды фитингтер әлі жаңа өнімдер аймағынан шыққан жоқ, болашақта және олар қалыптасу сатысында деп айта аламыз, сондықтан олардың көптеген кемшіліктері бар. Бірақ қазірдің өзінде сіз бейнені таңдай аласыз немесе осы немесе басқа киімде қалай көрінетіндігіңізді елестете ғана қоймай көре аласыңыз.

Ыңғайлы болу үшін біз әрқайсысын негізгі параметрлер бойынша бағалаймыз: пайдаланудың қарапайымдылығы, ассортименттің кеңдігі, сатып алу мүмкіндігі, фотосуретіңізді немесе параметрлеріңізді жүктеу мүмкіндігі.

Қазақстан шоулары мен дүкендеріне толыққанды интернет-дүкен құруға және таңдалған заттарды виртуалды манекен орнатуға мүмкіндік беретін өте кең портал. AS V AS навигацияда өте ыңғайлы-ұзақ уақыт бойы жұмыс принциптерін түсіну немесе қажетті бөлімді іздеудің қажеті жоқ. "Фитинг бөлмесі" бөлімін нұқу арқылы сіз бірден кескін жасауға кірісе аласыз. 1.2-суретте сайтымның фитинг бөлмесі көрсетілген.

1.2-сурет – Фитинг бөлмесі

Тағы бір сөзсіз плюс: қарапайым және кеңейтілген болуы мүмкін шарттарының кең таңдауы. Қарапайым сізге заттарды (мұнда елуден астам) немесе санаттар бойынша (сыртқы киім, іш киім, аксессуарлар және т.б.) таңдауға мүмкіндік береді. Санаттар сонымен қатар кішігірім бөлімдерге бөлінеді: мысалы, "аяқ киім" сандалдар, аяқ киім, етік, мокасиндер, етік және етік), бұл тапсырманы айтарлықтай жеңілдетеді.

Кеңейтілген іздеу параметрі іс жүзінде жетілдіріліп, сатып алушылардың уақытын үнемдеуге бағытталған. Сіз бір уақытта бір немесе әртүрлі брендтердің бірнеше санатындағы заттарды іздей аласыз және модельдің түсі немесе баға диапазоны сияқты опцияларды қоса аласыз.

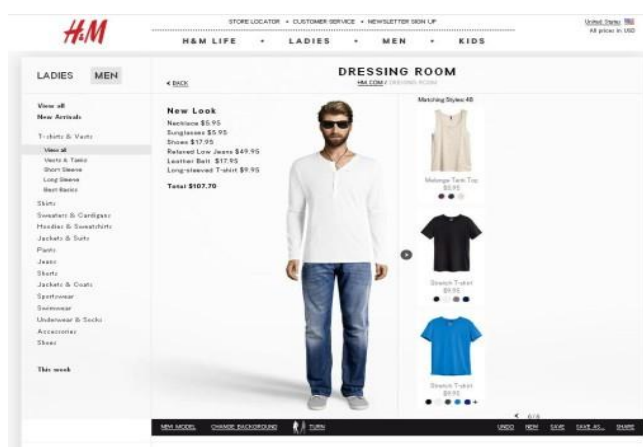
Әр модельдің құны көрсетілген және қызмет сіздің әлеуетті сатып алуларыңыздың жалпы сомасын бірден есептейді және көрсетеді, сіз өзіңізді қайта есептеудің қажеті жоқ. Егер сіз тандалған аяқ киім, көйлек немесе сөмкенің қайсысың таңдағаныңызды және сервис бірден манекенге киімнің толық тізімін береді.

Әр нәрсені алдыңғы, артқы жағынан көруге болады, бұл әсіресе іш киім мен купальникті таңдағанда ыңғайлы. Қосымша параметрлерден фонды және қыз манекен таңдау. Тіркеу сіз жасаған суреттерді сақтауға және оларға оралуға мүмкіндік береді.

Ресурстың тағы бір плюс: AS V AS сатып алуды безендіруге қатысты барлық мәселелерді өз мойнына алады. Сізге тауарды себетке қосу және тапсырысты төлеу жеткілікті.

Мұнда тек манекен үлгісі бар және олардың екеуі де нақты адамдардан алыс манекендердің дене пропорцияларына ие. AS V AS сізге киімді өз параметрлеріне сәйкес келтіруге мүмкіндік береді. Ассортименттің кеңдігімен дүкен негізінен Қазақстандық дизайнердің киімдерін ұсынады. Мұнда сіз AS V AS сияқты дизайнерлік киімді таба аласыз. 1.3-суретте H&M фитинг бөлмесі көрсетілген. Пайдаланудың қарапайымдылығы мен ыңғайлылығы: 5. Ассортименттің кеңдігі: 4 Сатып алу мүмкіндігі: иә.

Фотосуретті немесе параметрлерді жүктеу мүмкіндігі: болашақта болады. Қорытынды: дизайнерлік киімдерді сүйетіндер үшін керемет ресурс.

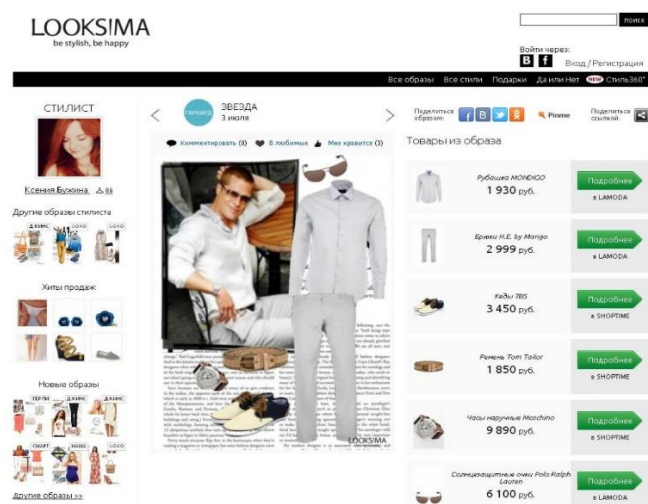

1.3-сурет – H&M фитинг бөлмесі

Менде стиль сезімі жоқ немесе киімді қалай таңдау керектігін білмеймін деп айта алмаймын. Мен басқа адамның қалай киінетінін жақсы білемін, өзім жақсы киінемін, бірақ менің алғашқы әсерім сияқты кемшілігім бар. Кейде мен жемпір сатып алғым келеді, ал фитинг бөлмесіндегі айна маған "жоқ, сатып алудың қажеті жоқ" дейді. Мен жағдайды қысып, сатып аламын. Үйде киіну. Күмәнім бар. Мен келесі күні киінемін-ашуланамын, бұл жемпірді қыста шкафаға іліп қоямын, дүкендер туралы бір-екі апта ұмытып кетемін. Менің ойымша, неге сатып алды. Мені жақсы киіндіре алатын адам әрқашан менің киімімді таңдауға жақсы болар еді деп ойлады, ал сыртқы келбеті, фигурасы,

қалаған түстері мен стильдері туралы менің басымда отыратын мөрлер мен клишелерден алыстауды ұсынды. Мен уақытты үнемдеп, интернет арқылы киім таңдауға шешім қабылдадым, содан кейін белгілі бір нәрсе үшін тапсырыс беріп немесе дүкенге бардым. Сонымен, сіздің назарыңызға:

Стиль студиясы, шопинг-сүйемелдеу туралы (Иә, Стокман сауда орталығында сіз әйелдер мен ерлер стилистінің қызметтерін пайдалана аласыз) тағы бір рет, бірақ қазір киім таңдау қызметтері туралы сөйлесемін. Қызметтердің бірі <http://www.hm.com>. Жылдам, анық, бірақ аз. Бағасы бар. Мен өзіме жалғыз жиынтық алдым. Тек әйелдер үшін looklet.com. таңдау бай, бірақ бағасы ұсынылмаған. Бірақ тапсырыс брендтерден түсінікті. 1.4-суретте LOOKSIMA фитинг бөлмесі көрсетілген [2].

1.4-сурет – LOOKSIMA фитинг бөлмесі

Lamoda дүкені өз қызметін іске қосты <http://looksima.ru>. Мұнда сіз дайын суретті іздей аласыз немесе өзіңізді жасай аласыз. Қызықты Чип-жұлдыздың бейнесі және оған сәйкес таңдалған өнімдер. Сіз "Брэд Питт сияқты" киюге болады. Киімді таңдауға арналған қосымшада біздің маркетіміз туралы да айтып өтемін <http://garderob.yandex.ru> / әр түрлі дүкендерде көптеген параметрлер бойынша киім таңдау мүмкіндігі бар. Бұл өте ыңғайлы, өйткені ол сізге ассортиментті тез шарлауға мүмкіндік береді. Киімді таңдауды жеңілдететін басқа қызметтер туралы Мен келесі жолы айтамын. Жеке-жеке, мен қосымша ақша болмаған жағдайда өте үнемді сатып алу туралы айттым.

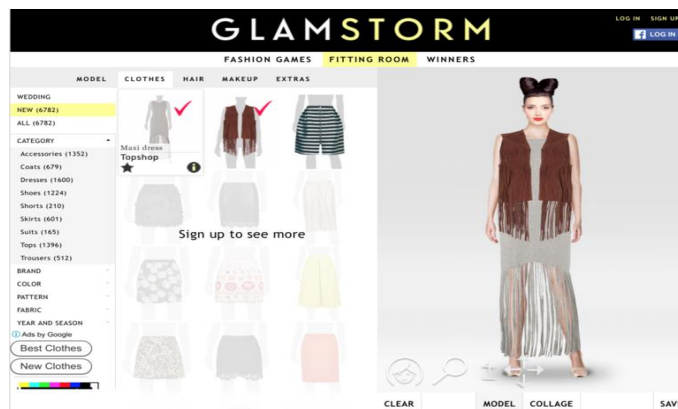
Сіз бала кезіңізде боялған көйлектерге қағаз қуыршақтарын киіндіңіз бе? Бұл ойын ересек әйелдерді де қызықтырады! Біз киім, аяқ киім және аксессуарларды виртуалды модельде немесе тіпті өзімізде көруге болатын сайттарды таптық, ал құрастырылған жиынтықтарды сатып алуға кеңес ретінде пайдалануға болады. Киімді таңдауға арналған қосымшада біздің маркетіміз туралы да айтып өтемін <http://garderob.yandex.ru> / әр түрлі дүкендерде көптеген параметрлер бойынша киім таңдау мүмкіндігі бар. Бұл өте ыңғайлы, өйткені ол сізге ассортиментті тез шарлауға мүмкіндік береді. Киімді таңдауды

жеңілдететін басқа қызметтер туралы мен келесі жолы айтамын. 1.5-суретте онлайн фитинг бөлмесі көрсетілген [3].

1.5-сурет – Online-фитинг

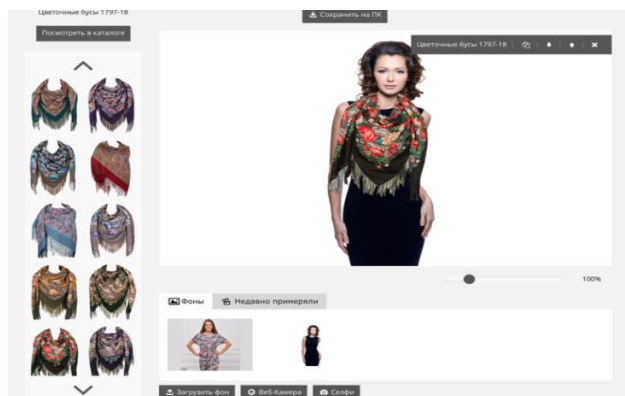
Сіз бала кезіңізде боялған көйлектерге қағаз қуыршақтарын киіндіңіз бе? Бұл ойын ересек әйелдерді де қызықтырады! Біз киім, аяқ киім және аксессуарларды виртуалды модельде немесе тіпті өзімізде көруге болатын сайттарды таптық, ал құрастырылған жиынтықтарды сатып алуға кеңес ретінде пайдалануға болады. Біз интернеттегі фитингтер сияқты жұмыс істейтін бірнеше ресурстарды таңдадық. Олар кездейсоқ тәртіпте, рейтингсіз орналасқан. 1.6-суретте Glamstorm.com фитинг бөлмесі көрсетілген [1].

1.6-сурет – Фитинг бөлмесі Glamstorm.com

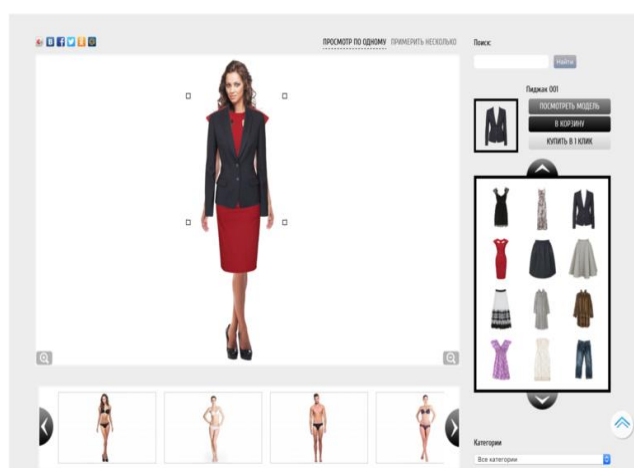
Іс жүзінде glamstorm.com - бұл жай ғана ыңғайлы ойыншық: сіз шабыттандыратын фонды, қалаған өсу мен келбеттің моделін таңдай аласыз, шаш үлгісімен макияжды таңдап, бірнеше жиынтық жасай аласыз, жаппай нарыққа тән заттардың, баспалардың, реңктердің мүмкін комбинацияларын бағалай аласыз. Тексерілді: бұл сауда жасауға көмектеседі - сіз леггинстер немесе чиностарды алып, оларға қай топ сәйкес келетінін бірден елестетесіз.

Минус-бұл байлықтың барлығы дерлік сайтқа тіркелгеннен кейін, ал кейбіреулері премиум жазылымнан кейін ғана қол жетімді. Шот 3 евро тұрады. Тағы бір қайғылы сәт — glamstorm-дағы киім мен аяқ киім сатып алуға қол жетімді болып көрінеді: 2015 жылы ұзақ уақыт сатылған коллекциялар қосымшаға жүктелген. 1.7-суретте Павлопосад шарфтарын өлшеу көрсетілген [3].

1.7-сурет – Павлопосад шарфтарын өлшеу

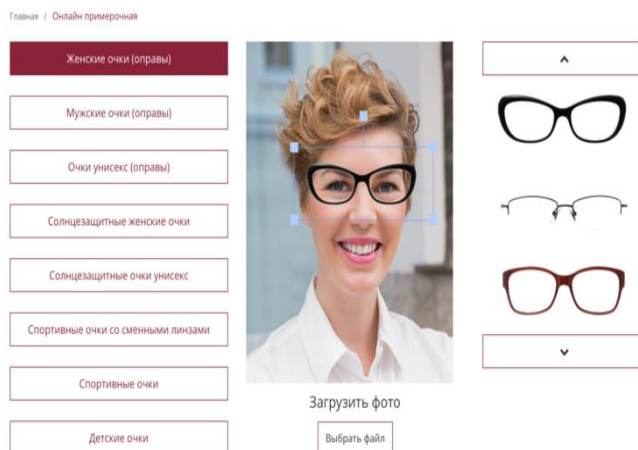
Жоқ, біз байсалдымыз: Павловопосадский шарф сайтында онлайн-фитинг бар. Сіз болжағандай, бұл бір брендтің қызметі болғандықтан, мұнда тек шарфты көруге болады. Жақсы жаңалық - фитинг бөлмесіндегі орамалдар саны шексіздікке ұмтылады, сонымен қатар сіз өзіңіздің жеке фотосуретіңізді жүктей аласыз. Сізге ұнайтын нұсқаны каталогтан көруге және сатып алуға болады. 1.8-суретте Showroom фитинг бөлмесі көрсетілген [2].

1.8-сурет – Фитинг Showroom

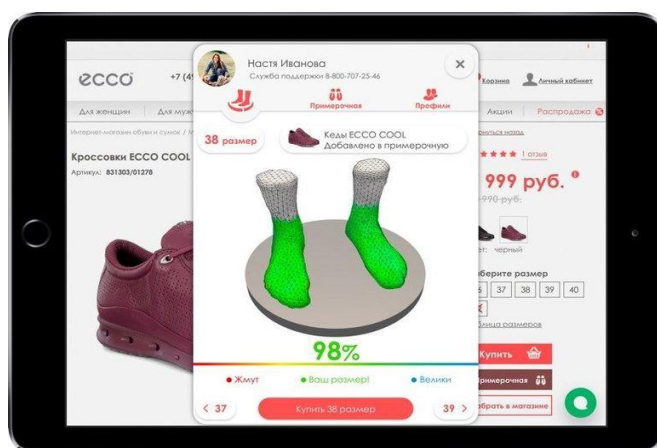
Шын мәнінде, бұл дәл фитинг емес: showroom.onvolga-Интернет-дүкендер үшін осындай қызметтерді құрумен айналысатын ұйымның сайты. 1.9-суретте орталық оптика фитингі көрсетілген. Бірақ біз, қарапайым адамдар үшін, фитингтердің бірнеше нұсқасы бар: күлімсіреген модель үшін (біз оны

тек қызмет ұсынғандардан таңдаймыз) сіз іскерлік костюмді де, үйлену көйлегін де киюге немесе тіпті шаштар мен әшекейлерді киіп көре аласыз. Соңғысы бізге қатты ұнады: ал, біз отыз жастағы ер адамға ессіз шляпаны немесе ханшайымның тәжін қашан ұстай аламыз, сонда ол бізге тыныш күлімсірей береді. [1].

1.9-сурет – Фитингтік орталық оптика

Орталық Оптикада не көруге болатынын болжау оңай. Жүктейсіз өз фото және надеваете болсын, әдеттегі болсын күннен қорғайтын көзілдірік. Киіп көруге жиектемеге қойылмаған табақты шыны және өзіне, және күйеуі мен бала — барлық көзілдірік санаттар бойынша бөлінген. Маңызды минус — фитингке арналған рамалар өте аз, ал олардың жартысы 5 жыл бұрын ескірген. 1.10-суретте Ессо фитинг бөлмесі көрсетілген [1].

1.10-сурет – Фитинг Бөлмесі Ессо

Бірақ қазір әзілдер: бұл 2019 жылы Ессо сайты сияқты виртуалды фитинг бөлмесі болуы керек. 2D модельдерінің қисықтығы жоқ және күмәнді практикалық - бұл толықтай жеке көзқарас және нақты мақсат. Ессо аяқ киім бренді сізге қолайлы аяқ киімді онлайн таңдауды ұсынады. Ол үшін смартфонға

"фитингтік Ессо" қосымшасын жүктеп, қысқа бейне нұсқаулығын орындаңыз — аяғыңызды сканерлеу процесі бірнеше минутты алады. Осыдан кейін, қосымша толықтығын, биіктігін және басқа өлшеулерді ескере отырып, аяқтың көрнекі 3D моделін жасайды. Сіз бренд каталогынан кез-келген модельді көре аласыз, содан кейін оны жеткізуге тапсырыс бере аласыз немесе жақын дүкенге барасыз. Қосымша iOS және Android — де сатып алынады, отбасылық қол жетімділікті қолдайды-оны бір уақытта 6 адамға дейін пайдалануға болады [2].

1.4 Модернизация түсінігі

Модернизация- (франц.- жаңғырту) озық елдердің деңгейіне қол жеткізуге бағытталған артта қалған елдердің мемлекеттік саясаты. Жаңғырту (Модернизация; фр. Modernisation - жаңа, қазіргі заманғы) - жекелеген механизмдер мен құралымдардың құрылымын өзгерту жолымен станоктың функционалдық және басқа да қасиеттерін жақсарту, сенімділігін арттыру және пайдалану мерзімін ұзарту. Модернизация-бұл Өндірістік жабдықты, құрылғыларды, тұрмыстық өнімдерді оларды өндірудің технологиялық процесіне елеулі өзгерістер енгізбестен жетілдірудің ең тиімді әдісі. Жаңғырту жабдықтарды негізгі жаңғырту және жаңғырту болып бөлінеді. Халықты қоныстандырудың географиялық ерекшелігі аумақтың көлеміне, Қазақстан халқының санына сәйкес келмейді. Халықтың біркелкі қоныстанбауы және үлкен аумақты игеру мүмкін емес. Сонымен қатар, қолайлы табиғи жағдайлары бар жерлердің тек 1/3 бөлігі халықты қоныстандыруға жарамды. Сондықтан мемлекетті жаңғырту бағдарламасындағы негізгі рөл халықты аумақтық ұйымдастыруға беріледі. Оны дұрыс орындау халықтың еңбек әлеуетін тиімді пайдалануға мүмкіндік береді. Халықтың аумақтық ұйымына қоныс аудару және қоныс аудару жатады. Әскери техниканы жаңғырту (Модернизация военной техники; французша moderne-новая, современная)-әскери техниканың ескірген үлгілерінің сипаттамаларын едәуір жақсарту және пайдалану тиімділігін арттыру мақсатында конструкцияны, материалды және әзірлеу технологиясын өзгерту. Әскери техниканы жаңғырту кезінде оның жекелеген бөліктері: тораптар, аспаптар, құрылғылар, жүйелер және т. б. өзгереді. Әскери техниканың ірі және күрделі үлгілерінің (түрлерінің) мұндай бөліктері қару-жарақ пен техникалық құралдардың тұтас кешендері (мысалы, суасты қайығындағы стратегиялық зымыран қаруларының кешені) болуы мүмкін. Кез келген жағдайда, жаңғырту нәтижесінде әскери техниканы қатты өзгереді конструкциясы үлгідегі және дайындау технологиясы. оны пайдалану айтарлықтай киінбеуі керек және қызмет көрсетілетін жеке құрамның саны көбейтілмеуі керек. Әскери техниканы жаңарту кезінде жаңа жүйелер мен құрылғылар жиі қосылады, олар беріктігін, беріктігін, қызмет ету мерзімін, әлсіз қосылыстардың беріктігін, конструкциялардың беріктігін арттырады, зиянды және пайдалану сипаттамаларын төмендетеді, басқаруды автоматтандырады, пайдалану қауіпсіздігін жеңілдетеді, зақымданудан

қорғайды. Әскери техниканы жаңғырту, әдетте, ескірген әскери техниканы қазіргі заманғы талаптар деңгейіне жеткізу қажеттілігінен туындайды [3].

1.5 Визуализация түсінігі

3D модельдеу және визуализация қызметтері келесі жағдайларда ұсынылады: түпнұсқа мөлшерде, материалда және конфигурацияда жасалғанға дейін өнімнің физикалық және техникалық ерекшеліктерін бағалау қажет; болашақ манекеннің 3D моделін жасау қажет. 3D – модельдер-сапалы презентациялар мен техникалық құжаттаманың ажырамас бөлігі, сондай-ақ өнімнің прототипін жасау үшін негіз болып табылады. Барлық жұмыстарды кешенде жүргізуге болатындықтан, бұл орындаушыларды іздеуге және жаңа техникалық тапсырмаларды қоюға кететін уақыт пен шығындарды айтарлықтай азайтады. Егер өнім туралы айтатын болсақ, біз сізге оның сынақ сериясын шығаруға және одан әрі өндірісті, шағын топтаманы немесе өнеркәсіптік масштабты құруға көмектесеміз [3].

2 Жобалау бөлімі

2.1 HTML – гипермәтінді белгілеу тілі

Веб-сайт – жеке тұлға ретінде қарайтын файлдар сериясы. Веб-сайт мекенжайы, иесі, объекті, дизайны және функционалдығы бар. Бұл файлдар компьютерге жүктеледі, шолғыш арқылы өңделеді және компьютер мониторында веб-сайт беті түрінде көрсетіледі. Бұл файлдар жиынтығы арнайы бағдарламалау тілдері арқылы жазылған. Бағдарламалау тілі беттің мәтінін өңдеуге, сілтемелерді қосуға, фотосуреттерді, аудио және бейне файлдарды кіргізуге мүмкіндік береді. Веб-сайттар беттерінде ақпараттың қарапайым жиынтығы болуы мүмкін – мәтіндер мен фотосуреттер, әртүрлі бағдарламаларды шешетін көптеген функциялары бар. 1-тарауда біз жарықтандыру жабдығының интернет-дүкенін құрған құралдардың теориялық аспектілерін қарастырамыз. HTML құжатының бүкіл мәтіні `<html>` және `</html>` тегтерінің арасында орналасады. HTML құжаты екі бөлімнен тұрады – тақырып (арасындағы `<head>` `</head>`) және мазмұн бөлігі (`<body>` tags `</body>` арасындағы).

HTML бірдей Hyper Text Markup Language мәтінді белгілеу тілінде анықталған және ағылшын тілінен аударылған, гипермәтінді белгілеу тілі ұсынылған. HTML – бұл бағдарламалау тілі, HTML – жақсарту тілі. HTML браузерге веб-сайттың элементтерін дәл орналастыруға нұсқау береді. HTML арқылы браузерге нақты орналастырылған жерлерді анықтауға болады; қандай мәтін үлкен және қалың болуы және кішкентай курсивпен; онда жаңа жолды бастау керек және қайда басқа бетке өту керек. Және басқа да көптеген нәрселер.

Тілдің синтаксисін қарастырамыз. HTML синтаксисі өте қарапайым және түсінікті. HTML синтаксисінің негізі атрибуттар болса, соғұрлым дұрыс атау тұтқаның көмегімен жасалады. Дескриптер-таңбалар бұрыштық жақшаларда орындалады және гипермәтіндік таңбалаудың тіл элементтері болып табылады. Бұл симптом мынадай: көріністер, бұл атрибут мәтінді басқа жолға жіберу үшін жауап береді. Көптеген дескрипторлар бар және олар әртүрлі. Дескрипторы жұп және қарапайым акциялар. Бұл кронштейндер арасындағы `<` `>` – бәрі браузерде көрінеді. Бұл жақшалар арасында дескриптордың атына қосымша сипаттамаларды анықтауға болады. Сипаттамалар көмегімен кез-келген дескрипторға қосымша параметрлер қоюға болады. Сондай-ақ, веб-сайт болып табылатын дескрипторлық файлдар арқылы да жасалды.

`<!-- DOCTYPE -->` тегі веб-браузерге файл пішімін анықтауға мүмкіндік береді және бұл барлық нұсқауларды көрсету үшін дұрыс. Бұл мүмкіндік болмаған жағдайда, әртүрлі браузерлер бетті екіншісіне көрсете алады.

Құжаттың бүкіл мәтіні белгілер мен арасында орналасқан. Құжат екі бөліктен тұрады – бас (белгілер арасында) және маңызды бөлігі (белгілер мен арасындағы).

Бөлімнің тарауында беттегі техникалық ақпарат – авторға уәде етілген іздеу механизмі үшін тақырып, оның сипаттамасы және негізгі сөздері және беттерді жасау уақыты, кодтау және т.б.

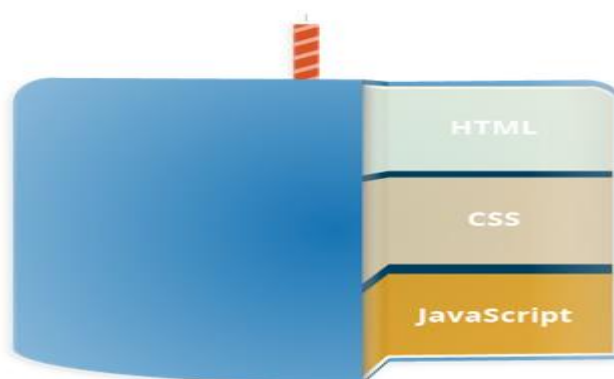
Бөлімнің корпусы. Бұл бөлім құжаттың барлық мазмұнын тыныштандырады. Тегтер мен бөлімдер туралы толық ақпарат үшінші тарауда талқыланады. Веб-сайт құрудың техникалық аспектілеріне арналған. HTML тілі дамудың өте ұзақ тарихы бар және осы уақыт ішінде елеулі өзгерістерге ұшырады. Өзгерістердің көпшілігі тілге жаңа тегтерді және «ескірген» зейнетақылардың пайда болуына байланысты [1].

2.2 JavaScript. Сценарийді бағдарламалау тілі

JavaScript бастапқыда веб - парақтарды «тірі» ету үшін жасалған. Осы тілдегі бағдарламалар скрипт деп аталады. Браузерде олар тікелей HTML – ға қосылады және бет жүктелгеннен кейін дереу орындалады. Бұл PHP -ден айырмашылығы, ол серверде жұмыс істейді. Javascript Java бағдарламалау тілімен жиі шатастырылады, бірақ олардың арасында өте аз ортақшылық бар. Сонымен қатар, кейбір JavaScript Python, Self, Ruby тілдерімен салыстырады. Дегенмен, бұл өзі бар ерекше тіл. Сайттарды дамытудағы жетістікке жетуге көмектесетін ең жақсы әдістердің бірі – JavaScript. Javascript арқылы бетті өзгерту, элементтердің мәнерлерін өзгерту, тегтерді жою немесе қосу мүмкін болады. Оның көмегі арқылы беттің кез-келген манипуляциясы туралы білуге болады (бетті жылжыту, кез-келген пернені басу, тышқанмен басу, экранның жұмыс аймағын көбейту немесе қысқарту). Осының арқасында сіз HTML-кодтың кез-келген элементіне қол жеткізе аласыз және осы элементпен бірнеше манипуляцияларды жасай аласыз. Бетті қайта жүктеместен, хабарларды көрсетпестен, дауыстап оқып немесе кукилерді орнатпай және басқа да бірқатар әрекеттерді орындаусыз деректерді жүктеуге болады. Қазіргі JavaScript - ортақ мақсат үшін «қауіпсіз» бағдарламалау тілі. Ол төмен деңгейдегі жадымен, процессорды бастапқыда браузерлерге бағытталмаған құралдарды пайдаланбайды. Басқа мүмкіндіктерге келетін болсақ, олар JavaScript басталатын ортаға тәуелді болады. JavaScript – де, браузер бетті басқаруға, келушімен және белгілі бір дәрежеде сервермен әрекеттесуге қатысты барлық әрекеттерді орындай алады. Тұтынушылық несиені өтеу тәртібі әртүрлі болуы мүмкін. Осылайша, Банк, аннуитетін өтеуге сараланған төлемдер немесе мерзімінен бұрын несие бойынша төлем жасау мүмкіндігін өз клиенттеріне - кредитті өтеу таңдау қарыз алушы үшін, бірақ ескере кредиттік шарттардың сипаттамаларын алады. Біз интернет - дүкен құру үшін қажетті құралдарды қарап шықтық. Және бұл өте маңызды, себебі неден бастау керек екендігі анық емес. Осы тараудың арқасында біз өзіңіздің жеке интернет - дүкеніңізді құруыңыз керек екенін көріп, түсіндік. Келесі тарау интернет – дүкен құру кезеңіне арналған және оның көп бөлігі теорияға арналған, себебі практикалық бөлім үшінші тарауда жазылған. JavaScript-аты айтып тұрғандай, бұл сценарий тілі, көбінесе JS ретінде белгіленеді. Бұл жоғары деңгейлі,

интерпретацияланған бағдарламалау тілі, әлсіз теру, прототиптік, динамикалық. JS жағдайлары-бұл беттер динамикалық, барлық анимация және тек сіз көре аласыз веб-бетте ғана емес, JS арқылы жүзеге асырылады.

JavaScript веб-беттердегі заттар жиынтығын қосуға мүмкіндік береді-әр уақытта бет тек статикалық ақпаратты көрсетіп қана қоймайды, сонымен қатар мазмұнның динамикалық жаңартылуын, интерактивті карталарды, анимациялық 2D/3D графикасын, бейне-музыкалық элементтерді айналдыруды көрсетеді. Бұл стандартты веб-технологиялардың тортындағы үшінші қабат, олардың екеуі HTML және CSS. 2.1-суретте веб-технологиялар қабаттары көрсетілген [1].

2.1-сурет – Веб-технологиялар қабаттары

JavaScript кейбір жалпы бағдарламалау мүмкіндіктерінен тұрады:

- айнымалылардың ішіндегі мәндерді сақтау. Бұл ақпаратты беру кезінде және онымен жұмыс жасау кезінде қажет болады;
- мәтіндік деректермен жұмыс. Мысал ретінде әртүрлі мәтіндік деректерді біріктіруге болады;
- веб-беттегі әр түрлі әрекеттерде белгілі бір әрекеттерді іске қосыңыз, клиент сілтемені немесе кез-келген басқа элементті басқан кезде нұқу оқиғасы жиі қолданылады, біз JS кодын іске қоса аламыз;
- және JS-ті қолданудың көптеген нұсқалары бар.

Сонымен қатар, тілдің JavaScript қозғалтқышына енгізілген қызықты функционалдылық бар. Application Programming Interfaces (APIs) деп аталатындар JS-де даму үшін өте пайдалы элементтерді ұсынады.

API-кодты құру блоктарының дайын жиынтығы, олар жұмысшыға жұмыс кезінде қиын болатын бағдарламаларды жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Олар дайын жиһаз жиынтығы сияқты, берілген элементтерден орындықты жинау әлдеқайда оңай. Ағаш дизайнын өз бетінше қалай жасау керек, дұрыс мөлшерде кесіп, ағаштағы тесіктерді кесіп, содан кейін бәрін бірге жинау керек.

Сондай-ақ, API көмегімен ақпаратты жіберуге болады. Бұл белгілі бір ережелерге сәйкес деректер массивін беретін файл немесе сұрау. Әрбір API оны

әрі қарай өңдеудің қатаң ережелеріне сәйкес келеді. Біраз уақыттан кейін практикалық бөлімде мысалдар келтіремін.

- API интерфейстері екі түрге бөлінеді: браузер және сыртқы;
- браузерлер веб-браузерге салынған және олар компьютерді қоршауға немесе күрделі және пайдалы нәрселер жасауға қол жеткізе алады;
- Dom API (Document Object Model) HTML және CSS-ті басқаруға, стильдерді қолдана отырып HTML қосуға, жоюға, өңдеуге мүмкіндік береді;
- геолокация API географиялық ақпаратты шығарады. Барлық интернет-карталар осылай жұмыс істейді;
- Canvas және WebGL API анимациялық 2D / 3D анимацияларын жасауға мүмкіндік береді. Осының көмегімен сіз керемет әдемі сайттар жасай аласыз;
- HTMLMediaElement және WebRTC сияқты аудио және бейне API-лер бейнені және аудионы өңдеуді, мысалы, оларды бетте ойнатуды талап етеді. Немесе осы API көмегімен бейне қоңырау шалуға болады;
- сыртқы браузерде әдепкі бойынша орнатылмаған және әдетте оларды сіздің кодыңызға енгізу керек. Мысалдар API-ге қол жеткізуді қамтамасыз ететін қызметтердің үлкен саны болады: бұл Яндекс, Google, Twitter, VK, Facebook, WebMoney және т. б.

Жұмыста мен ReactJS және VueJS JavaScript шеңберлерін, сондай-ақ jQuery кең кітапханасын қолданамын. Олардың көмегімен мен көптеген динамикалық сұраулар мен ақпараттарды көрсете аламын.

jQuery-бұл клиенттік сценарийлерді жеңілдету үшін жасалған кросс-платформалы JavaScript кітапханасы. Бұл кітапхана тегін, ашық бастапқы код MIT лицензияларын пайдаланады. Жобаның frontend бөлігін әзірлеуді жеңілдететін кіріктірілген әдістермен көптеген тапсырмаларды орындауға мүмкіндік береді. Анимациядан бастап AJAX-қа дейін.

Элементтердің анимациясы өте маңызды элемент, бірақ тек пайдаланушы үшін ол арнайы жүктеме көтермейді. Әрине, кез-келген заманауи веб-қосымшада анимация қолданылады, бірақ тек ыңғайлы пайдалану үшін.

Сонымен қатар, AJAX, менің ойымша, дамуда өте пайдалы құрал болып табылады. Бұл парақтың мінез-құлқына әсер етпестен деректерді асинхронды түрде жіберуге және алуға мүмкіндік береді. Сондай-ақ, бет элементтерін фонда жаңартуға мүмкіндік береді [1].

2.3 CSS. Стиль кестелерін каскадтау

CSS – Cascading Style Sheets немесе каскадты стильдер кестелері – HTML ұсынылған. HTML сияқты мазмұн сипатталғандай, стильдер парақтары құжаттың қалай көрінетінін анықтайды.

Каскадты стиль кестелері мазмұнның көрінісін анықтайтын ережелерді жасауға мүмкіндік береді. Мысалы, сіз беттің өңін кремді түске айналдыра аласыз және параграфтардың мәтінінің түсін сұр түске бояуға болады.

Стиль HTML құрылымына ұқсас емес. Олар «жекеменшік: бағалау» пішімін пайдаланады және көптеген сипаттардың көпшілігі HTML тегтері үшін пайдаланылуы мүмкін. Стиль кестелері – беттің дизайн мәліметтерін оның құрылымы мен мазмұнын бөлуге тырысыңыз. Классикалық HTML-де құрылым және дизайн кезекпен болады: мәтіннің парағының айналасында, оның түсі, қаріп өлшемі, қаріп түрі және т.б. Веб-сайттың қаріп өлшемі сияқты қарапайым параметрді өзгерткіңіз келсе – барлық беттерді қайта жазуыңыз қажет. CSS сізге жеке файлдағы тұтас ретінде сақталуы мүмкін нысандардың бүкіл стиліне тағайындауға мүмкіндік береді. CSS-ні қолдана отырып, веб-сайттың барлық беттерінде қаріп өлшемін өзгертуге болады, стильдердің сипаттамасымен бір ғана файлды түзете аласыз. Сіз ойлаған сайын әр түрлі стильдер, дизайн неғұрлым күрделене өзгереді. Ең бастысы, сіз серверде орындалған дайын HTML құжаттарын өзгертудің қажеті жоқ.

CSS веб-беттерін тіркегенге дейін құжаттың мазмұны тікелей орындалды. Дегенмен, CSS мазмұнын негізгі бөлімі пайда болғаннан кейін және құжатты ұсыну мүмкін болады. Осы жаңалықтардың арқасында ұқсас құжаттар массивіне бірыңғай тіркеу мәнерін оңай пайдалану, сондай-ақ бұл тіркеудің тез өзгеруі мүмкін болады. Артықшылықтары:

- әр түрлі көрермендер үшін бірнеше бет жобалары. Мысалы, экранда дизайн үлкен ені басып шығару кезінде есептеледі, мәзір жасалмайды және ұялы телефон мәзірі мазмұнды бақылайды;

- деректерді көрсету ережелерін бөлек CSS файлына беру себебінен вебсайт беттерінің жүктеу уақытын азайтады. Бұл жағдайда браузер тек құжаттың құрылымын және парақта сақталған деректерді ғана жүктейді [2].

2.4 Adobe Photoshop – графикалық редакторы

Қазіргі кезде көп жерлерде графикалық редакторлардың ішінен Photoshop прог. қолданылады. Біз соның ішінде орыс тіліндегі Adobe Photoshop 4.0 версиясы программасын қарастырамыз.

Программалар интерфейсі көптеген қолданылатын программалық элементтер меню қатары мен саймандар тақтасынан тұрады. Adobe компаниясының одан да басқа қолданылатын программасының ерекше диалогтың терезесі–саймандар политрасы. Оның функцияларын біз кейінірек қарастырамыз.

Салу (теу) және файлды импорттау, дегенменде 1-орында, Photoshop графикалық редакторы құруға емес, суреттерді өңдеуге, олармен қарапайым сурет салып жұмыс істеуді (Файл открыть командалары арқылы) немесе дайын бейнелерді импорттау.

Импорт деп – бейнелерді ендіру, сканермен қабылдау, санды фотокамерамен немесе басқада құрылғылармен ендіруді айтамыз. Импорттау үшін Файл Импорттау командасын қолданамыз. Графикалық редактордың сыртқы құрылғыларымен байланысы TWAIN стандартты программасына лайық бейнелерді қамтамасыз етеді.

Файлдан информацияны қабылдау көптеген операциялардың графикалық бейнелердің ең керектісі параметрлерінің бейнесін білу болып табылады. Оларды диалогтың терезеде бейне пішімін сонымен қатар Бейне Бейне пішімі арқылы да анықтауға болады. Бұл терезеде сол сияқты параметрлер, яғни Ені (ширина) ж/е Биіктігі (высота), (пикселде) және баспалау Пішімінде (размер печатного оттиса), (сантиметрмен) көрсетілген. Экранның пішімі физикалық байланысқан Разришение параметрі. Барлық осы параметрлерге файлдың пішімі тәуелді.

Өндеу элементерінің осы диалогтық терезесінде бейне пішімімен жүргізіледі. Егерде бейне баспа алдында берілген облыста жиыстырып қойылса, онда оның мүмкіндігін өзгертуге рұқсат етіледі.

Adobe Photoshop редакторының саймандары. Саймандар панелінің бастысы (жалғыз емес) жұмыс үстіндегі бейнелер б.т. Саймандардың бірігуі 4 негізгі саймандар панелінен тұрады.

Саймандар панеліндегі негізгісі Photoshop программаның альтернативті саймандар. Осындай саймандар арнайы түрі кішкене үшбұрыш болып келеді [2].

2.5 Қосымша даму құралдары

Жұмыста мен жобаның frontend бөлігін әзірлеудің үш стандартты құралын қолдандым: HTML, JavaScript, CSS. Мен гипермәтіндік белгілеу және стиль кестелері тілінде назар аудармауды шештім, өйткені олар маңызды компоненттер болса да, бірақ оларда ешқандай логика жоқ. Бизнес логикасын дамыту, функционалдылықты шешу және құру үшін олар пайдасыз және тек жобаның пайда болуы үшін қажет [1].

2.6 MySQL деректер қоры

Деректер қорын басқару жүйесі (ДББЖ) бағдарламалық қамтамасыз етуді ұсынады, барлық деректер қорын басқарады және авторизациялайды.

Деректер қорын басқару жүйесінің сыни сәті-бұл сенімділік пен өнімділік. Деректер базасында үлкен деректер сақталуы мүмкін болғандықтан, көптеген пайдаланушылар деректер базасын манипуляциялық түрде қолданатынын ескеру қажет.

ДББЖ-ға қойылатын негізгі талаптар:

- сыртқы жадтағы деректерді басқару (дискіде);
- дискілік кәшті пайдалану арқылы жедел жад деректерін басқару;
- өзгерістер журналы, деректер қорын қалпына келтіру;
- реляциялық модельдік деректер қорын сақтау;
- клиент пен сервер арасындағы өзара әрекеттесуді қолдау;
- сыртқы утилитамен басқару үшін ДҚБЖ;
- құны төмен.

2.7 Заманауи ДҚБЖ шолу

Әлемде көптеген ДҚБЖ бар, мұның бәрі дипломдық жұмыстың қоршауына кірмейді. Тек ең танымал ДББЖ қарастырайық және ерте уақытта олардың тарихын жазамыз.

Oracle Database 11g ДҚБЖ бірден-бір болып табылады, есептеуіштерді орнатуға немесе бөлуге арналған (Grid). Oracle Database 11g шығара, Oracle компаниясы қолданушыларға басқару мүмкіншілігін жеңіл жолын көрсетті, соған байланысты клиентер өздерінің бизнесін іске асырып инновацияларды енгізді. Oracle Database 11g өндірімділіктің ең асқақ деңгейлерін қамсыздандырады, масштабтандырады, қолжетімділік, қауіпсіздік және басқарманың желідегі жайлылығын стандартты сервер және сақтау жүйесімен танымалы. Oracle Database 11g ДҚБЖ тиімді ұнғылау үшін арналған және әртүрлі типтегі базалармен және құрылғылармен жұмыс істеуге ыңғайлы. Бұл өнім автоматизацияланғандағы басқару функциясын ұсынады және эффективті эксплуатациялауды ұсынады.

Firebird ө FirebirdSQL)-ықшам, кросс-платформа, еркін басқару жүйесінде деректер қоры (ДББЖ), GNU/Linux, Microsoft Windows және Unix түрлі платформаларында.

Firebird ерекшелігі ретінде көп мақсатты, жедел және аналитикалық сұранысты қамтамасыз ету қарастырылады. Компакт (5MB дистрибутиві) жоғары тиімді және күшті сөйлеу қолдау процедуралары мен триггерлерге арналған.

Microsoft SQL Server - деректер қорын басқарудың реляциялық жүйесі (ДББЖ). Реляциялық деректер базасындағы деректер кестелерде сақталады. Сонымен қатар, кестеде көрсетілген талаптарға сәйкес, кестелер арасындағы қосылым орнатылуы мүмкін. Осыдан реляциялық атаудың негізі, ағылшын сөзі relational (ұқсас, байланысты). Пайдаланушылар бағдарлама арқылы деректерге қатынайды, ал әкімшілер серверге тікелей қатынайды.

MySQL Enterprise жылдық лицензиясының құны-600 ш. б., немесе 90000 теңге.

Талаптарға сәйкес ДҚБЖ таңдау Oracle деректер қорын таңдау шешілмеген, өйткені лицензия бағасы өте жоғары және ұялы телефонда деректер қорының түрі енгізілмеген.

Осыған байланысты, деректерді беру жылдамдығы өте төмен болуына байланысты деректерді беру жылдамдығы азаятынына байланысты, деректерді беру жылдамдығы азаяды. Сондай-ақ FireBird туралы деректер аз, осыған байланысты Интернет желісінде деректер аз. Ол біздің жұмысымызды тездетіп шешуге кедергі келтіреді және шешім іздеуде қиындық тудыруы мүмкін.

Қазіргі уақытта осыған байланысты қазіргі уақытта осыған байланысты қазіргі уақытта интернет желісіне қол жеткізуді қамтамасыз етуге байланысты бірқатар проблемалар бар. x тармақтарын ұстайды, ал ең тұрақты-бұл көрсетілген сәт. MySQL екі лицензиясы бар. GPL MySQL лицензиясының талаптары. GPL шарттарына байланысты, егер бір бағдарлама бастапқы кодты

қосса, ол сондай-ақ GPL лицензиясымен таратылуы тиіс. Егер ол өз бағдарламасының ішкі кодына шыққысы келмесе, осы әзірлеуші бағдарламаны әзірлеушілермен жоспарлау қажет, нарықты сервистік қолдаумен қамтамасыз ететін байланысты коммерциялық лицензиялар көзделген.

MySQL де API, Delphi тіліне арналған C, C++, Эйфель, Java, Лисп, Perl, PHP, Python, Ruby, Smalltalk және Tcl, кітапханалар платформа тілдері үшін. NET, тағыда ODBC арқылы ODBC-драйвері MyODBC.

SQL-Structured Query Language (құрылымдық сұрау тілі). SQL реляциялық деректер қорымен жұмыс істеуге арналған. Ол пайдаланушыға деректер қорымен жұмыс істеуге мүмкіндік береді (ақпаратты қарау, іздеу, қосу және басқару). MySQL SQL 92 ANSI ерекшелігі-нормативтерге сәйкес келеді.

MySQL-интернеттегі ең танымал және ең танымал деректер қорын басқару жүйесі. Ол үлкен көлемді ақпаратпен жұмыс істеуге арналмаған, бірақ Үлкен, Шағын интернет-сайттар үшін өте ыңғайлы жүйе.

MySQL үлкен және орта бағдарламалармен жұмыс істеу үшін өте ыңғайлы. Сервер негіздері көптеген платформаларда компиляция жасайды.

Сервердің толық мүмкіндіктері өнімділікті арттыратын көп дәлдікті қолдайтын Unix серверлерде байқалады.

Жоғары MySQL жылдамдығымен жұмыс, сенімділік, ыңғайлылығымен ерекшеленіледі. Онымен жұмыс үлкен қиындық тудырмайды. Бостандықта үлкен рөл атқарады. MySQL GNU (GPL, GNU Public License) жалпы лицензиясы негізінде таратылады. Ақпаратты ұзақ уақыт сақтау үшін, ең алдымен, файлдармен жұмыс жүргізіледі: бірнеше файлдарды енгізу, сондай-ақ келесі жұмыстар. Ақпаратты ұзақ уақыт сақтау мәселесі Web-бағдарламаларды бағдарламалауда жиі кездеседі: пайдаланушыларды бақылау, форумдағы хабарламаларды сақтау, сайтта ақпаратты қашықтықтан басқару. Көптеген базалық софттардың арасынан, істетілуі қолайлы SQL 2008мб-ын артқы база ретінде талдап алдым. Microsoft SQL server көмегімен МБ-ын басқару жүйесі кіленіткі сервер құрлымы бар жоғары дәрежелі басқыштап есептеу ортасын қамтамасыз етеді.

SQL server бұл Microsoft серверлік өнімдердің BackOffice тегі түшесі. ол басқада софттармен (Windows 2000, Internet Information Server, Exchange Server)-мен байланысып, ерекшеліктерін толықтай жүзеге асыра алады. сол арқылы SQL server мб-ның функцияларын арттыра алады. және аз орын алады.

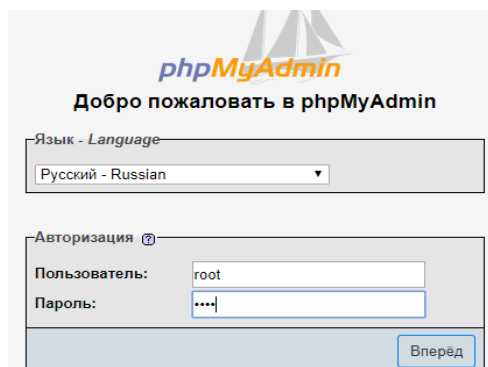
SQL server МБ-ның жүйесі көпжақтылы объекті қамтиды. Іске қосылғанда МБ-ының жүйесі сырт жақтан кедергілер мен бүлдірушілерге оңай тап болады. Мысалы: қатты бөлшектер мен бағдарламалық жүйе арасындағы қайшылық, рұхсатсыз МБ-на кірген адамның ақпаратты ұрлауы ЭВМ арқылы қылмыс жасау әрекеттері, системаның шешім жасаудағы қателіктері, немесе бағдарламаны жасаушының қате бұйрықтарды беруі бәрі-бәрі МБ-ның бөлінуіне алып келеді. МБ-ын қорғау – МБ-ын қалпына келтіру, толықтай кемелді басқару, контролдау және қауыпсыз басқару сынды төрт жақтан жүзеге асырылады.

Көптеген бағдарламаны құруға арналған софтвердің ішінде қазір ең көп қолданыстағы ASP.NET ті таңдап алдым.

ASP.NET қолданылатын тілдердің арқасында құрылатын бағдарлама. Ол web сервері арқылы web қолданылмалы бағдарламасын жасайды. ASP.NET қазіргі заманғы көптеген web өндірісінің жоғары дәрежелі құрылымдарымен қамтамасыз етілген. ASP.NET қолданбалы тілдердің серверде қолданылуы болып табылады. Бұрынғы ASP ге ұқсамайтын бағдарламаның түсіндірілуінде емес, қайта бағдарламаның серверде алғашқы қолданылу барысында өзгертілуі болып табылады. Орындалу барысындағы мүмкіндік бір-бір басқыштан түсіндіруден жақсы. ASP.NET қолданбалы тілдер арқылы бағдарламаларды жобалайтындықтан, оның web бағдарламаларды, тіптен барлық бағдарламаларды жобалауға болады. Қолданбалы тілдердегі негізгі кітапханалар, машиналық тілдер, сандық интерфейсдердегі біржақтылы етулер ASP.NET тің web құрылымына толықтай үйлеседі. ASP.NET, сонымен қатар, тілдігі дараланған, сондықтан өзіңіз-өзіңізге ыңғайлы тіл арқылы өзіңіздің бағдарламаныңды жобалай аласыз, немесе көптеген тілдерді біріктіріп қолдануыңызға болады. Қазір ол C#(C++ және java біріктірілуі) , VB, Jscript терді қолдайды. Келешекте мұндай көп тілдерден бірлесу арқылы жасау сіздің com+ арқылы жасалған бағдарламаныңды қорғауға мүмкіншілік береді. ASP.NET символдық негізде қолданылады. Дәрежелік жүйені орналастыру өзіңіздің серверіңіздің ортасын және қолданылмалы программаның өзгертулерін ықшамдатады. Ақпаратты орналастыру ықшам мәтіндермен сақталатындықтан, жаңа өзгертулер жергілікті басқарушының бағдарламаны қоспай-ақ жүзеге асуы мүмкін. Бұл жөнінен «Zero Local Administration» ның философиялық көзқарас ASP.NET өндірісте жан-жақтылы, тез орындалады деп айтуға болады. Бір ASP.NET программасы серверлік жүйеде тек қана негізгі файлдарды көшіру арқылы ғана орындау жеткілікті жүйені қайта жүктеудің қажеті жоқ, өте оңай. ASP.NET көптеген просестерді өндіру құралына айналды. Ол просесрға өте берік байланысып, оның жұмыс өнімділігін барынша арттырды. Келешекте процессорға ешқандай өзгертулер енгізбей-ақ олардың өнімділігін арттыруға болады. Бірақ қазіргі ASP ондайды орындай алған жоқ [1].

2.8 Деректер қорын құру жолдары

Деректер қоры (database) - белгілі бір құрылымдық бірізділікпен орналастырылған деректер жиналған файлдар немесе файлдар жиынтығы. Деректерді басқару үшін деректерді басқару бағдарламалары қолданылады. Қазіргі уақытта олардың түрлі түрлерін кездестіруге болады. Мысалы, кең қолданылатын деректер базасымен жұмыс істейтін Microsoft Access бағдарламасын ерекшелеуге болады. Деректер базасы жинақталған ақпаратты қалыптастыру құрылымына байланысты бірнеше түрге бөлінеді. Атап айтқанда, ең көп таралған реляциялық деректер базасы болып табылады. 2.2 суретте жергілікті желіге қосылу сұлбасы көрсетілген.

2.2-сурет – Мәліметтер базасына кіру

Реляциялық деректер қоры-бұл құрылым-кесте түріндегі өзара байланысты деректер жиынтығы. Бұл әртүрлі тізімдер, журналдар, каталогтар, бухгалтерлік кітаптар, анықтамалықтар және т.б. болуы мүмкін. Сонымен қатар, бұл МБ келісілген 35 бағдарламаларда тез өңделеді. Мысалы, Microsoft Access, Corel Paradox, Borland dBase, Microsoft FoxPro. Барлық аталғандар қарапайым пайдаланушыларға арналған. Олар өз бетінше сақтайды және пайдаланады Компьютердің қатты дискісі немесе сервер дискі файл.

Көптеген пайдаланушылар бар ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін, атап айтқанда, Borland InterBase, MySQL, FireBird, Microsoft SQL Server, Informix, Sybase, Oracle сияқты бағдарламалар.

Қазіргі уақытта, қазіргі уақытта Қазақстанда бірде-бір жоба, бірде-бір жоба, бірде-бір жоба жоқ. Әрбір ДБЖ (дерекқорларды басқару жүйесі) ақпаратты тек өз форматында сақтайды. Бұл дипломдық жобада осы дипломдық жобада қолданылатын SQL (Structured Query Language, сұранымның құрамдас тілі) тілін қарастырамыз. Бұл сұрау тілі барлық бағдарламалармен жұмыс істей алады. Бұдан басқа, ДБ-да ақпаратпен сенімді, тез, қарапайым жұмыс істейді. Осы тілдің көмегімен клиент серверге сұрау жіберу арқылы өзіне жауап ала алады. SQL тілінде сұрау, ақпаратты қосу, өзгертуге және жоюға болады. 2.3-суретте мәліметтер базасымен жұмыс жасау көрсетілген [1].

Фильтры

Содержит слово:

Таблица ▲	Действие	Строки @	Тип	Сравнение	Размер	Фрагментировано
☐ categories	★ 📄 📄 📄 🗑️	4	InnoDB	utf8_general_ci	16.0 КБ	-
☐ orders	★ 📄 📄 📄 🗑️	9	InnoDB	utf8_general_ci	16.0 КБ	-
☐ products	★ 📄 📄 📄 🗑️	3	InnoDB	utf8_general_ci	16.0 КБ	-
☐ subcategories	★ 📄 📄 📄 🗑️	4	InnoDB	utf8_general_ci	16.0 КБ	-
4 таблицы	Всего	20	InnoDB	utf8_general_ci	64.0 КБ	0 байт

⬆️ Отметить все С отмеченными: ▼

2.3-сурет – Мәліметтер базасымен жұмыс жасау

ДБЖ-да орталықтандырылған өңделеді. Клиенттік-серверлік ДҚБЖ кемшілігі серверге жоғары талап болып табылады. Артықшылықтары: әлеуетті жергілікті желінің салыстырмалы төмен жүктемесі; орталықтандырылған басқарудың ыңғайлылығы; қол жетімділіктің осындай маңызды сипаттамаларын орындаудың жоғары сенімділігі, қауіпсіздігі және ыңғайлылығы. Мысалы: Oracle, Firebird, Interbase, IBM DB2, MS SQL Server, Sybase, PostgreSQL, MySQL, ЛИНТЕР, Caché, MDBS.

Қондырғылар. Орнатылған ДҚБЖ-жүйеленген түрде жергілікті машинада үлкен деректер базасын сақтауға мүмкіндік беретін кітапхана. Деректерге қатынауды SQL арқылы немесе кез келген ерекше ДБЖ функциясы арқылы алуға болады. Осыған байланысты қазіргі уақытта мысалдар: OpenEdge, SQLite, BerkeleyDB, Firebird, MySQL, Sav Zigzag, Microsoft SQL Server, Firebird, MySQL, Sav Zigzag, Microsoft SQL Server, Firebird, MySQL, Sav Zigzag, Microsoft SQL Server, Firebird, MySQL, Sav Zigzag, Microsoft SQL Server және т.б. Compact, Линтер.

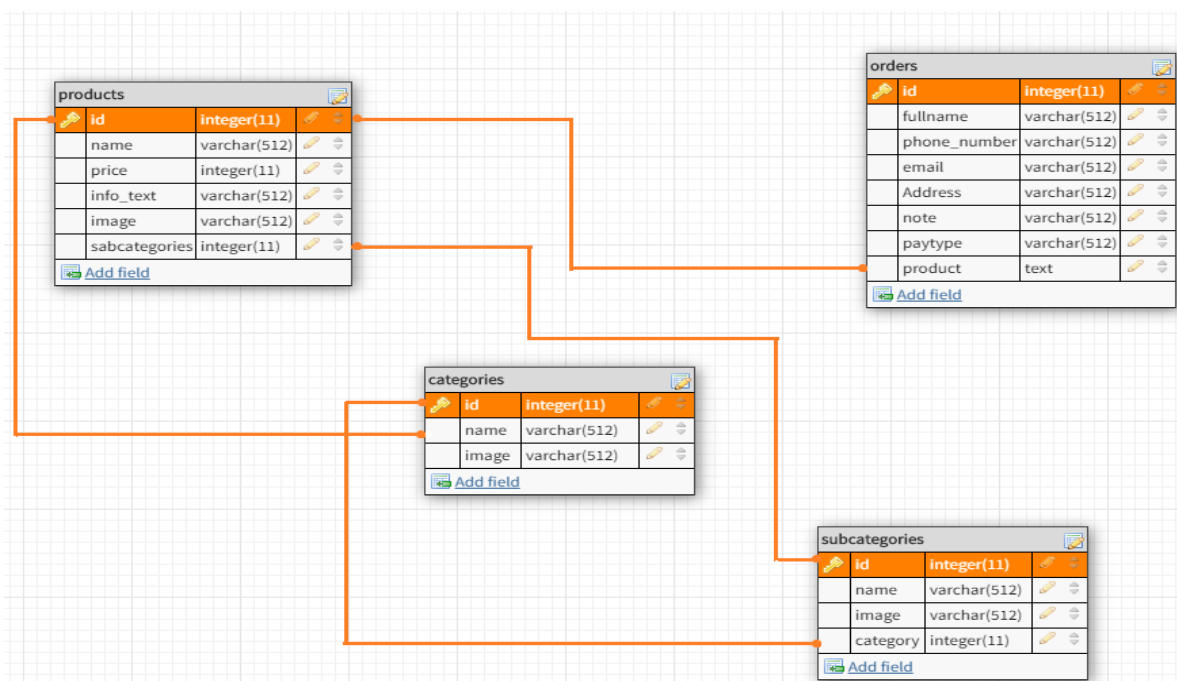
Web-портал функционалдық-ақпараттық сайт негізінде бизнестің дамуына елеулі әсер етеді. Интерактивті web-қосымшаның көмегімен компанияға өз функцияларын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін маркетинг мәселелері шешіледі. Функционалдық бағдарламалар маңызды мәселелерді қамтиды, мысалы, клиенттермен жұмыс істеуге және компаниялармен басқаруға көмектеседі. Қазіргі уақытта әр фирма, әдетте, интернет әлемінде өз өкілдігін жариялайды. Егер бұған дейін сайтта тек статистикалық, ақпараттық контент көрсетілсе, қазір web-қосымша кез келген мәселелер бойынша әлеуетті клиенттермен хабарласа алады. Қарастырылатын қосымшаға сәйкес, мысалы, егер қарастырсақ, онда әлеуетті клиент ретінде интернет арқылы турларға, билеттерге, қонақүйлерге және т.б. тапсырыс беру мүмкіндігі ұсынылуы мүмкін.

Деректердің физикалық моделін жасау. Деректер қорының физикалық модельдері деректерді сақтау ортасында орналастыру тәсілдерін және физикалық деңгейде қолдау көрсетілетін осы деректерге қол жеткізу тәсілдерін анықтайды. Тарихи бірінші сақтау және қол жеткізу жүйелері операциялық жүйелердің бір бөлігі болып табылатын файлдық құрылымдар мен файлдарды басқару жүйелері болды. СУБД осы файлдық модельдердің үстінде қондырмасы бар, ол файлдардың барлық жиынтығын біртұтас ретінде жұмыс істеп, СУБД - дан орталықтандырылған басқаруды алатындай етіп ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бірақ тікелей қатынау бір немесе бірнеше деректер қорының сақталатын деректерін құрайтын барлық файлдармен манипуляциялау кезінде СУБД пайдаланған файлдық командалар деңгейінде жүзеге асырылды.

Алайда, файлдық құрылымдарды буферлендіру және басқару тетіктері СУБД - ның өз міндеттерін шешу үшін бейімделмеген, бұл механизмдер тек файлдарды дәстүрлі өңдеу үшін әзірленген және сақталатын деректер көлемінің өсуімен СУБД -ны пайдалану үшін тиімсіз болды. Ол кезде бірте-бірте базалық файлдық құрылымдардан СУБД - ның өзінің сыртқы

тасымалдауышындағы деректерді орналастыруды тікелей басқаруға көшу болды. Сыртқы жад кеңістігі СҮФ иелігінен шығып, тікелей СҮБД басқарылды. Бұл ретте файлдық жүйелерде қолданылатын механизмдер көбінесе ақпаратты сақтаудың бет жүйесі деп аталатын сыртқы жадындағы деректерді ұйымдастырудың жаңа жүйелеріне көшті. Сондықтан біздің физикалық деректер үлгілеріне арналған бөліміміз деректер базасында қолданылатын физикалық модельдерді ұйымдастыру үшін пайдаланылатын файлдар мен файлдық құрылымдарды шолудан бастаймыз, ал соңында ұйымның бет принципін пайдаланатын сыртқы жадыда деректерді ұйымдастыру механизмдерімен танысамыз. Яғни біздің деректер қорында 4 кесте бар. Деректер базасының физикалық моделі 2.4-суретте көрсетілген.

СҮБД осы файлдық модельдердің үстінде қондырмасы бар, ол файлдардың барлық жиынтығын біртұтас ретінде жұмыс істеп, СҮБД - дан орталықтандырылған басқаруды алатындай етіп ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бірақ тікелей қатынау бір немесе бірнеше деректер қорының сақталатын деректерін құрайтын барлық файлдармен манипуляциялау кезінде СҮБД пайдаланған файлдық командалар деңгейінде жүзеге асырылды. Сыртқы жад кеңістігі СҮФ иелігінен шығып, тікелей СҮБД басқарылды. Бұл ретте файлдық жүйелерде қолданылатын механизмдер көбінесе ақпаратты сақтаудың бет жүйесі деп аталатын сыртқы жадындағы деректерді ұйымдастырудың жаңа жүйелеріне көшті. 2.4-суретте деректер қорының физикалық моделі көрсетілген [1].

2.4-сурет – Деректер қорының физикалық моделі

Деректер қорының кестелерінің өрістері мен деректер типтері келесі кестелерде көрсетілген.

2.1-кестеде-categories кестесі көрсетілген.

2.1-кесте – categories кестесі

Индекстер	Өріс	Деректер типі
*	id	int(11) AUTO_INCREMENT
*	title	varchar(512)
Индекстер	PRIMARY	id

2.2-кестеде-products кестесі көрсетілген.

2.2-кесте – products кестесі

Индекстер	Өріс	Деректер типі
*	id	int(11) AUTO_INCREMENT
*	name	varchar(512)
*	Price	int(11)
*	Info_text	varchar(512)
*	image	varchar(512)
*	subcategories	varchar(512)
Индекстер	PRIMARY	id
	subcategories	subcategories

2.3-кестеде-subcategories кестесі көрсетілген.

2.3-кесте – subcategories кестесі

Индекстер	Өріс	Деректер типі
*	id	int(11) AUTO_INCREMENT
*	name	varchar(512)
*	image	varchar(512)
*	categories	int(11)
Индекстер	PRIMARY	id
	categories	categories

2.4-кестеде-orders кестесі көрсетілген.

2.4-кесте – orders кестесі

Индекстер	Өріс	Деректер типі
*	id	int(11) AUTO_INCREMENT
*	fullname	varchar(512)
*	Phone_number	varchar(512)
*	email	varchar(512)
*	Address	varchar(512)
*	note	varchar(512)
*	PayType	text
*	Products	varchar(512)

2.8 Сервер түсінігі

WEB сервер – екі құрамдас бөлігі болып табылады. Темір толтыру жағынан бұл веб – сайт файлдарын сақтайтын компьютер–HTML құжаттары, CSS стильдері, Javascript, PHP файлдары және т.б. ол клиенттің сұранысына жауап береді және HTTP протоколы бойынша сұралған файлдарды береді. Оған домен арқылы қол жеткізуге болады, мысалы 103apteka.kz. сондай-ақ, ол кез-келген адам сайтқа кіре алатындай интернетке қосылған. Біздің жағдайда біз жеткізушіден екі серверді жалға аламыз ps.kz. көптеген жағдайларда жалға алу бірнеше себептерге байланысты сіздің серверіңіз болғаннан гөрі ыңғайлы.

Біріншісі-жабдықтың құны, сервердің құрамдас бөліктері өте қымбат және ерекше, сонымен қатар сервердің жұмысын қолдайтын жеке маман қажет. Шынында да, ақаулықтар жағдайында компьютердің қарапайым пайдаланушысы мәселені және оны шешу жолдарын бағалай алмайды.

Екіншісі үздіксіз қуат көзін қажет етеді, өйткені электр қуаты өшірілген жағдайда сервер жазу немесе өңдеу кезінде болатын деректерді "жоғалтуы" мүмкін.

Үшінші қауіпсіздік, серверге шабуыл жасаған жағдайда, ең қарапайымдары-DDOS немесе серверге кіру, шабуылдаушылар сайтқа толық қол жеткізе алады жою, пайдаланушылардың құпия ақпаратын ұрлау.

Шын мәнінде, салқындаудан бастап серверді ұстау құнына дейін көптеген нюанстар бар. Сондықтан біз серверді жалға аламыз және көптеген проблемалар жойылады.

Сервердің "темір" бөлігі неден тұрады, іс жүзінде әркім өзі үшін шешім таңдайды, біріншіден, сервер-бұл ең алдымен сенімділік. Яғни серверлік жабдық жыл бойы үзіліссіз 24/7 режимінде жұмыс істеуге арналған. Сондықтан, көбінесе сервердің барлық компоненттері қайталанады, егер оның құрамдас бөліктерінің бірі шықса, оның дубликаты жүйені тіпті бір секундқа тоқтатпай жұмысын жалғастырады. Элементтерді қайталау бес тоғын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді (99,999%, яғни бір жыл ішінде қарапайым сервер 6 минуттан аспауы керек). Негізгі компоненттер:

- жад-ақауларға төзімділікті арттырады. Мысалы, кейбір жедел жад модульдері, сондай-ақ кэш қателерді түзетудің жетілдірілген технологиясына ие;

- максималды сенімділікке қол жеткізу үшін, жоғарыда айтқанымдай, компоненттер қайталанады.

Әрине, берілген сомаға негізделген элементтердің максималды саны қайталанады: процессорлар қайталануы мүмкін – әдетте негізгі қуатты процессор және кіші модельдің қосалқы моделі орнатылады. Бұл арзанырақ және есептеу процесі тоқтамайды, бірақ ол сәл баяулайды; қуат көздері-мұнда бәрі анық, біреуі жұмыс істемейді, екіншісі қосылады; RAID массивіндегі қатты дискілер – RAID массиві – бұл бір қатты дискінің орнына екі, бір негізгі екінші жанама салынған кездегі технология. Негізгі ақпарат өзгерген кезде, ақпарат бірден жанама болып көрінеді. Негізгі диск жауап беруді тоқтатқан

кезде, ақпарат екінші оқылады және жазылады; салқындату компоненттері жиі қайталаынады, өйткені `set vera 24/7` жұмыс істейді және қызып кетуі мүмкін.

Компоненттерге серверді көбірек бақылау үшін серверді бақылау функциялары кіреді. Бұған барлық процессорлардың, жадтың және қатты дискілері бар бөлімдердегі перератураның температуралық жағдайларын бақылайтын температура сенсорлары кіреді. Электрондық импульстік есептегіштер желдеткіштерге салынып, тахометрлер ролін атқарады және температураға байланысты олардың айналу жылдамдығын және басқа да басқару элементтерін реттейді.

Сондай-ақ, біз серверлерді салдық. Бұл дегеніміз, бізде бір-біріне ақпарат беретін бірнеше серверлер бар. Біз келтірдік авто іске қосу деректер, егер бір сервер төмендейді. Бұл `Galera_cluster` көмегімен жүзеге асырылады, бұл осындай мәселелер үшін дайын шешім. Бұл өте ыңғайлы, өйткені қазір дерекқорға жүктеме екі есе азаяды. Бір базаға түсетін барлық ақпарат бірден екінші базаға көшіріледі.

Бұл екі жағынан бірдей сұраныстарды орындағаннан гөрі базаға жүктемені әлдеқайда жеңілдетеді. Сондай-ақ, бұл жоғары жүктеме кезінде көп көмектеседі. Серверлерді бөлгенге дейін, жүктеме кезінде, мысалы, алдыңғы бөлігінде, екінші бөлігі қатты қатып қалды. Енді біз оны бөлу арқылы ұрып жатырмыз. Деректер базасының репликасынан басқа, бұл қауіпті арттырады, өйткені қазір екі серверде де артқы жағы шығарылады, ал егер серверлердің біреуі жоғалса, кенеттен серверлердің бірі күйіп кетеді, біз жаңа серверге тез ауыса аламыз. Немесе серверлердің бірінде бүкіл сайтты іске қосу арқылы.

Біз таңдаған барлық қалталардың көшірмесі әлі де бар, айтпақшы, бұл үлкен минус емес, бірінші іске қосу кезінде бізде бүкіл жобаны синхрондау үшін жедел жад жетіспеді. Сондай-ақ, қазір серверлерді таңдау тұрғысынан біршама өзгергіштік бар, егер біз серверлердің біреуін тазалағымыз келсе, біз сайтты екі сервердің біріне ауыстырып, тазалап, бәрін жоямыз. Не қажет, содан кейін біз сайтты екі серверде қайтадан іске қоса аламыз.

Барлық кемшіліктер мен артықшылықтарды ескере отырып, біз тәуекелге барып, сайтты бөлдік, бұл дұрыс шешім болды. Бірақ екі серверді бірден іске қосу кезінде қиындық бар. Егер екі сервер өшірілсе, қайта іске қосу қиын болмайды. Біз апаттық тест жасадық және екі серверді іске қосқан кезде мәліметтер базасы, MariaDB үлкен қиындықпен көтерілетінін білдік. Бүкіл жобаны толық синхрондау үшін сервердің қуаты жеткіліксіз болады. Сондай-ақ, төлемдер туралы ақпарат қайда түсетінін және тағы басқаларын ескеру қажет болды [1].

3 Жобаны жүзеге асыру және тестілеу бөлімі

3.1 AS V AS интернет-дүкенді кезең-кезеңмен жүзеге асыру

Дайындық сайттың дизайны бойынша басталады. Дизайн – сайтта іске асырылған графикалық элементтердің, қаріптер мен түстердің жиынтығы. Сайтты жобалаудың басты мақсаты - келушінің жағымды әсерін қалыптастыру. Шын мәнісінде, дизайн сіздің сайттың жалпы стилін орнатады, келушіге оны бірінші кезекте күтіп отырған нәрсені түсінуге көмектеседі. Жақсы ойластырылған дизайн сіздің веб-парағыңыздың келуін анықтайтын ең маңызды факторлардың бірі болып табылады. Дизайн әзірленді.

Біз веб-сайтты құру арқылы келесі бизнес құралдарды таңдаймыз. Осы мақсатта біз Windows7, PhpDesigner және WampServer-ді таңдадық. Windows7 операциялық жүйе ретінде қолданылады.

Denwer – Apache2 сервері, PHP аудармашы және MySQL дерекқоры арқылы динамикалық веб-қосымшалар үшін Windows веб-әзірлеу үшін платформа бар. Сонымен қатар, қарапайым деректер базасын өңдеуге арналған PHPMyAdmin веб-бағдарламасы да бар.

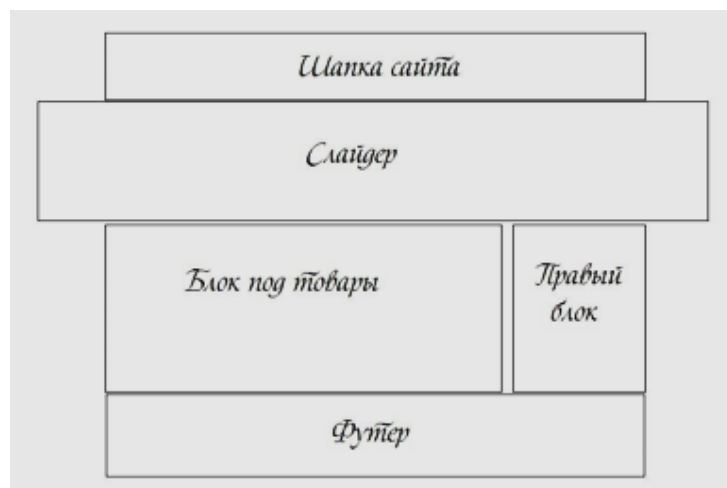
PhpDesigner PHP тілінде веб-беттерді және қосымшаларды жасау, редакциялау, күйіне келтіру, талдауға және жариялауға арналған жаңа бағдарлама. Бағдарлама PHP-тан басқа HTML, MySQL, XML, CSS, JavaScript, VBScript, JAVA, C, Python және Ruby-ді қолдайды.

Барлық қажетті құралдарды орнатқаннан кейін, біздің сайтымыздың болашақ қалтасын дайындаймыз. Wamp серверін орнатқаннан кейін орнату кезінде таңдалған жергілікті дискіде «валам» қалтасы жасалады. Бұл қалтада «www» қалтасы бар, ол жобалық қалталарды қамтиды. Бұл қалтада біз өзіміздің жобамыздың атауы бар қалтаны жасаймыз.

Сайтты белгілеу. Ең алдымен, біздің веб-бетті HTML тегтері арқылы белгілеуіңіз керек. Осыдан кейін сіз CSS стилінің каскадты кестелерін пайдаланып сайттың дизайнына өтуіңізге болады. Біздің бетті блоктың көмегімен белгілейміз. Бұл <div> тегінің көмегімен жасалады. Осы тегтің арқасында HTML коды айқын визуалды блоктарға бөлінеді, код кесте орналасуына қарағанда, ықшамырақ, сонымен қатар, іздеу жүйелері оны жақсартады. Таңбалау кезінде бес негізгі блок алдым. Бұл сайттың тақырыбы, онда негізгі ақпарат көрінеді. Slider, тауарларды таныстыру ретінде әрекет етеді. Тауарға арналған блок.

Тауарларды сұрыптауға қажетті блок. Қосымша ақпарат алу үшін сайттың төменгі деректемесі. Негізгі блоктарға арналған код Ә қосымшасында көрсетілген. 3.1-суретте сайттың орналасуы көрсетілген.

Барлық қажетті құралдарды орнатқаннан кейін, біздің сайтымыздың болашақ қалтасын дайындаймыз. Wamp серверін орнатқаннан кейін орнату кезінде таңдалған жергілікті дискіде «валам» қалтасы жасалады.

3.1-сурет – Сайттың орналасуы

Біз навигациямен, сондай-ақ тіркеуге және біздің сайтқа кіруге арналған сілтемелерді жасаймыз. 3.2-суретте жоғары навигация көрсетілген. Сондай-ақ, біз тіркеу формасын жасап, тіркеу парағын келесі суретте көрсетілгендей жазамыз. 3.3-суретте кіріс формасы көрсетілген.

3.2-сурет – Жоғары навигация

The screenshot shows a login form titled "ВХОД" (Login). It includes the following elements:

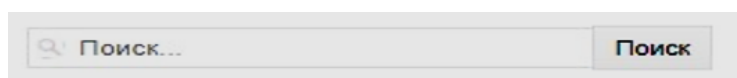
- Input field: "Адрес электронной почты" (Email address).
- Input field: "Введите пароль" (Enter password).
- Checkbox: "Запомнить меня" (Remember me).
- Link: "Забыли пароль?" (Forgot password?).
- Text: "Выполняя вход, ты принимаешь Политику конфиденциальности и Условия использования." (By logging in, you accept the Privacy Policy and Terms of Use).
- Button: "ВОЙТИ" (Login).
- Text: "Еще нет аккаунта? [Зарегистрируйтесь](#)" (Don't have an account? Register).

3.3-сурет – Кіріс формасы

Логотип – AS V AS кәсіпорынның жеке ерекшелігін көрсетеді. Логотип компанияның мәні болып табылады. Ол символдан, иллюстрациялардан немесе графикалық басып шығарудан тұрады. Бұл компания үшін маңызды. Ақпараттық блок жұмыс кестесі мен AS V AS интернет – дүкен телефоны туралы ақпаратты ұсынады. 3.4-3.5-суретте логотип және ақпараттық блок көрсетілген.

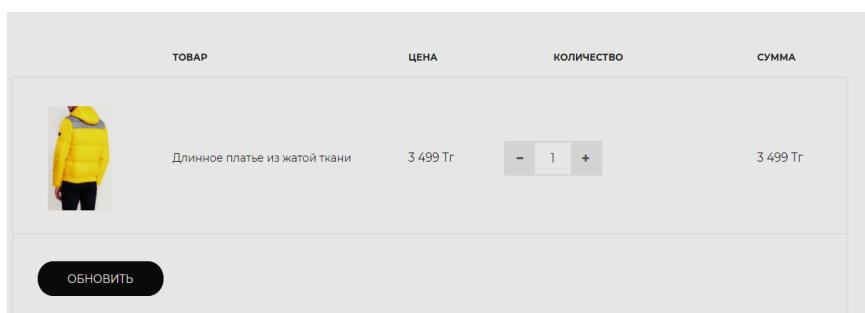
	<p>+7 700 978 57 55</p> <p>г. Алматы Назарбаева 77/56</p> <p>Пн — Пт: с 09:00 до 20:00</p> <p>Сб: с 09:00 до 16:00</p>
3.4-сурет – интернет дүкен логотипі	3.5-сурет – ақпараттық блок

Көптеген сайттар іздеу формаларын пайдаланады. Олар келушілерге дұрыс тауарды қажетті сөздер арқылы табуға мүмкіндік береді. Браузер тұрғысынан бұл қарапайым HTML нысандары, оның екі элементі бар: мәтіндік жол және сұрауды жіберетін түйме. Іздеу формасы 3.5-суретте көрсетілген.

3.5-сурет – Іздестіру формасы

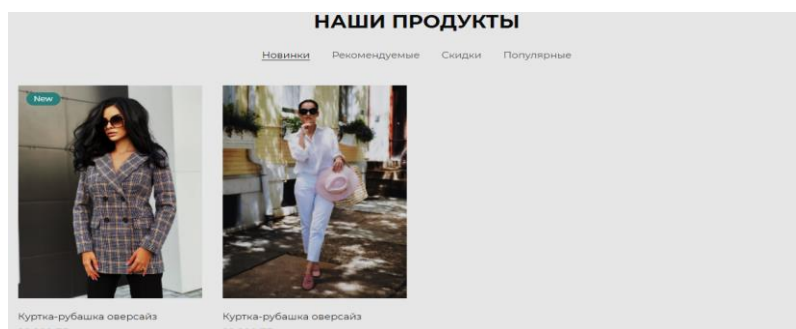
AS V AS интернет – дүкеннің ең маңызды элементтерінің бірі және компанияның веб-сайты – бұл сауда-саттық қоржыны. Ыңғайлылығы және оны пайдаланудың қарапайымдылығы сатып алушыға тапсырысты жылдам орналастыруға көмектеседі. 3.6-суретте себет көрінісі көрсетілген.

3.6-сурет – Себет көрінісі

Навигация кез-келген жерге өту мүмкіндігі. Сайттарға қатысты бұл бір беттен бетке өтуге және кез-келген аралық әрекеттерді жасауға бағытталған. Сайттағы ең жақсы навигация қарапайым және бірден жылдам болуы керек. 3.7-суретте орташа навигация көрсетілген.

Себебі, сайттағы кез-келген адасқан пайдаланушы немесе күрделі ауысулар себебінен қажетті ақпаратты таба алмай қалған тұтынушы бірден басқа бәсекелеске барады. Сондықтан құзырды навигация сайттың ыңғайлылығы үшін басты критерий болып табылады.

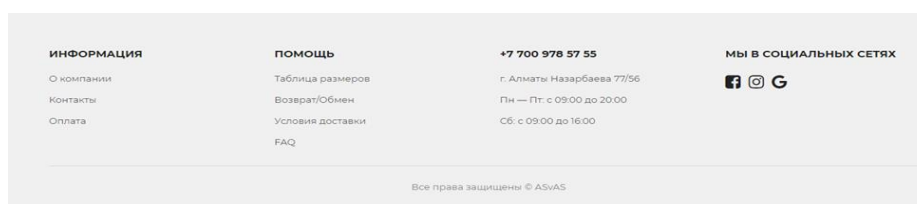

3.7-сурет – Орташа навигация

Сайт тіркеуден өтті. 3.8-суретте тіркеу формасы көрсетілген. Тіркеу – сайттың толық функционалдығына қол жеткізу үшін сайтты сайтқа жеткізу процесі, рұқсатталмаған пайдаланушылар көру немесе жүктеу мүмкіндіктеріне қол жеткізе алмайды: 76-дан 100%-ға дейін.

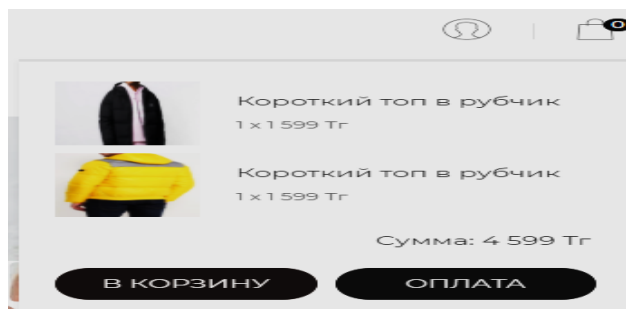
3.8-сурет – Тіркеу формасы

Ақпарат, көмек көрсету, байланыс, біз әлеуметтік желілерде 3.9-суретте көрсетілген.

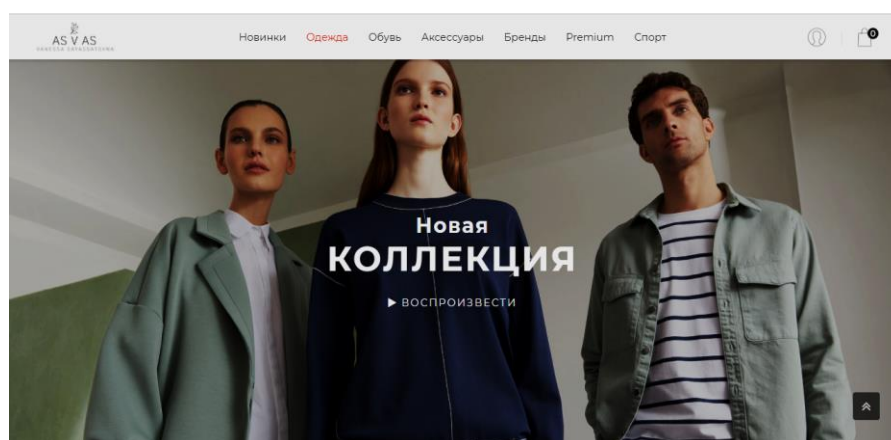
3.9-сурет – Ақпараттық блок

Себет және ақы төлеу функциясы 3.10-суретте көрсетілген.

3.10-сурет – Екі функциядан тұратын себет

Жаңа жинақ 3.11-суретте көрсетілген.

3.11-сурет – Жинақтар

Өлшемін қалай анықтауға болады? Аяқ киімнің мөлшерін см-де анықтау үшін аяқты өлшеу керек. Мұны күннің соңында жасау ұсынылады, сондықтан аяқ таптап, үлкен болады. Қағаз парағына тұрып, аяғыңызды қарандашпен дөңгелектеңіз. Ұзындығын анықтау үшін аяқтар ең дөңес нүктелер арасындағы қашықтықты өлшеңіз А және В. 3.12-суретте GUANOO және LAPLANDIC әйел өлшемдері көрсетілген.

ЖЕНСКИЕ РАЗМЕРЫ GUANOO И LAPLANDIC			
Размер (параметры)	Рост	Объем груди (см)	Объем талии (см)
XXS / 160-80-86	161-167	78-82	84-88
4XS / 164-84-90	161-167	82-86	88-92
S / 170-88-94	167-173	86-90	92-96
M / 170-92-98	167-173	90-94	96-100
L / 170-96-102	167-173	94-98	100-104

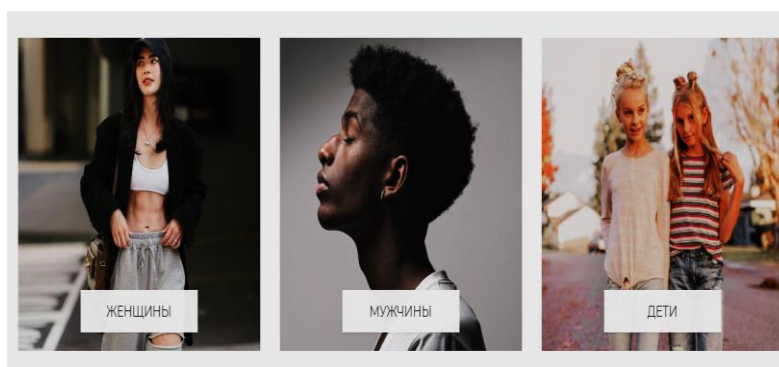
3.12-сурет - GUANOO және LAPLANDIC әйел өлшемдері

3.13-суретте әйелдер өлшемді тор аяқ көрсетілген.

Размер российский (RU)	Размер европейский (EU)	Размер американский (US)	Длина стопы (см)
39	39	7	25 см
40	40	7.5	25.5 см
40.5	40.5	8	26 см
39	39	7	25 см
40	40	7.5	25.5 см
40.5	40.5	8	26 см
39	39	7	25 см
40	40	7.5	25.5 см
40.5	40.5	8	26 см
39	39	7	25 см
40	40	7.5	25.5 см
40.5	40.5	8	26 см
39	39	7	25 см
40	40	7.5	25.5 см
40.5	40.5	8	26 см

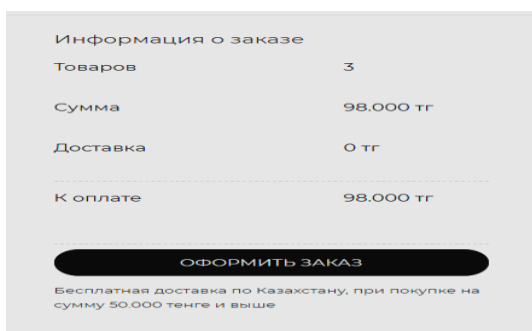
3.13-сурет - Әйелдер өлшемді тор аяқ

Әйел, ер адам, балалар қатысты таңдау батырмасы 3.14-суретте көрсетілген.

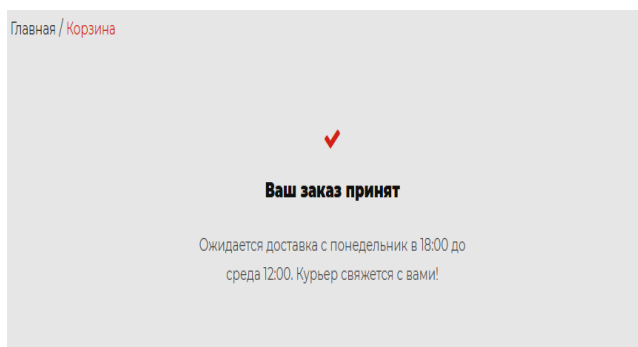
3.14-сурет – Жынысына қатысты таңдау батырмасы

Тапсырыс беру кезіндегі ыңғайлы функция және батырма 3.15-суретте көрсетілген.

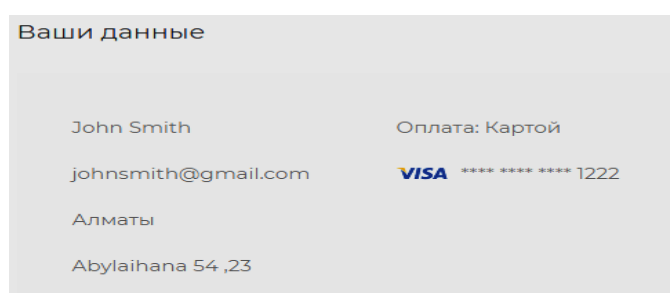
3.15-сурет – Тапсырыс туралы ақпарат

Сіздің тапсырысыңыз қабылданды. 3.16-суретте тапсырыс туралы ақпараат көрсетілген. Дүйсенбіден 18:00-ге дейін жеткізу күтілуде. Сәрсенбі 12:00. Курьер сізбен хабаласады!

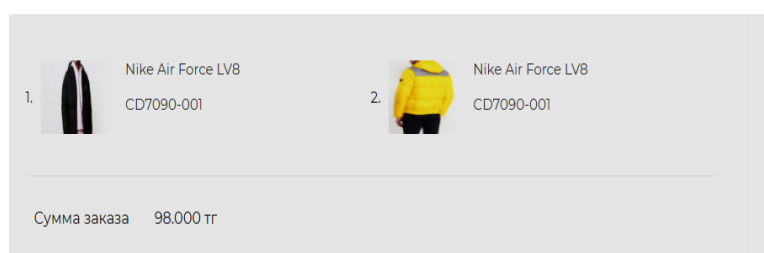
3.16-сурет – Себет, тапсырысыңыз қабылдануы бойынша

Деректер. AS V AS тапсырыс берушінің деректері көрсетілген. 3.17-суретте қолданушы деректері көрсетілген.

3.17-сурет – Сіздің деректеріңіз

Алынған киім, яғни киім алушының нақты қандай киім алғаны және оның данасы. 3.18-суретте сатып алушының нақты таңдап алған киімі көрсетілген.

3.18-сурет – Таңдаушының немесе сатып алушының нақты таңдау жасаған және сатып алынған киімі функциясы

Тапсырысты рәсімдеу 3.19-суретте көрсетілген. Сатып алушының таңдауы мен талғамына байланысты, нақты шешім қабылдап қарағаннан кейін тапсырысты рәсімдейді.

3.19-сурет – Тапсырысты рәсімдеу (жеткізу/өзі келіп тапсырысың алып кету)

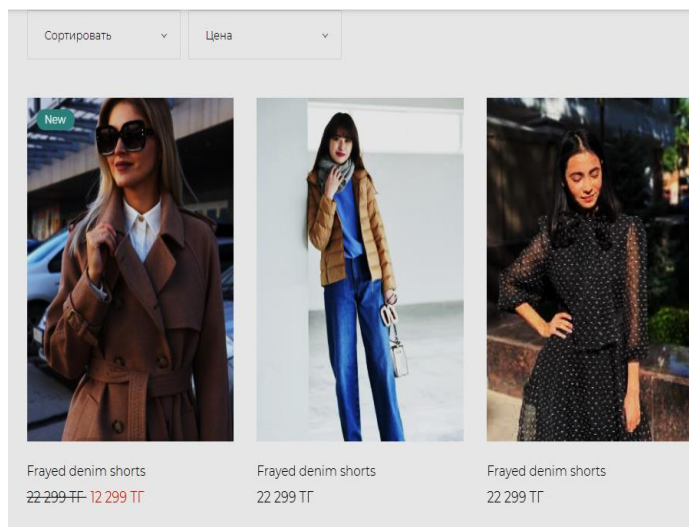
Тапсырыс туралы ақпарат 3.20-суретте көрсетілген. Бұл жерде жеке тұлғаның өзінің таңдаған киімдері туралы толықтау ақпарат алуы.

3.20-сурет – Тапсырыс туралы ақпарат

Төлем әдісің таңдау блогы 3.21-суретте көрсетілген. Яғни, тапсырыс алушының қандай өзіне ыңғайлы төлем әдісің таңдауы.

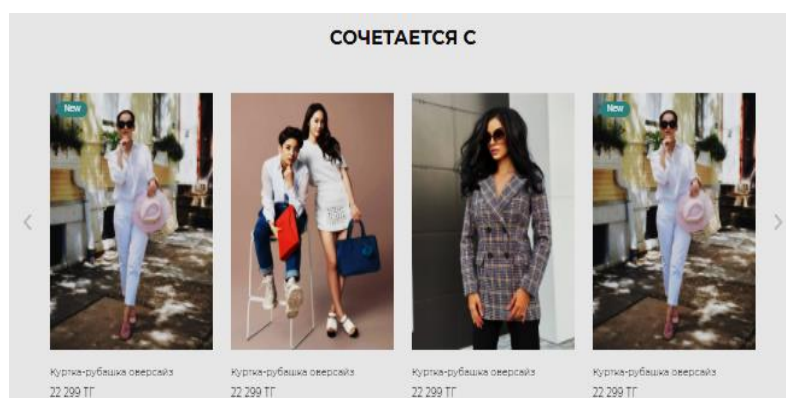
3.21-сурет – Төлем әдісің таңдау блогы

Саты – бірнеше немесе таңдау көп функция, негізгі сатыларға бөлінуі арқылы, таңдау жасауға сатып лауға ыңғайлы блогы. 3.22-суретте сатылары бағасы және сұрыпталу көрсетілген.

3.22-сурет – Сатылары бағасы және сұрыпталуы

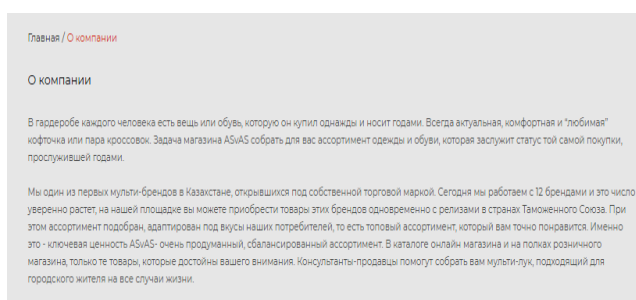
Үйлесім және де бірнеше дайын бейнелер – бұл қолайлы блогтардың бірі болып табылады. 3.23-суретте үйлесім және дайын бейнелер блогы көрсетілген. Яғни, тапсырыс беруші бұл дайын бейнелерді көріп көп уақыт кетіріп ойланып отырмайды. Үйлесім мен дайын бейнелер тапсырыс берушіні өзіне тартады десем де болады, нақты шешім қабылдауға және қандай нақты бейнелер сәнде екенің көрсетеді және үйретеді.

3.23-сурет – Үйлесім және дайын бейнелер блогы

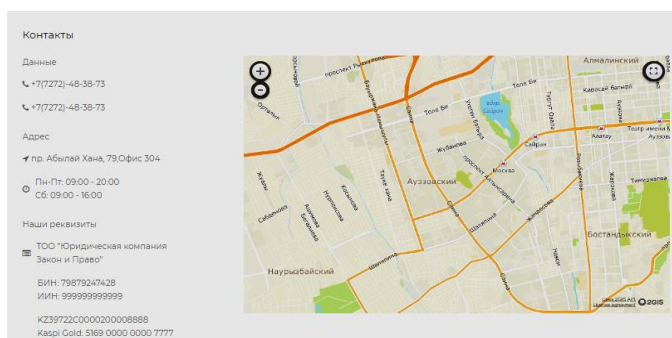
AS V AS Компания туралы мәліметтер 3.24-суретте-көрсетілген. Әр адамның гардеробында бір рет сатып алған және жылдар бойы киетін нәрсе немесе аяқ киім бар. Әрқашан өзекті, ыңғайлы және "сүйікті" блузка немесе кроссовкалар. Asvas дүкенінің міндеті-сізге бірнеше жылдар бойы қызмет еткен сатып алу мәртебесіне лайық киім мен аяқ киімнің ассортиментін жинау.

Біз Қазақстанда өз сауда маркасымен ашылған алғашқы мульти-брендтердің біріміз. Бүгін біз 12 брендпен жұмыс істейміз және бұл сан сенімді түрде өсуде, біздің сайтта сіз осы брендтердің тауарларын Кеден Одағы елдеріндегі шығарылымдармен бір уақытта сатып ала аласыз. Сонымен қатар, ассортимент таңдалған, біздің тұтынушыларымыздың талғамына бейімделген, яғни сізге ұнайтын ең жақсы ассортимент. Бұл ASvAS - тың негізгі мәні-өте жақсы ойластырылған, теңдестірілген ассортимент. Интернеттегі дүкен каталогында және бөлшек сауда дүкенінің сөрелерінде тек сіздің назарыңызға лайықты өнімдер бар. Сатушы кеңесшілер сізге барлық жағдайда қала тұрғыны үшін қолайлы көп садақ жинауға көмектеседі.

3.24-сурет – AS V AS компаниясы туралы

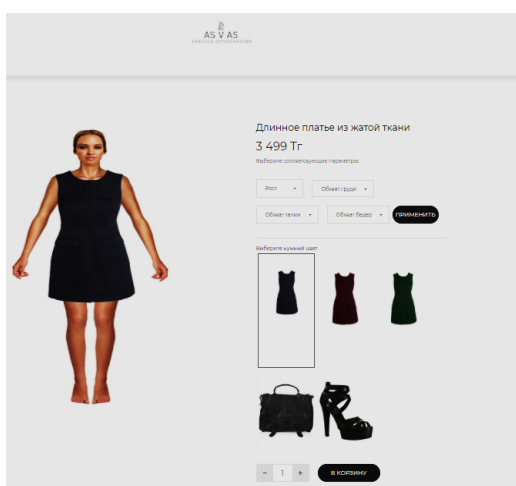
Байланыс – AS V AS компаниясы туралы нақты және міндетті байланыс, деректер және де біздің деректемелеріміз. Бұл жерде навигация және орналасу картасы 3.25-суретте көрсетілген.

3.25-сурет – Байланыс, нақты деректері, картадағы орналасу орны

Ал енді ең маңыздысына және дипломдық жұмысымның AS V AS сайтымның, ерекшелігіне және менің идеяма келіп жеттік, ешкімде жоқ функцияның бірі болып табылатын. Идея – бұл визуализация болып табылады. Түсініп отырған боларсыздар, алдын ала киімді көру болып табылады. Еш қиын емес, барлығы түсінікті, қолданысқа қолайлы болып табылады. Менің клиенттерімді қызықтыратын функцияның бірі болып табылады. Бұл жерде манекеннің өсу функциясы, кеуденің өлшемі, бел шеңбері, жамбас шеңбері бар, қолданылады және сатып алушының бойына, пропорциясына байланысты

өздері таңдайды және алдын ала киімнің қалай үйлесуің, киуің осы функцияларым және батырмаларым арқылы көре алады. 3D визуализация манекен арқылы киімді алдын-ала қарау болып табылады. Бұл менің идеям болып табылады, мен оны концептуальды түрде жасадым. Объектіні жаңарту, оны жаңа талаптар мен нормаларға, техникалық шарттарға, сапа көрсеткіштеріне сәйкес келтіру. Негізінен Машиналар, жабдықтар, технологиялық процестер сайттар жаңғыртылады. Модернизация болып табылады. Ыңғайлы болу үшін біз әрқайсысын негізгі параметрлер бойынша бағалаймыз: пайдаланудың қарапайымдылығы, ассортименттің кеңдігі, сатып алу мүмкіндігі, параметрлеріңізді жүктеу мүмкіндігі 3.26-суретте көрсетілген.

3.26-сурет – AS V AS фитинг бөлмесі

AS V AS фитинг бөлмесі 3.27-суретте-көрсетілген.

3.27-сурет – AS V AS фитинг бөлмесі

3.2 Прецеденттер диаграммасы

Программалық жүйенің келесі сатысы прецеденттер диаграммасы болып табылады. Прецеденттер диаграммасы – бұл шамаланған жүйені жүргізудің құжаттық моделі.

Прецеденттер диаграммасында прецедент элементтері, актерлері мен олардың қатынастар жиынын көрсетеді. Прецеденттер диаграммалары көмегімен жүйе үшін прецеденттің статикалық көрінісі құрылады.

Прецеденттер диаграммасы қолданушы көзқарасы бойынша жүйе тәртібін анықтайды. Прецедент диаграммасы жүйе динамикасын алғашқы модельдеуі үшін басты құрал ретінде қарастырылады, өндірілетін жүйелерге талаптарды анықтау үшін қолданылады, кейінгі өндірулерді жүргізуге мүмкіндік беретін формаға бұл талаптарды тіркейді. Басқа да диаграммалар сияқты прецедент диаграммалары ескертулер мен шектеулерді қосып отырады. Одан басқа прецедент диаграммалары ірі фрагменттерге модель элементтерін топтастыру үшін қолданылатын пакеттерден тұрады.

Актер – бұл нақты элемент пен тікелей өзара әрекеттесетін жүйе сыртындағы объект рөлі.

Прецедент элементі – бұл жүйемен орындалатын және бөлек актер үшін көрінетін нәтижені өндіретін әрекеттер кезектілігінің сипаты.

Актерлер жүйе жұмысын қажет ететін сыртқы дүниені көрсетеді, ал прецедент элементтері актер мүддесінде жүйемен орындалатын әрекеттерді көрсетеді.

Активті субъектілер және жүйенің қызмет түрлеріне байланысты олардың арасында байланыс орнату керек. Ол байланыс ассоциациялық байланыс деп аталады.

Прецеденттер 2 типті тәуелділік байланысын көрсете алады:

- include - қосылатын байланыстар;
- extend - кеңейтілген байланыстар.

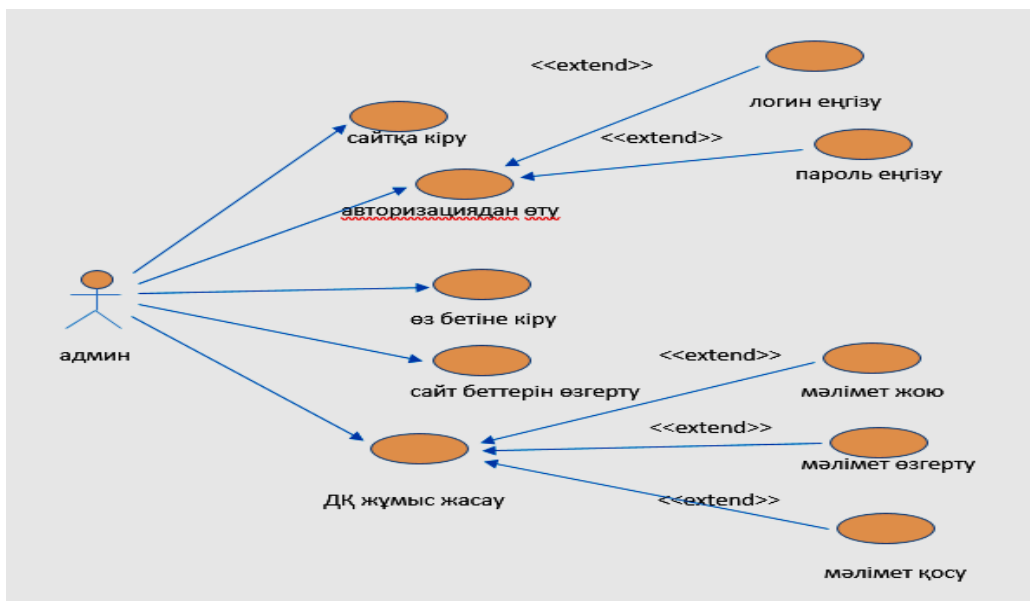
Қосылатын байланыс – сол функцияның орындалғанынан басқа прецеденттің анықталғандығын және осы прецедентке басқа да бір прецеденттердің біріккенін көрсететін байланыс.

Кеңейтілген байланыс – шартты емес жағдайда туындайтын міндетті емес функцияның жиынтығынан туындайтын байланыс.

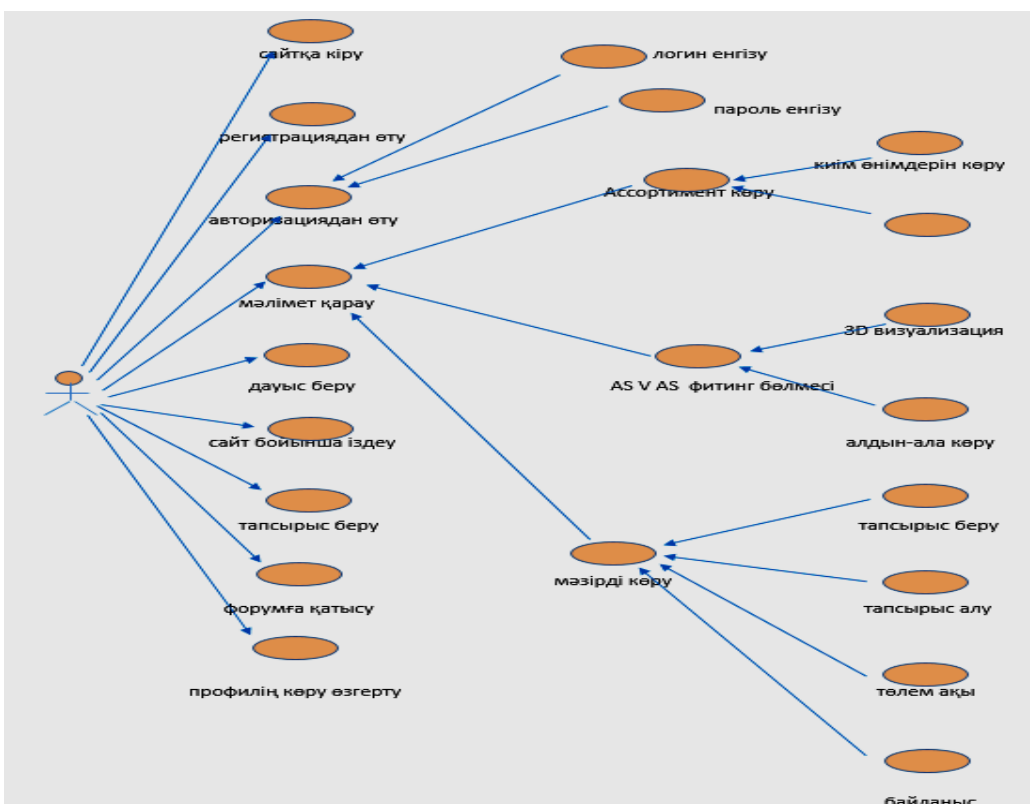
Use Case элементі (прецеденті) әрбір актердің мүддесіне қатысты жүйемен орындалатын және актер үшін нақты нәтиже беретін әрекеттер тізбектілігін (немесе бірнеше тізбектіліктерді) сипаттау. Қолдану вариантының диаграммасы (Use Case Diagram) – бұл активті субъектілердің көптеген графикалық көрсетімі оны қолданудың, сол немесе басқа варианттардың амалдарымен өзара әрекеттеседі. Басқа да диаграммалар сияқты прецедент диаграммалары ескертулер мен шектеулерді қосып отырады. Одан басқа прецедент диаграммалары ірі фрагменттерге модель элементтерін топтастыру үшін қолданылатын пакеттерден тұрады. Басқа да диаграммалар сияқты прецедент диаграммалары ескертулер мен шектеулерді қосып отырады. Одан

басқа прецедент диаграммалары ірі фрагменттерге модель элементтерін топтастыру үшін қолданылатын пакеттерден тұрады [3].

3.1-суретте пайдаланушы (администратор) үшін прецеденттер диаграммасы көрсетілген.

3.1-сурет – Администраторға құрылған прецедент диаграммасы

3.2-сурет – Сайт қолданушысына құрылған прецедент диаграммасы

3.3 Тізбектер диаграммасы

Өзара әрекеттесу диаграммасының екі түрі бар – тізбек диаграммасы мен кооперация диаграммасы. Тізбек диаграммасы – бұл хабарламаларды уақыт бойынша тәртіпке келтіруді айқындайтын өзара әрекеттесу диаграммасы, яғни бір уақыт мезетіндегі іс-әрекетті жобалау. Кооперация диаграммасы – бұл хабарламаларды жіберетін және қабылдайтын объектілерді құрылымдық ұйымдасуын айқындайтын өзара әрекеттесу диаграммасы. Өзара әрекеттесу диаграммаларының элементтері – объектілер, байланыстар, хабарламалар болып табылады.

Өзара әрекеттесу диаграммасы объектілер мен олардың арасындағы қатынастар, сондай-ақ объектілер арасындағы бір-біріне жіберілетін хабарламалар жиынын қосатын өзара әрекеттесулер. Өзара әрекеттесу диаграммалары жүйенің динамикалық көрінісін беруді қамтамасыз етеді.

Тізбек диаграммалары жүйеде тәртіп сценарийін бере отырып, бұл диаграмма хабарларды беру тәртібінің анағұрлым айқын көрінісін қамтамасыз етеді. Бірақ ол кооперация диаграммасында көрінетін бөлшектерді көрсетуге мүмкіндік береді.

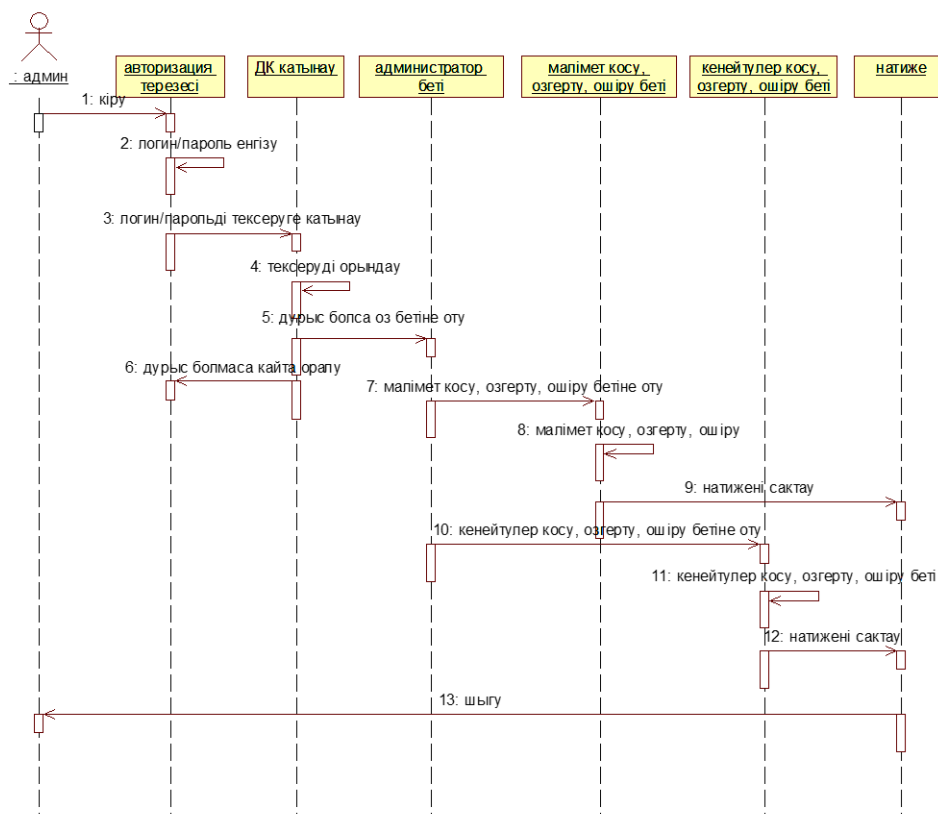
Тізбектер диаграммасы төрт негізгі элементтерден тұрады:

- прецеденттегі ізбасар мәтінінің іс-әрекеті. Ол сол жақтан жоғарыдан төменге жазылады. Сол терезеде іс-әрекет сипатталуы болып, жұмыс уақытындағы орындалатын ақпараттар қызмет етеді;

- объектілер "объект-класс" форматында аты немесе объект данасының номері және класс объектісінің аты жазылады;

- хабарландыру – бағытпен көрсетілген бір объектіден келесіге бағытталған іс-әрекет туралы ақпарат жолдамасынан тұрады. Белгілі бір уақытта орындалуы және осы іс-әрекеттегі жүйенің жауапты реакциясы болуы мүмкін [3].

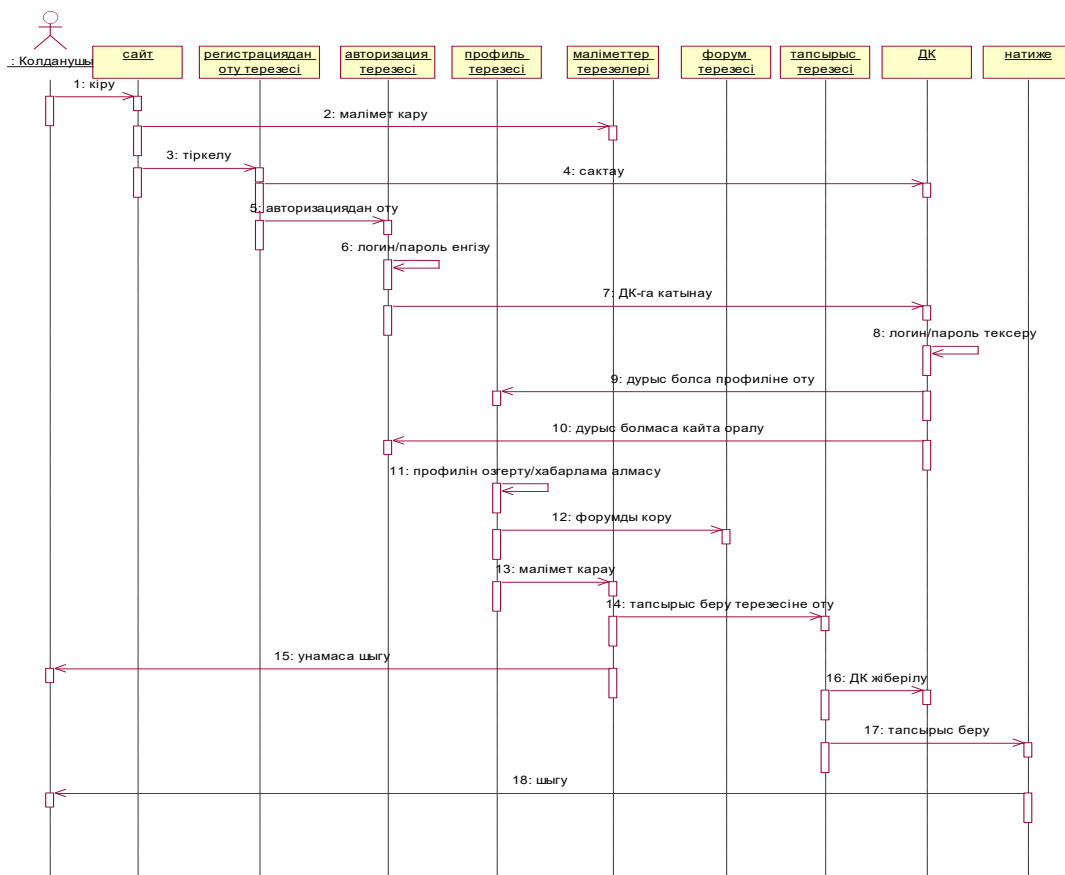
3.3-суретте администраторға құрылған тізбектер диаграммасы көрсетілген.

3.3-сурет – Администраторға құрылған тізбек диаграммасы

Тізбек диаграммалары жүйеде тәртіп сценариін бере отырып, бұл диаграмма хабарларды беру тәртібінің анағұрлым айқын көрінісін қамтамасыз етеді. Бірақ ол кооперация диаграммасында көрінетін бөлшектерді көрсетуге мүмкіндік береді.

3.4-суретте сайт қолданушысына құрылған тізбек диаграммасы көрсетілген.

3.4-сурет – Сайт қолданушысына құрылған тізбек диаграммасы

3.4 Кооперация диаграммасы

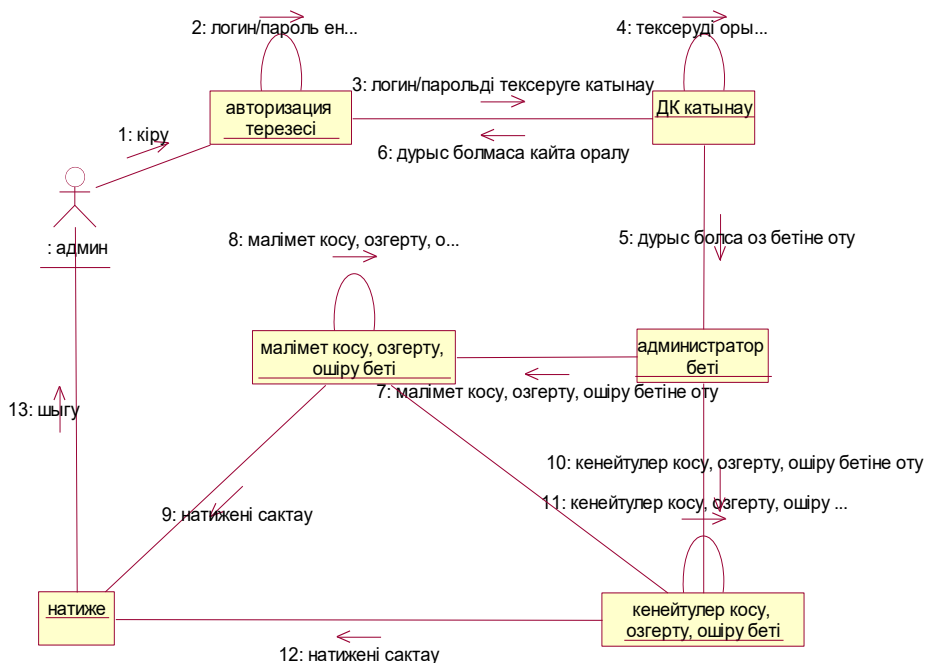
Диаграмманың бұл үлгісі хабарды беру тізбегінен дерексіздендірілу объекттердің өзара әрекеттерін сипаттауға мүмкіндік береді. Диаграмманың бұл үлгісінде тығыз түрінде нақты объекттің барлық қабылданатын және берілетін хабарлары және осы хабарлардың үлгілері көрсетіледі.

Sequence және Collaboration диаграммалары бір процеске әртүрлі көзқарас болғанымен, Rational Rose Sequence диаграммасынан Collaboration диаграммасын құруға мүмкіндік береді және керісінше, сонымен қатар, осы диаграммалардың автоматты синхронизациясын жүргізеді.

IBM Rational Rose 2003 ортасында кооперация диаграммасының жұмыс терезесін іске қосуды бірнеше тәсілмен жүргізуге болады:

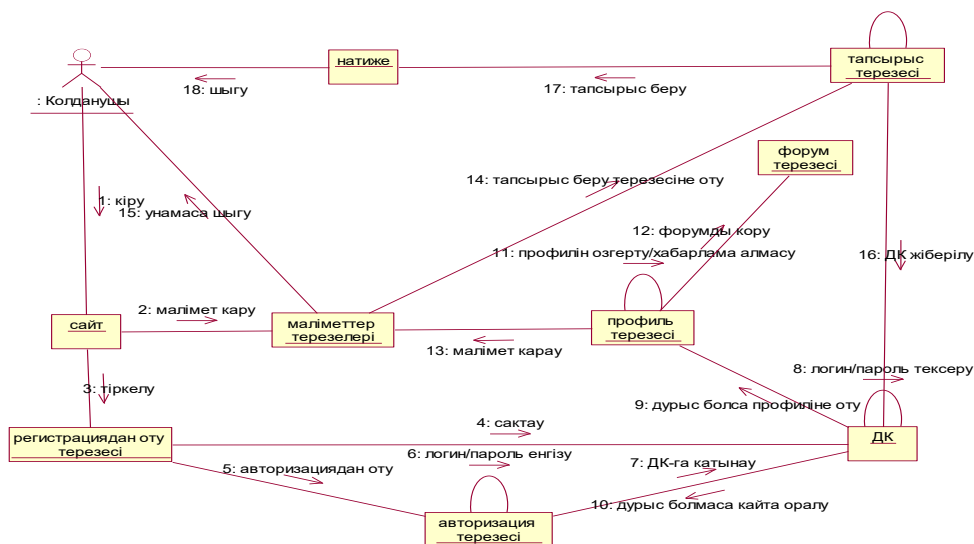
- стандартты аспаптар панеліндегі өзара әрекеттесу диаграммасының суреті бар батырманы шерту және жаңа кооперация диаграммасын құру үшін таңдау;
- бас мәзірдің операциясын орындау: Browse → Interaction Diagram (Браузер → Өзара әрекеттесу диаграммасы) және жаңа кооперация диаграммасын құру үшін таңдау;

– контексті мәзірдің операциясын орындау: логикалық ұсыну және жобаның браузерінде қолдану варианттарын ұсыну үшін New → Collaboration Diagram (Жаңа → Кооперация диаграммасы). 3.5-суретте администраторға құрылған коперация диаграммасы көрсетілген [3].

3.5 - сурет – Администраторға құрылған коперация диаграммасы

3.5-суретте қолданушыға құрылған коперация диаграммасы көрсетілген

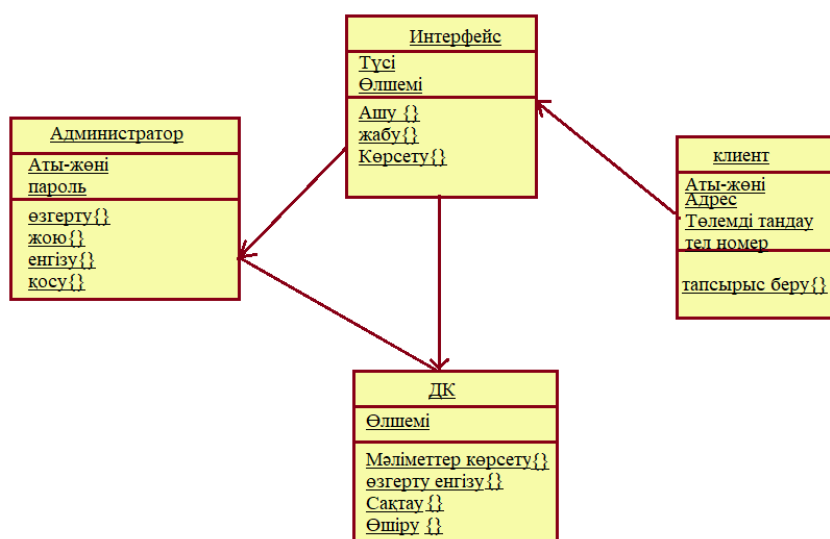
3.6 - сурет – Қолданушыға құрылған коперация диаграммасы

3.5 Класстар диаграммасы

Класстар диаграммалары класстар, интерфейстер, кооперация және олардың қатынастарының жиынын көрсетеді. Объектілі-бағытталған жүйелерді модельдеу кезінде кластар диаграммалары өте жиі қолданылады. Кластар диаграммалары жүйенің статикалық жобалық көрінісін қамтамасыз етеді. Объект пен класс түсініктері тығыз байланысты. Класс – бұл объекттердің маңызды сипаттамаларының абстракциясы. Класс диаграммасы модельдің негізгі логикалық көрінісі болып табылады, кластар диаграммасы 3.6-суретте көрсетілген.

Класс диаграммасы – қосымша кодын енгізу үшін негізгі диаграмма класы диаграмма көмегімен жүйенің ішкі жүйесі шығарылады, яғни мұралауды сипаттауын және қосымша кластар бір-бірімен байланысты. Осында жүйенің логикалық көрінісі сипатталады.

Кластар диаграммасы - енгізу үшін, қосымша кодты негізгі диаграмма шығарылады кіші жүйесін пайдалана отырып, диаграммалар сынып, яғни сипаттау мұрагерлік және қосымша сынып оқушылары бір-бірімен байланысты. Міне, жүйе туралы логикалық түсінік [3].

3.6 - сурет – Кластар диаграммасы

4 Экономикалық бөлім.

4.1 Бағдарламалық өнімді әзірлеудің еңбек сыйымдылығы

4.1-кесте-жұмыстарды кезеңдер мен түрлер бойынша бөлу және олардың еңбек сыйымдылығын бағалау

ПП әзірлеу кезеңі	Осы кезеңдегі жұмыс түрі	ПП әзірлеудің еңбек сыйымдылығы, адам× сағ.
Ғылыми жетекші	Дипломдық жұмыс жобасы бойынша кеңес беру және көмек көрсету	8
Идеяны тұжырымдау	Өнімді әзірлеу идеясын таңдауды негіздеу	10
Нарықты талдау	Нарықты зерттеу және ең көп қолданылатын бағдарламалық жасақтаманы іздеу	6
Дизайн	Дайын өнімнің графикалық түрін жасау	36
Функционал	Функционалды бөлікті құру	350
Тестілеу	Дайын өнімнің жұмысын тексеру	10
Түзету	Функционалдық және графикалық қателерді түзету бөлімдерінде	26
Пайдалану	Дайын өнімді енгізу және пайдалану	5
Жобаны орындаудың жалпы еңбек сыйымдылығы		451

4.1 – кестеде жұмыстардың кезеңдері мен түрлері бойынша бөлінуі және олардың еңбек сыйымдылығын бағалау көрсетілген.

4.2 Бағдарламалық өнімді әзірлеуге арналған шығындарды есептеу

Бұл кезең материалдық ресурстарға жұмсалатын шығындар, электр энергиясың жұмсауға жұмсалатын шығындар, еңбекке ақы төлеуге жұмсалатын шығындар, әлеуметтік салықты ескере отырып, амортизациялық аударымдарға жұмсалатын жалпы шығындар, барлық қорытынды әзірлеуге арналған шығындар сметасын қорытынды жасай отырып, өзге де шығыстар сияқты есеп айырысуларды қамтиды.

Материалдық ресурстарға жұмсалатын шығындырдың жалпы сомасы (ЗМ) мынадай формула арқылы айқындалады:

$$Z_M = \sum_{i=1}^n P_i \times C_i, \quad (4.1)$$

Бұл кезең материалдық ресурстарға жұмсалатын шығындар, электр энергиясың жұмсауға жұмсалатын шығындар, еңбекке ақы төлеуге жұмсалатын шығындар, әлеуметтік салықты ескере отырып, амортизациялық аударымдарға жұмсалатын жалпы шығындар.

4.2-кесте-материалдық ресурстар мен бағдарламалық жабдыққа арналған шығындар

Материалдық ресурстардың атауы	Өлшем бірлігі	Жұмсалған материалдың мөлшері	Бағасы бірлік, тг	Сомасы, тг
Ноутбук LENOVO V145 81 MT001 7RU қара	дана	1	189000	189000
Сымсыз тінтуір Delux M 112	дана	1	12000	12000
ОС WINDOWS 10	дана	1	бесплатно	Бесплатно
JAVASCRIPT	дана	1	бесплатно	Бесплатно
HTML	дана	1	бесплатно	Бесплатно
CSS	дана	1	бесплатно	Бесплатно
MySQL	дана	1	бесплатно	Бесплатно
Материалдық ресурстарға арналған шығындар жиынтығы				201000

4.2-кестеде материалдық ресурстар мен бағдарламалық жабдықтың шығындары көрсетілген.

Электр энергиясының шығындарын 4.3-кестеде көрсетілген нысан бойынша есептеу қажет.

Электр энергиясына жұмсалатын шығындардың жалпы сомасы (ЖС) мына формула бойынша есептеледі:

$$Z_{э} = M_i \times K_i \times T_i \times Ц, \quad (4.2)$$

$$Z_{э \text{ ноутбук}} = 0,065 \times 0,9 \times 591 \times 28,76 = 994 \text{ тг}$$

$$Z_{э \text{ принтер}} = 0,04 \times 0,9 \times 40 \times 28,76 = 41 \text{ тг}$$

“Еңбекке ақы төлеу шығындары” деген бапқа бағдарламалық өнімді әзірлеуге өатысушы барлық қызметкерлердің (әзірлеуші, дипломшы, ғылыми жетекші) еңбегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстар енгізіледі. Еңбекке ақы төлеу шығындары 4.4-кестеде келтірілген нысан бойынша есептеледі. Еңбекке ақы төлеуге арналған шығындардың жалпы сомасы (БЖТ) мынадай формула бойынша айқындалады.

Ескертпе әртүрлі санаттағы қызметкерлер жалақысының орташа көрсеткіші есепке алынды.

Бағдарламалық өнімді әзірлеудің еңбек сыйымдылығы 4.1-кестенің деректері бойынша анықталады.

К Ескертпе әртүрлі санаттағы қызметкерлер жалақысының орташа көрсеткіші есепке алынды.

4.3-кесте-электр энергиясына арналған шығындар

Атауы жабдық	Төлқұжат қуат, кВт	Қуатты пайдалану коэффициенті	ПП Әзірлеу үшін жабдықтың жұмыс уақыты, ч	Электр энергиясының бағасы, тг/кВт*ч	Сомасы, тг
Ноутбук LENOVO V145 81 MT001 7RU кара	0,10	0,7	309	17,75	384
Сымсыз тінтуір Delux M 112	0,51	0,7	7	17,75	44,35
Электр энергиясына арналған шығындардың жиынтығы					428,35

$$З_{тр} = \sum_{i=1}^n ЧС_i \times T_i \quad (4.3)$$

$$ЧС_i = \frac{ЗП_i}{ФРБ_i} \quad (4.4)$$

$$ЧС_1 = \frac{100\,000}{168} = 595 \text{ тг/ч,}$$

Ескертпе әртүрлі санаттағы қызметкерлер жалақысының орташа көрсеткіші есепке алынды.

Бағдарламалық өнімді әзірлеудің еңбек сыйымдылығы 4.1-кестенің деректері бойынша анықталады.

К Ескертпе әртүрлі санаттағы қызметкерлер жалақысының орташа көрсеткіші есепке алынды.

Бағдарламалық өнімді әзірлеудің еңбек сыйымдылығы 4.1-кестенің деректері бойынша анықталады.

4.4-кесте-еңбекке ақы төлеу шығындары

Қызметкерлердің санаты	Еңбек сыйымдылығы ПП әзірлеу, адам*сағ	Сағаттық мөлшерleme, тг/сағ	Сомасы, тг
Әзірлеуші	451	112,35	50 669,85
Ғылыми Жетекші	8	2250	18 000
Еңбекке ақы төлеу шығындарының жиынтығы			68 669,85

“Әлеуметтік салық” бабына өт әзірлеумен айналасатын барлық қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеуге арналған шығындардың (ЕСЖ) 9,5% ретінде есептелетін сома қосылады. Есептеу кезінде зейнетақы аударымдарына

(БЖЖ-дан 10%) әлеуметтік салық салынбайтының ескеру қажет (мөлшерлемелер 2018 жылға көрсетілген).

$$З_{по} = З_{тр} \times 0,1 = 68\,669,85 \times 0,1 = 6\,866,985 \text{ тг,}$$

$$З_{тр} (\text{с уч п. о.}) = З_{тр} - З_{по} = 68\,669,85 - 6\,866,985 = 61\,802,865 \text{ тг,}$$

$$С_{н} = З_{тр}(\text{с уч п. о.}) \times 0,095 = 61\,802,865 \times 0,095 = 5\,871,27 \text{ тг.}$$

“Негізгі қорлардың амортизациясы” деген бапқа ӨЖ әзірлеу кезінде пайдаланылатын жабдықтың және бағдарламалық қамтаманың БҚ құнынан амортизациялық аударымдардың сомасы енгізіледі. Амортизациялық аударымдар 4.5-кестеде келтірілген нысан бойынша есептеледі.

ҚҚ амортизациясының жылдық нормалары ҚР Салық кодексі бойынша қабылданған немесе ҚҚ пайдалы қызметінің ықтимал мерзіміне қарай айқындалады:

$$H_{Ai} = \frac{100}{T_{Ni}} \quad (4.5)$$

$$H_{Ai} = 100/8 = 12,5\%,$$

$$H_{Ai} = 100/5 = 20\%,$$

ҚҚ пайдалы пайдаланудың ықтимал мерзімі 3 жылдан 10 жылға дейін (экономикалық бөлім жөніндегі консультанттың келісімі бойынша) қабылдануы мүмкін.

Ноутбук LENOVO V145 81 MT001 7RU қара ноутбугының пайдалы қызмет мерзімі 8 жыл.

Сымсыз тінтуір Delux M 112 сымды тінтуірінің пайдалы қызмет мерзімі 5 жыл.

$$З_{AM1} = 189000 \times 12,5 \times 309/100 \times 1730 = 4219,72 \text{ тг,}$$

"Өзге шығындар" бабына коммуналдық төлемдерді, лицензиялау мен сертификаттауға арналған шығындарды, жарнамаға, кеңсе шығыстарына және өзге де шаруашылық шығыстарды қоса алғанда, жалдау ақысына арналған шығыстар енгізіледі.

Жалдау шығындары 1 шаршы метрді жалға алу құнына байланысты анықталады.

"Өзге шығындар" бабына коммуналдық төлемдерді, лицензиялау мен сертификаттауға арналған шығындарды, жарнамаға, кеңсе шығыстарына және өзге де шаруашылық шығыстарды қоса алғанда, жалдау ақысына арналған шығыстар енгізіледі.

4.5-кесте-негізгі қорлардың амортизациясы (ҚҚ)

Атауы жабдықтары және	Жабдықты ң және БҚ құны, тг	Амортизацияны ң жылдық нормасы, %	Жабдықты ң жұмыс уақытының тиімді қоры және БҚ, сағ / жыл	ӨЖ әзірлеуге арналған жабдықты ң және БҚ- ның жұмыс уақыты, с	Сомасы , тг
НоутбукLENOV O V145 81 MT001 7RU қара	189 000	12,5	1730	309	4219,72
Grey Сымсыз тінтуір Delux M 112	12 000	20	1730	309	428,67
Негізі қорлар амортизациясының жиыны					4648,39

Алматы қаласы бойынша бір шаршы метрді жалдаудың орташа құны 5000 теңгені құрайды, алып жатқан алаңы 12 шаршы метр мөлшерінде алынды, тиісінше үй-жайды жалға алу құны айына 60 000 теңгені құрайды, тиісінше жобаны орындау мерзіміне 120 000 теңге.

$$ЗАП = 12 \times 5000 \times 2 = 120\,000 \text{ тг.}$$

Осы бап бойынша басқа шығындар Еңбекке ақы төлеу шығындарының 5% мөлшерінде қабылданады және үй-жайды жалға алғаны үшін төлем қосылады (экономикалық бөлім жөніндегі консультанттың келісімі бойынша).

$$Зпр = ЗАП + Зтр \times 0,55 = 120\,000 + 68\,669,85 \times 0,05 = 4933,49 \text{ тг.}$$

Жобадағы материалдық шығындарға қағаз ресурстары, кеңсе тауарлары, интернет шығындары жатады.

Жұмыс барысында А4 форматындағы 100 бет қағаз, кеңсе тауарлары жиынтығы қажет болады, Интернетке шығу үшін Beeline-дан Үйдегі Интернет пайдаланылатын болады. Материалдық шығындардың жалпы сомасы $100 \times 5 + 2 \times 200 + 2 \times 3500 = 7\,900$ 2021 жылғы мәліметтер бойынша тұрғындарының саны 255 адамды құрады.

Жекелеген баптар бойынша алынған деректер негізінде 4.6-кестеде келтірілген нысан бойынша ӨЖ әзірлеуге арналған шығындар сметасы жасалады.

"Өзге шығындар" бабына коммуналдық төлемдерді, лицензиялау мен сертификаттауға арналған шығындарды, жарнамаға, кеңсе шығыстарына және өзге де шаруашылық шығыстарды қоса алғанда, жалдау ақысына арналған шығыстар енгізіледі.

Жалдау шығындары 1 шаршы метрді жалға алу құнына байланысты анықталады.

4.6-кесте-ӨЖ әзірлеуге арналған шығындар сметасы

Шығындар баптары	Сомасы, тг
Материалдық шығындар, оның ішінде:	
Материалдар;	7900
Электр энергиясы.	328,35
Еңбекке ақы төлеу шығындары	68 669,85
Әлеуметтік қажеттіліктерге аударымдар	5 871,27
Негізгі қорлардың амортизациясы	4648,39
Басқа шығындар	4933, 49
Смета бойынша жиынтығы	92 351,35

4.3 ПП ықтимал (шарттық) бағасын анықтау

ТТ ықтимал (шарттық) бағасының шамасы Тапсырыс берушінің (тұтынушының) және Орындаушының экономикалық мүдделеріне жауап беретін деңгейде оны орындаудың тиімділігін, сапасын және мерзімдерін ескере отырып белгіленуге тиіс. Қолданбалы ТТ үшін шарттық баға (ОД) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$Ц_d = З_{НИР} \times \left(1 + \frac{P}{100}\right), \quad (4.6)$$

мұнда FЗЖ-ПП әзірлеуге арналған шығындар (9-кестеден), тг;
P-PP кірістілігінің орташа деңгейі. % (экономикалық бөлім жөніндегі консультанттың келісімі бойынша 25% мөлшерінде қабылдаймыз).

$$Ц_d = З_{НИР} \times \left(1 + \frac{P}{100}\right) = 92351,351 \times 1,25 = 115 439,1875 \text{ тг.}$$

Бұдан әрі қосылған құн салығын (ҚҚС) ескере отырып, өткізу бағасы айқындалады, ҚҚС ставкасы заңнамалық түрде ҚР Салық кодексінде белгіленеді. 2021 жылға ҚҚС ставкасы 15% мөлшерінде белгіленген.

ҚҚС-ты ескере отырып, өткізу бағасы мынадай формула бойынша есептеледі:

$$Ц_p = Ц_d + Ц_d \times \text{НДС}, \quad (4.7)$$

$$Ц_p = 115439,1875 + 115439,1875 \times 0,15 = 34631,75625 \text{ тг.}$$

4.4 Бағдарламалық өнімнің жұмыс істеуінің әлеуметтік-экономикалық нәтижелерінің бағалау

Іске асырудың тиімділігі мен экономикалық жағынан осы дамуды алу қажеттілігі туралы мәселені қарастырдым.

Менің жобам үлкен инвестицияны қажет етпейтіндігіне байланысты, сондықтан ол өте қысқа мерзімге ие, бұл менің сайтым үшін өте пайдалы.

Іске асырудың тиімділігі мен экономикалық жағынан осы дамуды алу қажеттілігі туралы мәселені қарастырдым.

Менің жобам үлкен инвестицияны қажет етпейтіндігіне байланысты, сондықтан ол өте қысқа мерзімге ие, бұл менің сайтым үшін өте пайдалы.

4.5 Экономикалық бөлім бойынша қорытынды

AS V AS интернет дүкеннің. Жабдықтар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға байланысты шығындады есептеу, пайдалану шығындарын есептеу: жалақы қоры, Әлеуметтік салық, электр энергиясының шығындары, амортизациялық аударымдар. Интернет дүкенінің сайтың жүйесіне арналған қосымшаны әзірлеу құны 34 631,75625 теңгені құрады, оған бағдарламалық өнімді әзірлеу кезінде барлық бағдарламалық өнімді әзірлеу кезінде барлық ықтимал шығындар салынған. Интернет дүкен сайтың әзірлеу үлкен зияткерлік және қаржылық шығындарды, сондай-ақ компьютерлік техниканы міндетті пайдалануды талап ететін қымбат жоба болып табылады. Есептеулер көрсеткендей, жобаны іске асыру жоғары сапалы өнім мен белсенді жарнамалық науқан жағдайында экономикалық тұрғыдан тиімді болады, бұл белгілі бір уақыт өткеннен кейін пайда табуға мүмкіндік береді, бұл осы бағдарламалық өнімді өндіру мен іске асыруды экономикалық тиімді, тиімді және үнемді деп санауға болады [7].

5 Өмір тіршілік қауіпсіздік бөлімі

5.1 Кіріспе

Бағдарламашы мамандығы алдымен компьютерде жұмыс істеуімен байланысты, барлық кәсіптік қызметтер компьютер арқылы ғана жүзеге асырылады. Бұл тарауда компьютермен жұмыс істегенде негізгі зиянды факторлар сипатталады.

Компьютермен жұмыс істегенде зиянды факторларға жатқызылады: ұзақ отыру жағдайы, жүктеу түрі, қол буындардың ауыруы, тыныс алу органдарының ауру мүмкіндігі, аллергия және басқалар.

ҚР Еңбек кодексінің 321-бабының 6-тармағына сәйкес жұмыс уақыты, табиғи және жасанды жарықтандыру, сондай-ақ жұмыс орындары ішіндегі желдету, қауіпсіз еңбек жағдайларына сай болуы керек.

Құрылыс нормалары мен нұсқауларына сәйкес (құрылыс нормалары және ережелер) РК 2.04-05-2002 «Табиғи және жасанды жарықтандыру.

«Дизайн нормалары» адамдардың үздіксіз қалатын бөлмелері ереже бойынша, табиғи жарықталу керек.

Ұзақ отыру жағдайы мойынның бұлшықеттеріне, бас, қол және иыққа кернеу әкеледі, остеохондроз болуына себеп болады, жамбас бөлігінде қанның тоқырауына, простатитке және геморройға әкеледі. Құпия емес, қозғалыссыз өмір салты семіздікке әкеледі.

Жүктеу түрі. Адамның көзіне мәтіннің ең аз дірілі және экранның жыпылықтауы өте қатты әсер етеді. Компьютерде ұзақ жұмыс істеу – көзге үлкен жүктеме, себебі монитордағы кескін қағаздағыдай жалған сызықтардан тұрмайды. Көз жасаурайды, бас ауыру, сарқылу қауіпі де бар, бейне екі еселенген және бұрмаланған түрде көрінеді.

Компьютер мен тыныс алу органдарының жұмысы. Тыныс алу органдарының аурулары, негізінен, аллергиялық сипатта болады. Бұл компьютердің ұзақ жұмыс жасауы кезінде ауадағы көптеген зиянды заттардың бөлінуінен, сондай-ақ, компьютер өкпеге зиян электростатикалық шаңды болдырады.

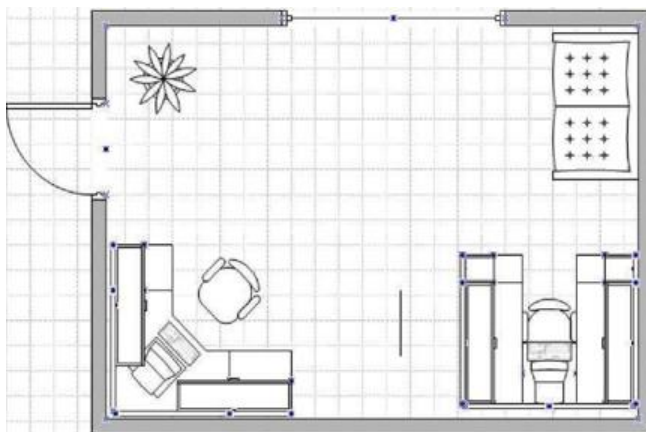
Бөлмені желдету. Бір адам үшін бөлме кеңістігінің нормасы - 6 м, кеңседе ауа құбыры бар, олар аспалы төбелердің артында орналасқан. Ауа ағыны біркелкі кеңседен қабырғалардағы желдеткіш торлар арқылы және төбеге орнатылған арнайы розеткалар арқылы беріледі немесе жойылады. Бөлмені желдету жүйесі нормаларға сәйкес емес, сондықтан жүйенің қайта құру қажет.

5.2 Бағдарламашының жұмыс орны

Өзірлеу жұмысыны орындалған бөлмесін қарастырамыз:

- бөлме түрі: кеңсе;
- жұмыс орнының өлшемдері: ұзындығы 6 м, ені 3 м, биіктігі 3 м;

- бөлменің терезелері - екі еселенген (2000x1000 өлшемді бір терезе мм);
- ішкі қабырғалары – ашық түсті;
- көрнекі жұмыс шарттарына сәйкес бөлме V санатына жатады;
- жұмыс түрі – цифрлық техникалар сату интернет дүкенің құру;
- жұмыс орындарының саны – 2;
- жұмыс санаты - жеңіл.

5.1-сурет –Бағдарламашының жұмыс бөлмесінің сұлбасы

Жұмыс орнын ұйымдастыру кезінде бағдарламашылардың деректері ескеріліп, орындалатын жұмыстардың сипатына байланысты орналасуы маңызды.

Жұмыс орындықтарын жұмыстардың ұзақтығына байланысты таңдау керек: ұзақ уақыттықта - үлкен орындық, аз уақыт жұмыс істегенде - оңай итерілетін, жеңіл құрылмалы орындық тандаған жөн.

Өлшем бойынша өндірістің аудан әрбір жұмысшыға 3,5 квадраттық метрден кем емес болатындай болуы керек.

5.3 Компьютердің адам организміне қауіпсіздігін тексеру

Шын мәнінде, компьютерде ұзақ жұмыс істеу адам денсаулығына айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Компьютерде ұзақ жұмыс істеудің негізгі аспектілерін қарастырыңыз: Компьютерде жұмыс істейтін адам ұзақ уақыт бойы салыстырмалы түрде тұрақты күйде болуы керек, бұл омыртқаға және бүкіл денеде қан айналымына теріс әсер етеді (қанның тоқырауы). Қан айналымының ұзақ уақыт бұзылуымен тіндердің тамақтануы бұзылып, қан тамырларының қабырғалары зақымдалады, бұл өз кезегінде олардың қайтымсыз кеңеюіне әкеледі. Қан тамырларының мұндай кеңеюі, мысалы, геморроймен байқалады. Оқу ақпаратын монитор тудырады, артық күш жұмсау, көз. Бұл негізінен монитордан оқу кезінде мәтіннен көзге дейінгі қашықтық үнемі бірдей болып қалады, сондықтан тұруды реттейтін көз бұлшықеттері тұрақты кернеуде болады. Уақыт өте келе бұл көздің тұру

қабілетінің бұзылуына, демек көру қабілетінің бұзылуына әкелуі мүмкін. Дисплейдегі ауру, цилиарлы дененің ұзақ уақытқа созылуына байланысты көздің орналасуының бұзылуымен сипатталады. Құрғақ көз синдромы-көздің (қабақтың) алдыңғы бетінің лакрималды сұйықтықпен ылғалдануының бұзылуынан туындаған аурудың ұжымдық атауы. Сондай-ақ, компьютерде ұзақ жұмыс істеу миопия (миопия), гиперопия, глаукома сияқты көз ауруларының қаупін арттыруы мүмкін. Пернетақтадағы ұзақ жұмыс қолдың буындары мен білек бұлшықеттерінің шамадан тыс жүктелуіне әкеледі, бұл карпальды туннель синдромының дамуына әкеледі. Компьютерде жұмыс істеу ақпараттың үлкен көлемін өңдеуді және үнемі шоғырлануды қамтиды, сондықтан компьютерде ұзақ уақыт жұмыс істеген кезде психикалық шаршау мен зейіннің бұзылуы жиі дамиды. Компьютерде жұмыс істейтін адам өзінің жұмысының тиімділігіне байланысты барлық уақытта шешім қабылдауға мәжбүр. Сондықтан компьютерде ұзақ жұмыс істеу көбінесе созылмалы стресстің себебі болып табылады. Компьютерлік тәуелділіктің пайда болуы туралы хабарламалар жиі пайда болады. Шынында да, компьютерде ұзақ жұмыс істеу, интернетте жұмыс істеу және компьютерлік ойындар ұқсас психикалық бұзылуларды тудыруы мүмкін. Компьютерде жұмыс істеу көбінесе жұмыс істейтін адамның назарын аударады, сондықтан мұндай адамдар жиі қалыпты тамақтануды елемейді және күні бойы аш жұмыс істейді. Дұрыс тамақтанбау адамның зияткерлік қабілетінің төмендеуіне әкеледі. Физикалық белсенділік, стресс, жаман әдеттер және дұрыс тамақтанбау жүрек-тамыр аурулары мен қант диабетінің негізгі себептері болып табылады. Осылайша, компьютерде ұзақ уақыт жұмыс істейтін адам жүрек-тамыр аурулары, көздің әртүрлі аурулары, мотор аппараттары, асқазан-ішек жолдары, психикалық бұзылулар үшін нақты қауіпке ұшырайды.

5.4 Нөлденуді есептеу

Қорғаныс нөлденудің мақсаты – электр қондырғының корпусымен және қысқа тұйықталу салдарынан кернеу астында қалған басқа да ұзақ мерзімді металл бөлшектерімен және басқа себептермен байланысқан жағдайда электр тоғының соғу қаупін болдырмау.

Нөлден қорғайтын өткізгіші бар - 20x6 мм қимасы бар болат жолақпен, желідегі жерлендірудің ажырату мүмкіндігінің қамтамасыз етілгендігін тексеру қажет. Мыс сымдары бар 320/250 В желісі немесе 150 кВА, 3 / 0,2 кВ кернеу трансформаторымен, «нөлдік сыммен дельта-жұлдыз» орамасының қосылу схемасымен жабдықталған. Қозғалтқыштар $I_1 = 20$ А (қозғалтқыш 1) және $I_2 = 40$ А (қозғалтқыш 2) сақтандырғыштармен қорғалған. Токтың көбейту коэффициенті $K = 5$. Есептеу келесі шарттарға байланысты болады:

$$I_k \geq K \cdot I_{ном}, \quad (5.1)$$

мұндағы, I_k – фазалық-нөлдік цикл арқылы өтетін бір фазалы қысқа тұйықталу тогы;

$I_d \geq K \cdot I_{ном}$, – қорғаныс (сақтандырғыш) пайдалану жағдайына сәйкес ең аз рұқсат етілген ток;

$I_{ном}$ - сақтандырғыш қорапшасының номиналды тогы.

Осы шартты орындау фазаның нөлдік қозғалтқыш корпусына қысқа тұйықталуы жағдайында қорғаудың сенімді жұмысын қамтамасыз етеді, яғни, трансформатордың жерге тұйықталған бейтарап нүктесімен бейтарап қорғаныс өткізгіші арқылы қосылады.

1 және 2 қозғалтқыштары үшін ең төменгі рұқсат етілген токтарды анықтаймын:

$$\begin{aligned} I_{1д} &= K \cdot I_{1ном}, \\ I_{1д} &= 5 \cdot 20 = 100 \text{ [A]}; \\ I_{1д} &= 5 \cdot 40 = 200 \text{ [A]}. \end{aligned} \tag{5.2}$$

Трансформатордың толық кедергісі $Z_T = 0,226 \text{ [Ом]}$.
Орналасқан жерін анықтаймын:

$$l_1 = 270\text{м} = 0,27 \text{ [км]}$$

$R_{1ф}$ және фазалық сымның $X_{1ф}$ кедергісі; қорғаныс жер өткізгішінің кедергісінің белсенді $R_{1нз}$ және индуктивті $X_{1нз}$ және фазалық-нөлдік циклдің $X_{1п}$ сыртқы индуктивті кедергісі, АПВ 4х6 брендінің паспорттық мәліметтеріне сәйкес: $R_{уд} = 3,31 \text{ Ом/км}$; $X_{уд} = 0,2 \text{ Ом/км}$.

$$\begin{aligned} R_{1ф} &= R_{уп} * l_1, \\ R_{1ф} &= 3,31 * 0,226 = 0,74806 \text{ [Ом]} \end{aligned} \tag{5.3}$$

$$\begin{aligned} X_{1ф} &= X_{уп} * l_2, \\ X_{1ф} &= 0,2 * 0,27 = 0,054 \text{ [Ом]} \end{aligned} \tag{5.4}$$

Бұл жерде $X_{1ф}=0 \text{ Ом}$ деп қабылдаймыз.

Нөлден қорғайтын сымнан күтілетін ток тығыздығын - көлденең қимасы бар болат жолақты табамыз:

$$S_2 = 20 * 6 = 120 \text{ [мм}^2\text{]},$$

$$\begin{aligned} j_1 &= \frac{I_{1п}}{S_2}, \\ j_1 &= \frac{100}{120} = 0,83 \left[\frac{\text{А}}{\text{мм}^2} \right] \end{aligned} \tag{5.5}$$

Бұл жерден шыққан $j_1 = 0.83 \text{ А/мм}^2$ $S_2 = 120$ мәндерге байланысты келесілерді анықтаймыз: $r_{1м} = 2,385 \text{ Ом/км}$ – 2 км болат сымның белсенді кедергісі, $X_{1м} = 1,865 \text{ Ом/км}$ – 1 км болат сымның ішкі индуктивтілігі.

Әрі қарай, $l_1 = 270 \text{ м} = 0,27 \text{ км}$ үшін $R_{1нз}$ және $X_{1нз}$ анықтаймын:

$$\begin{aligned} R_{1нз} &= r_{1м} * l_1, \\ R_{1нз} &= 2,385 * 0,27 = 0,644 \text{ [Ом]}, \end{aligned} \quad (5.6)$$

$$\begin{aligned} X_{1нз} &= X_{1м} * l_1, \\ X_{1нз} &= 1,865 * 0,27 = 0,503 \text{ [Ом]} \end{aligned} \quad (5.7)$$

Келесі $l_1 = 270 \text{ м} = 0,27 \text{ км}$ үшін $X_{1п}$ анықтаймын:

$$\begin{aligned} X_{1п} &= x_{1п} * l_1, \\ X_{1п} &= 0,6 * 0,27 = 0,162 \text{ [Ом]}, \end{aligned} \quad (5.8)$$

мұндағы, $x_{1п} = 0,6 \text{ Ом/км}$ – 1 км ілмектің фазалық-нөлдік сыртқы индуктивті реакциясы, мәні ұсыныста қабылданған.

Фазалық сымның кедергісінің белсенді $R_{12ф}$ және индуктивті $X_{12ф}$ сызықтың барлық ұзындығы бойымен $l_{12} = l_1 + l_2 = 350 \text{ м} = 0,35 \text{ км}$; қорғаныс жер өткізгішінің белсенді $R_{12нз}$ және индуктивті $X_{12нз}$ кедергісі және $X_{12п}$ сыртқы индуктивті кедергісі фаза-нөл анықтаймыз:

$$\begin{aligned} R_{12ф} &= R_{уп} * l_{12}, \\ R_{12ф} &= 3,31 * 0,35 = 1,1585 \text{ [Ом]}, \end{aligned} \quad (5.9)$$

$$\begin{aligned} X_{12ф} &= X_{уп} * l_{12}, \\ X_{12ф} &= 0,2 * 0,35 = 0,07 \text{ [Ом]} \end{aligned} \quad (5.10)$$

Алдыңғы сияқты, біз де қабылдаймыз: $X_{12ф} = 0 \text{ Ом}$
Бейтарап өткізгіштегі күтілетін ток тығыздығы:

$$\begin{aligned} j_{12} &= \frac{I_{2д}}{S_2}, \\ j_{12} &= \frac{100}{120} = 0,83 \left[\frac{\text{А}}{\text{мм}^2} \right] \end{aligned} \quad (5.11)$$

$j_{12} = 0,83 \text{ А/мм}^2$ и $S_2 = 20 * 6 = 120 \text{ мм}^2$ үшін келесілерді анықтаймыз:

$$r_{12м} = 2,33 \left[\frac{\text{Ом}}{\text{км}} \right],$$

$$X_{12M} = 4,4 \left[\frac{\text{Ом}}{\text{км}} \right]$$

Осыдан кейін $l_{12} = l_1 + l_2 = 350 \text{ м} = 0,35 \text{ км}$ үшін R_{12H3} және X_{12H3} анықтаймыз:

$$R_{12H3} = r_{12M} * l_{12}, \quad (5.12)$$

$$R_{12H3} = 2,33 * 0,35 = 0,8155 \text{ [Ом]}$$

$$X_{12H3} = X_{12M} * l_{12}, \quad (5.13)$$

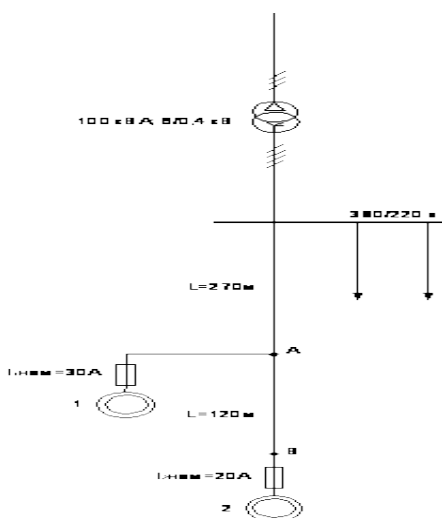
$$X_{12H3} = 4,4 * 0,35 = 1,54 \text{ [Ом]}$$

Осыдан кейін $l_{12} = l_1 + l_2 = 350 \text{ м} = 0,35 \text{ км}$ үшін $X_{12П}$ анықтаймыз:

$$X_{12П} = x_{1П} * l_{12}, \quad (5.14)$$

$$X_{12П} = 0,162 * 0,35 = 0,0567 \text{ [Ом]}$$

мұндағы, $x_{1П} = 0,162 \text{ Ом/км}$ алдыңғы жағдайдағыдай ұсыным бойынша қабылданады.

5.2-сурет - Нөлденуді есептеуге арналған желілік диаграмма

Фазалық-нөлдік цикл арқылы өтетін бір фазалы қысқа тұйықталу тогының нақты мәндерін мына формула бойынша табамыз:

$$I_K = \frac{U_\phi}{\frac{Z_T}{3} + \sqrt{(R_\phi + R_{H3})^2 + (X_\phi + X_{H3} + X_\Pi)^2}}, \quad (5.15)$$

Келесі жағдайлар үшін:

а) фаза 1-ші қозғалтқыш корпусына қысқарған кезде:

$$I_{1K} = \frac{230}{\frac{0,358}{3} + \sqrt{(1,365 + 0,950)^2 + (0 + 0,575 + 0,175)^2}} = 85,31 \text{ [Ампер]}$$

б) фаза 2-ші қозғалтқыш корпусына қысқарған кезде:

$$I_{2K} = \frac{230}{\frac{0,358}{3} + \sqrt{(2,045 + 1,365)^2 + (0 + 0,165 + 0,423)^2}} = 69,124 \text{ [Ампер]}$$

$I_{1K} = 85,31 \text{ A}$ және $I_{2K} = 69,124 \text{ A}$ бір фазалы қысқа тұйықталу токтарының нақты мәндері қорғаныс жағдайында рұқсат етілген ең төменгі токтардан асады: $I_{1д} = 100 \text{ A}$ және $I_{2д} = 200 \text{ A}$, нөлден қорғалған сым дұрыс таңдалған. Яғни, нөлдену жүйесінің өшіру қабілеті қамтамасыз етілген. [10]

5.4 Өміртіршілік қауіпсіздік бөлімі бойынша қорытынды

Барлық осы облысы, қайта қаралуға ұсыну мәселелері қорғалу жұмыс. Зерттеу дерекқорында қызметкерлер үшін зиянды жағдайлар талданды, бұл жағдайда олардың өнеркәсіптік күңкілдері, қауіпсіздігі бар, бірақ сонымен қатар бұл жағдайлардың шаршау немесе жоғары дәрежелі аурулар түрінде қызметкерлерге әсері бар.

Шу жұмысқа кедергі жасайтын фактор ретінде ғана емес, өмірге қауіп төндіретін факторлардың бірі ретінде қарастыру өте маңызды, өйткені оның үнемі әсер етуі денсаулыққа түзетілмейтін зиян келтіруі мүмкін. Сондықтан оны әрдайым бақылауға алып, төмендетудің және болдырмаудың әрекетін жасау қажет. Мен бұл бөлімде осы шуылдың зияндылығын ескерек отырып, оны төмендету жолдарын қарастырдым. Соңғы нәтижеден көрініп тұрғандай, дыбыс сіңіретін қаптаманы орнату барлық октавалық жиіліктерде шуды азайтуды қамтамасыз еткені дәлел ($\Delta L > \Delta L_{TP}$).

Қорғаныс жерге тұйықтау – бұл электр қондырғысының корпусында жерге тұйықталған электр желісі (АТ жерге қосу жүйесі) арқылы ток пайда болған кезде адамды ток соғудан қорғаудың тиімді шарасы. Жерге қосу кезінде дұрыс сұлба таңдау және норма бойынша қорғалатын жерлендіруді жасау (дұрыс жерлендіргішті таңдау) өте маңызды болып табылады.

Жоғарыда келтірілген ток соғу қаупі туралы қорытынды және сұлба үш фазалы желі үшін жарамды және келесі шарттың орындалуы $I_{1K} = 85,31 \text{ A}$ және $I_{2K} = 69,124 \text{ A}$ бір фазалы қысқа тұйықталу токтарының нақты мәндері қорғаныс жағдайында рұқсат етілген ең төменгі токтардан асуы: $I_{1д} = 100 \text{ A}$ және $I_{2д} = 200 \text{ A}$, нөлден қорғалған сым дұрыс таңдалғаны туралы айтылды. Яғни, нөлдену жүйесінің өшіру қабілеті қамтамасыз етілген. Жұмыскердің электр қондырғысымен жұмыс істеу кезінде осылай жерлендіру (дұрыс жерлендіргішті таңдау) денсаулығына зиян келмейтініне дәлел болды.

Қорытынды

Тапсырмаға сәйкес интернет дүкеннің электрондық базасы қаратырылды. Теориялық зерттеулер жүргізілді, интернет дүкенін құру мәселесінің қазіргі жағдайы қарастырылды, бизнес жоспарды құру, мәліметтер базасын талдау, интернет дүкенін пайдаланушылар артықшылықтары туралы көзқарасым. Интернет дүкеннің сайтың құрдым, жүзеге асырдым. Алдағы уақытта интернет дүкеннің электрондық базасын жасап, жүзеге асырам.

Бірінші бөлімде мен талдау бөлімі болып табылатын, AS V AS интернет-дүкеннің құру мәселесінің қазіргі жағдайы, желілік интернет дүкен, виртуалды фитингтер шолу жасадым. Зерттеуге тоқталып кеттім ол жерде модернизация және визуализация жайында айтылып кеттім, яғни тоқталып зерттеу жүргіздім.

Екінші бөлімде жобалау бөлімі болып табылады, HTML - гипермәтінді белгілеу тілі, JavaScript сценарийді бағдарламалау тілі, CSS. Стиль кестелерін каскадтау туралы, Adobe Photoshop - графикалық редакторы. Қосымша даму құралдары және де MySQL деректер базасы. Деректер қорын құру жолдарына және де серверге тоқталып өттім.

Үшінші бөлімде осы дипломдық жобамның интернет-магазин сайтың жасауым туралы, диаграмма және де схемаларын құрып тоқталып кеттім. Жалпы, жобаны жүзеге асыру және тестілеу бөлімінде. AS V AS интернет-дүкенді кезең-кезеңмен іске асыруды көрсетіп кеттім. Процеденттер диаграммасы, тізбек диаграммасы, кооперация диаграммасы, класстар диаграммасың тұрғыздым және анықтама беріп кеттім.

Төртінші бөлімде мен осы ақпараттық жүйенің экономикалық тиімділігін қарастырдым және есептедім. AS V AS интернет дүкеннің. Жабдықтар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға байланысты шығындады есептеу, пайдалану шығындарын есептеу: жалақы қоры, Әлеуметтік салық, электр энергиясының шығындары, амортизациялық аударымдарр. Интернет дүкенімнің сайтың жүйесіне арналған қосымшаны әзірлеу құны 34 631,75625 теңгені құрады, оған бағдарламалық өнімді әзірлеу кезінде барлық бағдарламалық өнімді әзірлеу кезінде барлық ықтимал шығындар салынған. Интернет дүкен сайтың әзірлеу үлкен зияткерлік және қаржылық шығындарды, сондай-ақ компьютерлік техниканы міндетті пайдалануды талап ететін қымбат жоба болып табылады. Есептеулер көрсеткендей, жобаны іске асыру жоғары сапалы өнім мен белсенді жарнамалық науқан жағдайында экономикалық тұрғыдан тиімді болады, бұл белгілі бір уақыт өткеннен кейін пайда табуға мүмкіндік береді, бұл осы бағдарламалық өнімді өндіру мен іске асыруды экономикалық тиімді, тиімді және үнемді деп санауға болады.

Бесінші бөлім өміртіршілік қауіпсіздігі бөлімі болып табылады. Бағдарламашының жұмыс орның, компьютердің адам организміне қауіпсіздігін тексердім, нөлдеуді есептедім және өміртіршілік қауіпсіздігі бөлімі бойыша қорытындылай кеттім.

AS V AS қорытындылай келе айтатын болсам, бұл жобамды тапсырмаға сәйкес интернет дүкеннің электрондық базасы қаратырылды. Теориялық

зерттеулер жүргізілді, интернет дүкенін құру мәселесінің қазіргі жағдайы қарастырылды, бизнес жоспарды құру, мәліметтер базасын талдау, интернет дүкенін пайдаланушылар артықшылықтары туралы көзқарасым. Интернет дүкеннің сайтың құрдым, жүзеге асырдым. AS V AS интернет-дүкенімді, сайтымды сәтті жүзеге асырғандығым. Алдын-ала киімді киіп көру функциясың ойлап табуым. Алдағы уақытта, бұдан әрі қарай дамыту жоспарымда бар.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Мамаев Е. MS SQL Server. Проектирование и реализация баз данных. Сертификационный экзамен. - СПб.: ВHV, 2004. - 416 с [1].
- 2 Прохоренок Н. – Джентельменский набор веб-мастера. – СПб.: БХВ-Петербург 2015. – 768 с [2].
- 3 Суэринг С., Конверс С., Парк Д. PHP и MySQL. – М.: Вильямс, 2015.- 544 с [3].
- 4 Техничко-экономическое обоснование дипломных проектов. Под редакцией Беклешова В.К.- Москва, «Высшая школа», 2001 [4].
- 5 Комплексная оценка эффективности мероприятий, направленных на ускорение научно-технического прогресса. Методические рекомендации и комментарии по их применению. -Москва, 2003 [5].
- 6 Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов и их отбору для финансирования. – Москва, 2001 [6].
- 7 Под ред. Волкова О.И. Экономика предприятия. Учебник.-М.:ИНФРА-М, 2003 [7].
- 8 Под ред. Горфинкеля В.Я. и Швандера В.А. экономика предприятия. – М.: ЮНИТИ, 2003 [8].
- 9 Шепеленко Г.И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии. Учебное пособие.- Ростов-на-дону, «МАРТ», 2004 [9].
- 10 СНиП РК 2.04.-05.2002 Естественное и искусственное освещение. Государственные нормативы в области архитектуры, градостраительства и строительства [10].
- 11 Справочная книга для проектирования электрического освещения / Под.ред. Г.М. Кнорринга. – Л. : Энергия, 1976 [11].
- 12 Журнал CHIP // ichip.ru: Типы экранов смартфонов, 2014-2018, URL: <https://ichip.ru/typy-ehkranov-smartfonov-kakojj-luchshe-dlya-glaz.html> [12]
- 13 Dir News // dir.md: Программное средство Android Studio, 2015-2018, URL: http://dir.md/wiki/Android_Studio?host=ru.wikipedia.org [13].
- 14 Информационный блог // examplesofanalytics.com: сервис Firebase от Google, 2016-2018, URL: <http://examplesofanalytics.com/firebase-google/> [14].
- 15 Санитарные нормы // files.stroyinf.ru: Временные допустимые уровни [15].

А қосымшасы. (міндетті)

Техникалық тапсырма

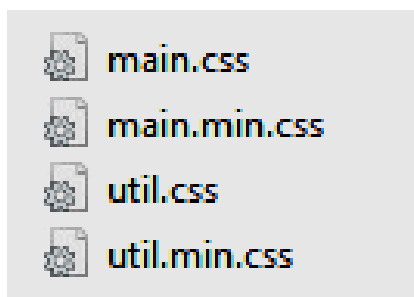
А.1 Техникалық тапсырманың сипаттамасы

Жобаның мақсаты мен өзектілігі «AS V AS» интернет дүкенінің ақпараттық жүйесінің программалық қамтамасын құру және электрондық базасын құру, интернет дүкенінің жұмысына жаңа бағыт беру, идея-бұл 3D визуализация манекен арқылы киімді алдын-ала қарау болып табылады. Бұл менің идеям болып табылады, мен оны концептуальды түрде жасайтын боламын.

А.2 Жобаның мақсаты мен бағыты

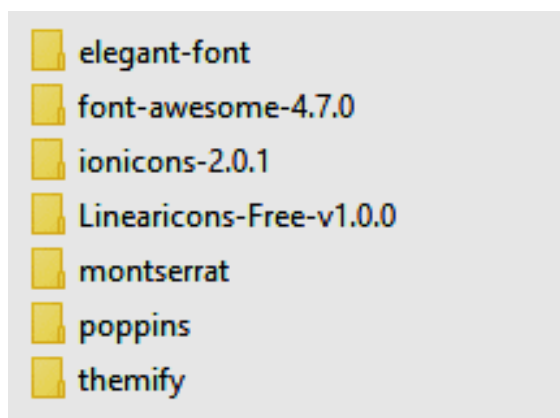
AS V AS интернет дүкенінің міндеті - объектіні жаңарту, оны жаңа талаптар мен нормаларға, техникалық шарттарға, сапа көрсеткіштеріне сәйкес келтіру. Негізінен Машиналар, жабдықтар, технологиялық процестер сайттар жаңғыртылады. Модернизация болып табылады.

Тақырыптың өзектілігі-Қазіргі адам барынша жайлылыққа қол жеткізу үшін бәрін жасайды. Бүгінгі таңда көпшіліктің қалауының бірі - Интернетке қол жеткізу. Олар әрқашан желіде болғысы келеді. Осылайша, 3D модельдеу және визуализация қызметтері келесі жағдайларда ұсынылады:түпнұсқа мөлшерде, материалда және конфигурацияда жасалғанға дейін өнімнің физикалық және техникалық ерекшеліктерін бағалау қажет;болашақ манекеннің 3D моделін жасау қажет. 3D – модельдер-сапалы презентациялар мен техникалық құжаттаманың ажырамас бөлігі, сондай-ақ өнімнің прототипін жасау үшін негіз болып табылады. Барлық жұмыстарды кешенде жүргізуге болатындықтан, бұл орындаушыларды іздеуге және жаңа техникалық тапсырмаларды қоюға кететін уақыт пен шығындарды айтарлықтай азайтады.Егер өнім туралы айтатын болсақ, біз сізге оның сынақ сериясын шығаруға және одан әрі өндірісті, шағын топтаманы немесе өнеркәсіптік масштабты құруға көмектесеміз.

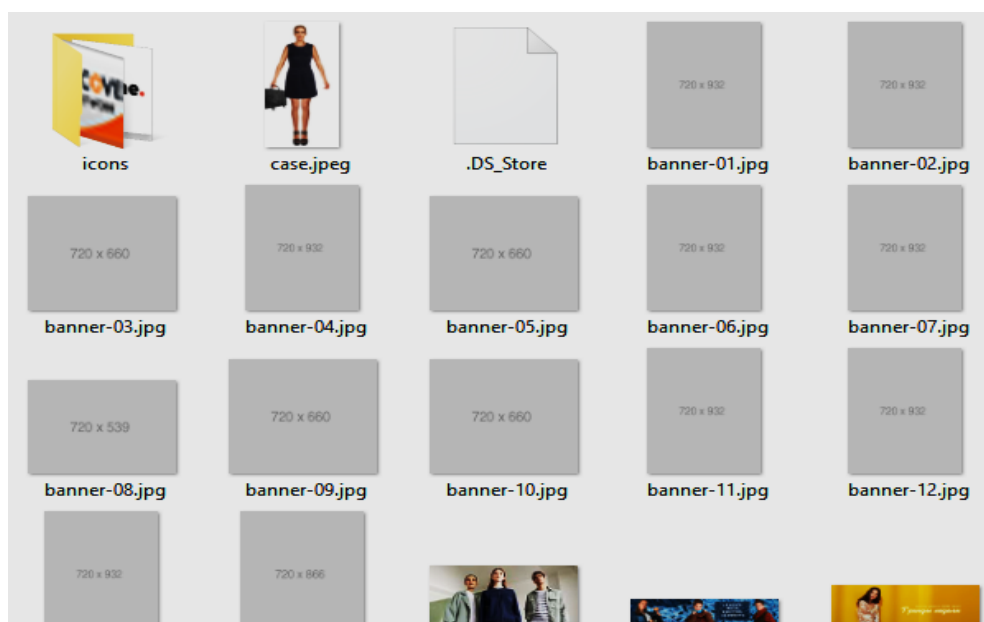

А.1-сурет- css ішіндегі сақталған файлдар

А қосымшасы жалғасы.

А.2-сурет- fonts ішінде сақталған файлдар

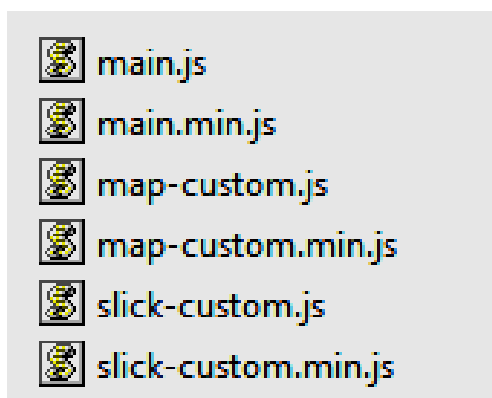

А.3-сурет- images ішінде сақталған файлдар

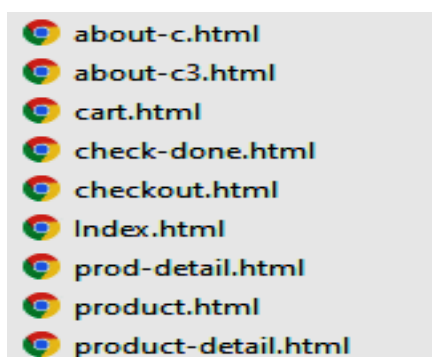

А.4-сурет- includes ішінде сақталған файлдар

А қосымшасы жалғасы.

А.5-сурет- js ішінде сақталған файлдар

А.6-сурет- html файлдар

Ә Қосымшасы.

(міндетті)

Программа листингі

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
  <title>Home 02</title>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1">
  <link rel="icon" type="image/png" href="images/icons/favicon.png"/>
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/bootstrap/css/bootstrap.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="fonts/font-awesome-4.7.0/css/font-
awesome.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="fonts/themify/themify-icons.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="fonts/Linearicons-Free-v1.0.0/icon-
font.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="fonts/elegant-font/html-css/style.css">
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/animate/animate.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/css-hamburgers/hamburgers.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/animstion/css/animstion.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/select2/select2.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/daterangepicker/daterangepicker.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/slick/slick.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="vendor/lightbox2/css/lightbox.min.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="css/util.css">
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="css/main.css">
</head>
<body class="animstion">
<!-- header fixed -->
<div class="wrap_header fixed-header2 trans-0-4 d-flex justify-content-center">
  <!-- Logo -->
  <a href="index.html" class="logo">
    
  </a>
</div>
  </div>
  <div class="w-size14 p-t-30 respon5">
    <h4 class="product-detail-name m-text16 p-b-13">
      Длинное платье из жатой ткани
    </h4>
    <span class="m-text17">
      32 499 Тг
    </span>
    <p class="s-text8 p-t-10">
      Выберите соответствующие параметры:
    </p>
    <!-- -->
    <div class="p-t-33 p-b-60">
```

Ә қосымшасы жалғасы.

```
<!-- -->
<div class="p-t-33 p-b-60">
  <div class="d-flex flex-m flex-w p-b-10 w-100">
    <div class="rs2-select2 rs3-select2 bo4 of-hidden w-
25 m-r-22">
      <select class="selection-2" name="size"
id='img_size' >
        <option>Рост</option>
        <option>160 см</option>
        <option>165 см</option>
        <option>170 см</option>
        <option>175 см</option>
        <option>180 см</option>
      </select>
    </div>
  <div class="rs2-select2 rs3-select2 bo4 of-hidden size9">
    <select class="selection-2" name="size"
id='img_w'>
      <option>Обхват груди</option>
      <option>82</option>
      <option>84</option>
      <option>86</option>
      <option>90</option>
    </select>
  </div>
</div>
<div class="flex-m flex-w p-b-10 w-100">
  <div class="rs2-select2 rs3-select2 bo4 of-hidden
size9 m-r-22">
    <select class="selection-2" name="size">
      <option>Обхват талии</option>
      <option>63</option>
      <option>64</option>
      <option>66</option>
      <option>68</option>
    </select>
  </div>
  <div class="rs2-select2 rs3-select2 bo4 of-hidden
size9">
    <select class="selection-2" name="size">
      <option>Обхват бедер</option>
      <option>90</option>
      <option>94</option>
      <option>98</option>
      <option>102</option>
    </select>
  </div>
</div>
</div>
```

Ә қосымшасы жалғасы.

```

                                <option>102</option>
                                </select>
                                </div>
                                <div class="btn-detail size17 trans-0-4 m-t-10 m-b-10
m-l-8">
                                <!-- Button -->
                                <button class="flex-c-m sizefull bg1 bo-rad-23 hov1 s-text1 trans-0-
4" id="change_size" onclick="changeSize()">
                                Применить
                                </button>
                                </div>
                                </div>
                                <hr>
                                <div class="flex-m flex-w">
                                <div class="s-text15">
                                Выберите нужный цвет
                                </div>
                                </div>
                                <div class="w-100" style="display: flex; flex-direction:
row;">
                                <div class="wrap-slick3-dots"></div>
                                </div>
                                <div class="flex-w p-t-10">
                                <div class=" flex-m flex-w">
                                <div class="flex-w bo5 of-hidden m-r-22 m-t-
10 m-b-10">
                                <button class="btn-num-product-down
color1 flex-c-m size7 bg8 eff2">
                                <i class="fs-12 fa fa-minus"
aria-hidden="true"></i>
                                </button>
                                <input class="size8 m-text18 t-center
num-product" type="number" name="num-product" value="1">
                                <button class="btn-num-product-up
color1 flex-c-m size7 bg8 eff2">
                                <i class="fs-12 fa fa-plus" aria-
hidden="true"></i>
                                </button>
                                </div>
                                <div class="btn-addcart-product-detail size9
trans-0-4 m-t-10 m-b-10">
                                <!-- Button -->
                                <button class="flex-c-m sizefull bg1
bo-rad-23 hov1 s-text1 trans-0-4">
                                В корзину
                                </button>
                                </div>
                                </div>
                                </div>
                                </div>

```

Ә қосымшасы жалғасы.

```
<!--
<div class="p-b-45">
  <span class="s-text8 m-r-35">SKU: MUG-01</span>
  <span class="s-text8">Categories: Mug, Design</span>
</div> -->
<!-- -->
<div class="wrap-dropdown-content bo6 p-t-15 p-b-14 active-
dropdown-content">
  <h5 class="js-toggle-dropdown-content flex-sb-m cs-pointer
m-text19 color0-hov trans-0-4">
  Описание
  <i class="down-mark fs-12 color1 fa fa-minus dis-
none" aria-hidden="true"></i>
  <i class="up-mark fs-12 color1 fa fa-plus" aria-
hidden="true"></i>
  </h5>
  <div class="dropdown-content dis-none p-t-15 p-b-23">
    <p class="s-text8">
      Длинное платье из жатой ткани с вырезом
каре и объемными рукавами длиной три четверти с глубокими проймами и узкой резинкой
снизу. Отрезная талия с заложенными складками и расклешенная юбка. Застежка на
пуговицы с перламутровым блеском на спине.
    </p>
  </div>
</div>
<div class="wrap-dropdown-content bo7 p-t-15 p-b-14">
  <h5 class="js-toggle-dropdown-content flex-sb-m cs-pointer
m-text19 color0-hov trans-0-4">
  Подробнее
  <i class="down-mark fs-12 color1 fa fa-minus dis-
none" aria-hidden="true"></i>
  <i class="up-mark fs-12 color1 fa fa-plus" aria-
hidden="true"></i>
  </h5>
  <div class="dropdown-content dis-none p-t-15 p-b-23">
    <p class="s-text8">
      Длина
      Длинная/длинное
      Длина рукава
      Рукав три четверти
      Вырез
      Вырез каре
      Состав
      Подкладка: Хлопок 100%
      Вырез
      Вырез каре
      Состав
      Подкладка: Хлопок 100%
      Материал верха: Хлопок 100%
```

Ә қосымшасы жалғасы.

```

                Вырез
                Вырез каре
                Состав
                Подкладка: Хлопок 100%
                Материал верха: Хлопок 100%
            </p>
        </div>
    </div>
    <div class="wrap-dropdown-content bo7 p-t-15 p-b-14">
        <h5 class="js-toggle-dropdown-content flex-sb-m cs-pointer
m-text19 color0-hov trans-0-4">
                Отзывы (0)
                <i class="down-mark fs-12 color1 fa fa-minus dis-
none" aria-hidden="true"></i>
                <i class="up-mark fs-12 color1 fa fa-plus" aria-
hidden="true"></i>
            </h5>
            <div class="dropdown-content dis-none p-t-15 p-b-23">
                <p class="s-text8">
        </p>
    </div>
</div>
</div>
</div>
</div>
</div>

```